

“Ky është një libër që duhet lexuar, jo vetëm për shkak se autorët kanë një mprehtësi të madhe për të folur për këtë temë, por për shkak se ky është libri më i nevojshëm për të gjithë të krishterët sot. Shumë të krishterë besojnë se e ardhmja e krishterimit është kisha virtuale, dhe COVID-19 e përforcon këtë ide. Libri *Rizbulo Kishën* do të jetë shumë i dobishëm pasi do të shërbejë si një kujtesë për të qëndruar të palëkundur në pikëpamjen biblike për kishën përkundrejt çdo gjëje tjetër. S’mund të jap dot një rekomandim më të lartë për këtë libër.”

Nima Alizadeh, President dhe Themelues, Iranian Revelation Ministries Inc.

“Ky është një libër i shkruar në kohën e duhur në mes të një epoke konfuzioni dhe zhgënjimi në lidhje me nevojën thelbësore për kishën lokale. Hansen dhe Leeman kanë siguruar një të kuptuar bazë, logjik, praktik dhe biblik për rolin e kishës në jetën e besimtarit. Është e vështirë të përfytyrosh një të krishterë i cili po piqet në Krishtin dhe po e jeton ungjillin në mënyrë të vazhueshme i ndarë nga një kishë lokale. Nëse pyesni veten pse ndodh kështu, keni nevojë të lexoni këtë libër për t’u bindur dhe inkurajuar. Shpresoj dhe lutem që Perëndia ynë do ta përdorë këtë libër për të kontribuar në rizbulimin dhe rindërtimin e kishës në kohën tonë.”

Miguel Núñez, Pastori kryesor, International Baptist Church në Santo Domingo, Republika Domenikane

“Edhe para pandemisë së COVID-19, ishin shfaqur pikëpamje jashtëzakonisht të ndryshme për kishën. Kufizimet për shkak të pandemisë e kanë sfiduar edhe më tepër pikëpamjen tonë se çfarë është kisha dhe funksioni i saj; për këtë arsye tani më shumë se kurrë është i nevojshëm një ripërtëritje biblike. Collin Hansen dhe Jonathan Leeman e kanë përqafuar këtë sfidë dhe na ofrojnë këtë libër për të na ndihmuar të përjetojmë një ripërtëritje të tillë. I shkruar në një stil të rrjedhshëm dhe bisedor, *Rizbulo Kishën* ofron një pikëpamje bindëse biblike të mbushur plot mprehtësi dhe urtësi praktike. Ky libër duhet të lexohet dhe të diskutohet në çdo kishë për shkak se ofron udhëzim të rëndësishëm biblik për t’i ndihmuar

besimtarët të rizbulojnë kishën e Jezu Krishtit për lavdinë e tij dhe për përparimin e ungjillit.”

Kees van Kralingen, Plak kishe, Independent Baptist Church of Papendrecht, The Netherlands; Redaktor, *Reformation Today*; Anëtar i këshillit të The Gospel Coalition Nederland

“*Rizbulo Kishën* është një libër i shkruar në kohën e duhur, i përshtatshëm dhe shumë i nevojshëm për një botë pas pandemie. Kisha nuk mund të merret më si e mirëqenë; ky brez dëshiron të dijë pse po bëjmë atë që po bëjmë. Hansen dhe Leeman ndërthurin me shkathtësi mendimin biblik me përjetimin në botën reale për të përcjellë kështu një manifest për atë që kisha duhet të jetë në kohën e sotme. Pse mbliidhemi fizikisht në një epokë virtuale? Kush i ka dhënë kishës autoritet për të shpallur të vërtetën? Si t’i duam ata që janë brenda dhe ata që janë jashtë kishës? Si ta praktikojmë dashurinë e fortë të disiplinës së kishës? Ky libër i mbushur plot me shembuj që të ngelen në mendje, i cili me raste të godet fort (me imoralitetin e kishave homogjene), dhe gjithmonë të bën të mendosh, është një libër të cilin kisha juaj duhet ta lexojë dhe ta diskutojë.”

J. Mack Stiles, misionar dhe ish-pastor në Lindjen e Mesme; autor i librit, *Evangelism*

“Një herë e një kohë të vërtetat bazë për kishën ishin të panjohura vetëm për ata që ishin të krishterë thjesht në emër dhe që e kishin braktisur prej kohësh përkushtimin ndaj kishës. Me shfaqjen e COVID-19 dhe disponueshmërinë e shërbesave të transmetuara në internet një numër edhe më i madh të krishterësh parapëlqejnë ta ‘bëjnë kishën’ në shtëpi. Prandaj, ky libër i lehtë për t’u lexuar, i mbushur me histori personale, është botuar në një moment shumë vendimtar. Collin Hansen dhe Jonathan Leeman na ftojnë të rizbulojmë kishën duke u zhytur në një përkufizim gjithëpërfshirës të kishës. Të ecurit bashkë me ta përgjatë këtij libri do t’ju japë një dashuri të përtërirë për kishën dhe për kreun e saj, Zotin Jezu Krisht.”

Conrad Mbewe, Pastor, Kabwata Baptist Church, Lusaka, Zambia

Rizbulo Kishën

Rizbulo Kishën

Pse është thelbësor trupi i Krishtit

Collin Hansen
dhe Jonathan Leeman

Ky libër u mundësua në gjuhën shqipe nga qendra “IGNIS” në bashkëpunim me Koalicioni Shqiptar të Ungjillit.

dritez.al
koalicioniungjillit.org

Rediscover Church: Why the Body of Christ Is Essential
Copyright © 2021 by Collin Hansen and Jonathan Leeman
Published by Crossway
1300 Crescent Street
Wheaton, Illinois 60187

Titulli në shqip: Rizbulo Kishën - Pse është thelbësor trupi i Krishtit

Përktheu: Asim Hamza
Redaktoi: Vilma Dina

Koncepti i kopertinës: Marcel Voergop
Përshtatja e faqosjes në shqip: Vision Printing shpk
Shtypur në shtypshkronjën “Vision Printing shpk”

ISBN 978-9928-295-91-0

Tirazhi: 1000 kopje

Të gjitha citimet biblike, nëse nuk thuhet ndryshe, janë marrë nga Bibla ABS 2000, përdorur me leje nga Albanian Bible Society (A.B.S.)

Të drejtat e rezervuara. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet, të vendoset në ndonjë sistem ose të transmetohet nëpërmjet çdo forme apo mënyre elektronike, mekanike, fotokopjimi, inçizimi apo në ndonjë mënyrë tjetër pa marrë më parë leje me shkrim nga botuesi.

*Grupit tim të shtëpisë:
Ata që kalojnë pandeminë së bashku, qëndrojnë bashkë*

Collin

Vëllezërve dhe motrave të mia në Kishën Baptiste Cheverly

Jonathan

Tabela e përmbajtjes

Hyrje	II
1 Çfarë është një kishë?	21
2 Kush mund t'i përkasë një kishë?	35
3 A kemi vërtet nevojë të mblihdemi?	51
4 Pse predikimi dhe mësimi janë qendrorë?	65
5 A është vërtet e nevojshme t'i bashkohesh një kishë? .	79
6 A është vërtet e dashur disiplina e kishës?	97
7 Si t'i dua anëtarët e kishës që janë ndryshe?	115
8 Kush udhëheq?	143
Përfundimi	161
Mirënjohje	173

Hyrje

MUND TË KESH SHUMË arsye për të mos shkuar në kishë. Në fakt, shumë njerëz ndaluan së shkuari në kishë gjatë pandemisë së kohëve të fundit—disa llogarisin që pothuaj një e treta e atyre që frekuentonin kishën hoqën dorë nga frekuentimi i saj. Ti mund të jesh njëri prej tyre. Ky libër ka për synim të të ndihmojë të rizbulosh kishën. Ose ndoshta do të të ndihmojë të zbulosh për herë të parë pse Perëndia dëshiron që ti ta kesh përparësi të mbledhurit bashkë dhe përkushtimin tënd ndaj një kishe lokale.

E thënë thjesht, i krishteri pa një kishë është një i krishterë në telashe.

Ka ikur koha kur hamendësonim që edhe besimtarët e përkushtuar në Jezu Krishtin e kuptojnë pse duhet ta vrasin mendjen për kishën. Numri i atyre që identifikohen si të krishterë është shumë herë më i madh se numri i atyre që marrin pjesë në një takim javor. Edhe në atë rast, pjesa më e madhe e shërbimit dhe dhënies në kishat tona priret të bëhet vetëm nga një grusht i vogël njerëzish. Pra, nuk është se COVID-19 krejt

papritur i bindi të krishterët që nuk kishin nevojë për kishën. Miliona njerëz tashmë e kishin marrë vendimin edhe para se të mbledhurit të përfshinte regjistrimet online, distancimin shoqëror dhe maskat.

Prapëseprapë COVID-19 e përshpejtoi ndarjen, që prej kohësh ishte bërë modë mes besimit personal dhe fesë së organizuar. Mbylljet e detyruara na kapën të gjithëve të papërgatitur kur u vendosën papritur dhe pa afat. Është e vështirë t'i kthehemi një zakoni pasi ndërpritet për disa muaj. Ky problem nuk është unik në sferën e kishës. Provo të kthehesh sërish në palestër pas disa muajve me radhë plot me frikë për të hyrë në një të tillë.

Rikthimi në kishë do të ishte mjaft i vështirë edhe sikur problemi ynë i vetëm të ishte një sëmundje vdekjeprurëse që na mbajti të ndarë më gjatë nga sa priste ndokush. Por frika e infektimit me COVID-19 mund të jetë arsyeja më e vogël që i bindi shumë të krishterë të rrinin larg kishës. Debatet rreth maskave, vaksinave dhe shumë gjëra të tjera i ndanë anëtarët e kishave, të cilët kishin ngecur në shtëpitë e tyre dhe i kishin sytë vazhdimisht në mediat sociale të mbushura plot me paralajmërime serioze dhe teori konspiracioni. Të krishterët e pëlqenin njëri-tjetrin shumë më tepër para popullarizimit të medias sociale. Hiq përjetimin bashkues të adhurimit të përbashkët javor në të njëjtin vend dhe lidhjet e afërta dobësohen.

Por kjo nuk është e gjitha. Politika mund të jetë edhe më përçarëse. Si mund të adhurojnë të krishterët përkrah njerëzve me përparësi kaq të ndryshme? Sigurisht që të krishterët mund të kenë pikëpamje të njëjta rreth Trinitetit, pagëzimit, dhe madje rreth eskatologjisë. Por çfarë dobie ka kjo kur ne ndiejmë se

kemi më tepër të përbashkëta me aleatët tanë politikë, të cilët madje mund të mos jenë të krishterë?

Mos pyesni për pastorët. Ata i kanë dëgjuar ankesat tona. Pse nuk na pyetën si ishim, kur rrinim mbyllur në shtëpi? Si e kaluan vallë kohën e tyre gjatë pandemisë? Kur dikush, i shpërqendruar nga fëmijët e çmendur, e mori mundimin t'i ndiqte predikimet përmes internetit, ato nuk kishin gjallëri. Sidoqoftë, pastorët e zakonshëm as që mund të krahasohen me udhëheqësit e guximshëm, të cilët i trajtuan çështjet ballë për ballë në artikuj dhe intervista televizive. Përveç kësaj ishte më e lehtë se kurrë më parë të shihnim predikimet e pastorëve të tjerë pa u ndier fajtor dhe të linim mënjanë kishën tonë. E dinim që askush nuk do ta vinte re ndryshimin, përderisa nuk mund t'i shihnim personalisht pastorët tanë.

Po, kemi shumë arsye për të mos shkuar në kishë. Në fakt, shumë kisha nuk presin fare që ne të kthehemi sërish. Ato po nisin kisha virtuale dhe po punësojnë pastorë virtualë. S'ka më nevojë të zgjohesh herët për të shkuar në kishë. S'ka nevojë të veshësh pantallonat. S'të duhet të kërkosh një vend parkimi. S'ka nevojë të durosh foshnjat e grindura të të tjerëve. S'ka nevojë të bësh biseda rastësore me personin tjetër, bindjet politike të të cilit ta neveritin atë. S'ka pse ta frenosh një gogësimë në mes të një predikimi të gjatë. S'ka nevojë të shijosh bukën dhe verën.

A ka një të ardhme për kishën?

A ka, pra, një të ardhme për kishën? A është kisha virtuale e ardhmja? Po dhe jo. Kjo është arsyeja pse në këtë libër synojmë

të të bindim të rizbulosh kishën. Nuk e bëjmë këtë për shkak të naivititetit, a thua se ne nuk e përfytyrojmë dot pse dikush e ka të vështirë me kishën lokale. Në fakt, kushdo që e do kishën, duhet të mësojë t'i falë dhe t'i durojë të krishterët e tjerë. Perëndia nuk na fton në kishë për shkak se është një vend i rehatshëm për të gjetur pak inkurajim frymëror. Jo, ai na fton në një familje frymërore me njerëz të dëbuar dhe që nuk përputhen. Ai na mikpret në një familje, e cila rrallëherë është ajo që duam, ama është ajo për të cilën kemi nevojë.

Përpiqu të kujtosh kishën para pandemisë. Teksa shihje bashkësinë e mbledhur për të kënduar, për t'u lutur dhe për të dëgjuar Fjalën e Perëndisë, mund të kesh menduar që të gjithë ishin të lumtur që ishin aty. Ata mund të kenë dëgjuar në qetësi, ndërsa pastori predikonte apo të thërrisnin "Amen!" kur donin të afirmnin një pikë të caktuar. Ata mund të kenë ngritur duart e tyre, ndërsa kori i udhëhiqte në këngë, apo dhe ta kenë fshehur fytyrën pas librit të himneve. Mund të kenë dhënë një shtrëngim të ngrohtë duarsh dhe një përsëritje miqësore, apo një "Gjithë të mirat" para se të largoheshin.

Por jo gjithçka është ashtu si duket, edhe në një kishë plot me buzëqeshje. Pandemia i tendosi marrëdhëniet tona dhe nxori në sipërfaqe një pjesë të dhimbjes dhe frikës pas fytyrave të lumtura.

Pas çdo buzëqeshjeje në kishë do të gjesh një histori. Do të gjesh një familje që është grindur gjithë rrugës nga shtëpia e tyre e derisa shkelën pragun e kishës. Do të gjesh një vejushë që po vajton humbjen, që të tjerët e kanë harruar. Do të gjesh një shpirt të vetmuar që përleshet me dyshimin rreth mirësisë së Perëndisë në mes të dhimbjeve dhe vuajtjeve gjatë gjithë

jetës. Madje mund të gjesh një pastor, i cili po vret mendjen se si mund t'i përgjerohet kishës për ta ndjekur Jezusin pas një jave, ku ai ka dështuar aq shpesh që ta ndjekë vetë.

Javë pas jave në kishën tënde, nuk mund të jesh kurrë mjaft i sigurt se si ndihen apo çfarë mendojnë të gjithë, pavarësisht dukjes së tyre. Madje nuk mund të jesh mjaft i sigurt, pse të gjithë vazhdojnë të vijnë. Kjo është arsyeja, pse ti nuk e di kush do të kthehet sërish. Dikush i hulumtoi me imtësi pozitat doktrimore të kishave të ndryshme, para se të zgjidhte kishën që i përshtatej më mirë. Dikush tjetër thjesht kishte nevojë për miq në një qytet të ri. Dikush ka kaluar nga njëra bashkësi tek tjetra dhe nuk e gjeti kurrë të përshtatshmen. Dikush tjetër nuk mund të përfytyrojë dot një arsye për ta lënë kishën, në të cilën u rrit, dhe përjetoj çdo stacion të jetës, lindjen, martesën dhe vdekjen. Vetëm nga pamja e jashtme nuk mund ta dallosh dot kurrë historinë e plotë, madje as në kishën tënde.

Pse, pra, ta rizbulosh kishën? Çfarë mund të të bëjë ta lësh shtratin ditën e diel apo rehatinë e divanit në mes të javës? Pse të kthehesh te një bashkësi e veçantë, kur ke shumë mundësi të tjera? Madje pse të shqetësohesh për krishterimin? Botës zor se i mungoi kisha gjatë pandemisë. Çfarë është kisha në fund të fundit? Mos është një klub vetëndihmues për njerëzit e dobët nga ana emocionale dhe mendore? Mos është një grup veprimtarish politike për ata që kanë të njëjtat mendime dhe mendje të mbyllur? Mos është një organizatë shërbimi në komunitet për njerëz, të cilët kënaqen me këngë të vjetra?

Edhe para kërcënimit të virusit ngjithës e vdekjeprurës, kisha dukej gjithnjë edhe më e çuditshme në një epokë, ku fqinjët

mblidhen rrallë për diskutime të thella, për mësim në qetësi dhe për të kënduar me entuziazëm—sidomos kur tema kryesore e bisedës vjen nga një libër i lashtë rreth praktikave të çuditshme, si flijimet e kafshëve, një libër të cilin të krishterët e konsiderojnë të ketë autoritet absolut.

Pra, çfarë ndodh saktësisht kur shkon në kishë? Nuk e kemi fjalën thjesht për gjëra si predikimi, të kënduarit, dhe shërbimi (edhe pse do t'i trajtojmë të gjitha këto dhe më shumë se kaq në këtë libër të vogël). Tani po flasim për atë që ndodh përtej buzëqeshjeve, përtej këngëve, përtej leximit të Shkrimit. Po flasim për planet dhe qëllimet e Perëndisë—për shkak se kisha jote është shumë më tepër nga sa duket. Në fakt, ajo është bebza e syrit të Perëndisë, trupi për të cilin Jezu Krishti flijoi trupin e tij. Kisha është thelbësore.

Kjo është arsyeja, pse Perëndia përdor marrëdhënien më intime nga të gjitha marrëdhëniet njerëzore, martesën, për të shpjeguar se çfarë ndodh në kishën tënde. Teksa e mëson kishën në Efes rreth martesës, apostulli Pal shkruan:

Ju, burra, duajini gratë tuaja, sikurse edhe Krishti deshi kishën dhe dha veten e tij për të, që ta shenjtërojë, pasi e pastroi me larjen e ujit me anë të fjalës, që ta paraqesë atë para vetes së tij si një kishë të lavdishme, pa njolla apo rrudha a ndonjë gjë të tillë, por që të jetë e shenjtë dhe e paqortueshme. (Efesianëve 5:25-27)

Në këtë pjesë, Pali na ndihmon që të nxjerrim mësim nga një marrëdhënie, që e njohim, martesa, në mënyrë që të kuptojmë

diçka rreth kishës tonë, të cilën nuk mund ta shohim. Bashkëshortët i duan bashkëshortet e tyre duke e dhënë jetën e tyre.

Po kështu edhe Jezu Krishti—Biri i vetëm i Perëndisë, i ngjizur prej Frymës së Shenjtë, i lindur prej virgjëreshës Mari, i kryqëzuar me urdhrin e Romës, i ringjallur prej së vdekurish ditën e tretë—e dha veten e tij për kishën. Përmes flijimit të tij në kryq, ai i fal të gjithë ata që kthehen nga mëkati i tyre dhe i besojnë atij. Tashmë mund të jesh i shenjtë, sepse Jezusi dha trupin e tij. Ashtu sikurse ju e ushqeni dhe kujdeseni për trupin tuaj, po kështu edhe Krishti e ushqen dhe kujdeset për kishën e tij (Efesianëve 5:29).

Përfytyro atë mister të thellë kur gruaja plakë përkrrah teje ka hedhur shumë parfum, kur djaloshi para jush duartroket jashtë ritmit, dhe kur shoku juaj në anën tjetër të rreshtit harron t'ju urojë “Gëzuar ditëlindjen!” Është edhe më e vështirë ta përfytyrosh atë mister kur je vetëm në shtëpi, sepse edhe anëtarët veçanërisht të parehatshëm të trupit na kujtojnë që askush nuk i afrohet Perëndisë, përveçse tërësisht me anë të hirit. Askush nuk mund të blejë dot një vend në këtë tryezë. Vjen me ftesë.

Besoje ose jo, kisha jote është edhe më interesante. Apostulli Pal i thotë kishës në Korint: “Dhe ju jeni trupi i Krishtit dhe gjymtyrët e tij, veç e veç” (1 e Korintasve 12:27). Po, kisha jote është vetë trupi i Krishtit. Kjo vlen për bankierin që është kreu i grupit të dhjakëve si dhe për atë që ka lënë pas alkoolin dhe e ka të vështirë ta kontrollojë aromën e trupit të tij. Kjo vlen për vajzën e re që të përhëndet me një buzëqeshje te hyrja dhe për atë që shërben me fëmijët, e cila s'ka dalë kurrë me një djalë. Nëse jeni penduar për mëkatin dhe e keni besuar lajmin e mirë

të vdekjes dhe ringjalljes së Jezusit, ju të gjithë i përkisni Krishtit—dhe njëri-tjetrit. Pali u thotë Romakëve: “Sepse, sikurse në një trup kemi shumë gjymtyrë dhe të gjitha gjymtyrët nuk kanë të njëjtin funksion, kështu edhe ne, megjithëse jemi shumë, jemi një trup në Krishtin dhe secili gjymtyrë të njëri-tjetrit” (Romakëve 12:4-5).

Në Krishtin, kisha juaj është e përsosur—pa njolla apo rrudha. Kjo është e vërtetë edhe në një pandemi dhe në mes të trazirave politike. Në praktikë, ti tashmë e di—apo më në fund do ta zbulosh—që kisha jote përfshin anëtarë, të cilët ende mëkatojnë kundër Perëndisë dhe njëri-tjetrit, edhe ndërsa Fryma është duke i shenjtëruar. Ata ju shkelin në kallo. Ata harrojnë të vijnë për t’u kujdesur për fëmijët. Ata thonë gjëra ofenduese. Ata demonstrojnë anësi, që është mëkat. Dhe lista vazhdon.

Por teksa të ndihmojmë të rizbulosh kishën në këtë libër, do të kesh nevojë t’i kujtosh vetes atë që nuk mund ta shohësh. Ti kthehesh për shkak se i përket Perëndisë, për shkak se Krishti dha trupin e tij. Dhe për shkak se ai dha trupin e tij, Krishti krijoi një trup besimtarësh nga çdo fis, gjuhë, popull dhe komb (Zbulesa 5:9). Në këtë trup, asnjë person nuk është më i rëndësishëm se ndonjë tjetër, për shkak se gjithsecili i përket këtij trupi vetëm me anë të hirit dhe vetëm nëpërmjet besimit. Nuk ka anësi për të pasurin, nuk ka parapëlqim për të rëndësishmin (Jakobi 2:1–7). Për shkak se i detyrohemi Krishtit për gjithçka, ndajmë gjithçka me njëri-tjetrin: “Dhe nëse vuan një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët vuajnë bashkë; kurse po të nderohet

një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët gëzohen bashkë me të” (1 e Korintasve 12:26).

Ti i përket Perëndisë dhe tjetrit. Një trup, shumë gjymtyrë—këtu përfshihesh edhe ti. Ti ke shumë arsye për të mos e rizbuluar kishën dhe një arsye pse duhet ta rizbulosh atë: për shkak se përmes këtyre njerëzve, që nuk të pëlqejnë shumë, Perëndia dëshiron të të tregojë dashurinë e tij. Ky është i vetmi lloj dashurie që mund të na largojë nga vetja dhe të na çojë në një bashkësi që i tejkalon forcat, të cilat po e copëtojnë botën tonë të sëmurë. Kjo është e vetmja mënyrë thelbësore që ne të gjejmë shërim së bashku.

Përtej gjithë kësaj, kisha jote është vendi ku Krishti thotë se ai është i pranishëm në një mënyrë të veçantë. Ne madje guxojmë të themi se kisha jote dhe kisha jonë është vendi ku qielli prek tokën—vendi ku lutjet tona nisin të marrin përgjigje: “Ardhtë mbretëria jote. U bëftë vullneti yt në tokë si në qiell.”

Çfarë është një kishë?

Jonathan Leeman

NDOSHTA PRINDËRIT TË MORËN me veten në kishë qëkur ishe fëmijë. Kështu bënë prindërit e mi. Ca gjëra më pëlqyen. Ca nuk më pëlqyen. Njëra nga gjërat që më pëlqente ishte të luaja kukafshehtas me shokët e mi në ndërtesën e kishës. Ajo ishte një ndërtesë e madhe, pa ndonjë rregullsi të dukshme, me korridore, hyrje dhe shkallë gjithandej—vendi i përsosur për të luajtur kukafshehtas. Nëse do të më kishe pyetur: “Çfarë është një kishë,” ndoshta do të të kisha treguar ndërtesën.

Në shkollë të mesme, gjëja kryesore që më interesonte rreth kishës ishte takimi i të rinjve të premtëve mbrëma me këngë argëtuese, skeçe për të qeshur dhe një devocion të shkurtër. Por po të më pyesje, nëse e kisha konsideruar ndonjëherë që t’i bashkohesha një kishë reale, nuk do të dija çfarë të thosha. Ndoshta do ta kisha shpërfillur pyetjen, duke mos e dalluar domethënien e saj.

Në universitet, ndalova së shkuari në kishë. Ende i besoja të vërtetat e krishterimit, të paktën në mendjen time. Po, unë doja botën më tepër se Jezusin, prandaj e ndiqja botën me dëshirë. Me aq sa mund të them, isha një i krishterë nominal—një i krishterë vetëm me emër. E quaja Jezusin Shpëtimtarin tim, por sigurisht që ai nuk ishte Zoti im. Unë “besoja,” por nuk isha “penduar dhe të besoja,” ashtu sikurse Jezusi na bën thirrje. Po të më pyesje: “Çfarë është një kishë?” ndoshta do të të thoja: “Është një grup njerëzish, që duan të ndjekin Jezusin, dhe kjo është arsyeja pse nuk dua të jem atje.” Në mënyrë ironike, sa më shumë i isha larguar kishës, aq më tepër e kisha kuptuar se çfarë është ajo.

Po ti? A ke ndaluar ndonjëherë dhe ke pyetur veten: Çfarë është kisha?

Predikimi dhe njerëzit

Në gusht të vitit 1996, përfundova studimet në universitet dhe u zhvendosa në Washington, DC, për të gjetur një punë. Një shok i krishterë më tregoi për një kishë në qytet. Ndihesha paksa fajtor për mënyrën si po jetoja, por më së shumti dëshiroja diçka më të thellë dhe më domethënëse nga jeta, ndaj vendosa të shkoja. Nuk më kujtohet predikimi atë mëngjes të diele, si herë e parë që isha kthyer në kishë, por më kujtohet që u ktheva atë natë për takimin e të dielës në mbrëmje dhe gjithashtu edhe mbrëmjen e të mërkurës për studim Bible. Javën tjetër shkova në po ato takime: të dielën në mëngjes, të dielën në darkë dhe të mërkurën në darkë. Papritur u transformova nga një person që nuk merrte pjesë në kishë, në një person që shkonte tri herë në javë. Askush nuk më detyroi. Diçka po më tërhiqte.

Në fakt, *dikush* po më tërhiqte—Fryma e Shenjtë—dhe ai po përdorte dy gjëra. Së pari, ai po përdorte predikimin e pastor Markut. Nuk kisha dëgjuar kurrë diçka të tillë. Marku predikonte Biblën varg pas vargu, kapitull pas kapitulli, pa i ardhur turp.

Për shembull, një të diel Marku predikoi një nga ata kapitujt e vështirë për t'u përtypur në librin e Jozueut, në Dhiatën e Vjetër. Perëndia e urdhëroi Jozueun të hynte në një qytet të kananejve dhe të vriste çdo burrë dhe grua, fëmijët dhe pleqtë, si dhe lopët, delet dhe gomerët. Marku lexoi tekstin me zë të lartë, na vështroi dhe pastaj ndaloi.

“Çfarë do të thotë ai pas kësaj,” po vrisja mendjen unë. *“Ky është një tekst mizor!”*

Më në fund, pastor Marku foli: “Nëse je i krishterë, duhet ta dish pse një tekst si ky gjendet në Bibël.”

“Prit, çfarë?”

Në fillim u bezdisa nga sfida e Markut. *“Duhet ta di pse është në Bibël? Pse nuk ma thua ti pse është në Bibël, zoti Predikues!”*

Megjithatë, pas pak çastesh, sfida e Markut nisi të kishte kuptim. Vargje si ato që Marku kishte lexuar na kujtojnë se Perëndia nuk është i detyruar të na japë shpjegime. Ne duhet t'i japim shpjegime atij. Perëndia nuk është në gjyq. Ne jemi në gjyq. Ai është Krijuesi dhe Gjykatësi. Vetëm ai mund të japë dhe të marrë jetë.

Nuk më kujtohet çfarë tha më pas pastor Marku. Ideja është kjo, bota ime tashmë kishte ndryshuar. Realiteti ishte riven-dosur. Tani po shihja me një palë sy paksa të ndryshëm—pak a shumë si perspektivat e reja që dikush fiton me kalimin e

moshës, por që i kisha fituar sa hap e mbyll sytë. Brenda meje kishte zënë vend një bindje: *Perëndia është Perëndi. Unë nuk jam.*

Predikimi i mirë e bën këtë punë çdo javë. Ai zbulon Biblën me besnikëri dhe t'i ndryshon sytë e zemrës, të ndihmon ta shohësh botën nga pikëpamja e Perëndisë, jo nga e jotja. Do të mendojmë më tepër rreth predikimit në kapitullin 4.

Gjithsesi, një predikim i tillë nuk ishte gjëja e vetme që Fryma e Shenjtë përdori për të më tërhequr në kishë. Ai përdori njerëz gjithashtu. Një burrë i quajtur Deni më ftoi të haja mëngjes me familjen e tij çdo të shtunë dhe të isha pjesë e një studimi të librit të Isaias. Një çift pensionistësh, të quajtur Helena dhe Henri, më ftuan për darkë. Po kështu bëri edhe një çift tjetër, të quajtur Pal dhe Alisa. Përqaftimi i kishës ishte i ëmbël dhe i ngrohtë. Kisha edhe disa shokë jo të krishterë nga universiteti në Washington, e megjithatë gjithnjë e më tepër dëshiroja të kaloja kohë me këta miq të rinj nga kisha dhe t'i ftoja kolegët e mi të bashkoheshin me ne.

Kjo bashkësi, me dashurinë dhe përkushtimet e saj, më ofroi një tablo për një lloj tjetër jete. Unë kisha jetuar për t'i shërbyer vetes. Ata jetonin për t'i shërbyer Perëndisë dhe të tjerëve. Unë i përdorja fjalët e mia për t'u dukur apo për të kritikuar. Ata i përdornin fjalët e tyre për të inkurajuar. Unë flisja për Perëndinë, sikur ai të ishte një kapitull filozofie. Ata flisnin për Perëndinë sikur ta njihnin atë. Unë dëshiroja të shijoja festat e fundjavës. Ata dëshironin të shijonin Krishtin.

Bashkësia më dha gjithashtu një tablo për një lloj tjetër qyteti. Ne ishim në një qytet si Washington DC, i cili ziente nga bisedat rreth zgjedhjeve që po afronin në nëntor 1996. Edhe anëtarët

e kishës kënaqeshin me biseda të tilla. Disa prej tyre madje u kthyen në rrethet e tyre për të bërë fushatë disajavore për shefat e tyre, që kandidonin për në kongres apo senat. Megjithatë këta njerëz flisnin për politikën, sikur ajo të ishte thjesht *e rëndësishme*. Qyteti donte që ata ta trajtonin politikën si *vendimtare*. Anëtarët e kishës kishin *interes* politik. Qyteti donte që ne ta adhuronim politikën si *idhull*.

Kjo do të thoshte që brenda kishës, kultura politike ndihej... si më e qetë, pa egërsi, dhe më respektuese. Dakordësia jonë për gjërat që ishin vërtetë vendimtare, siç është burimi i drejtësisë së përrjetshme, na lejuan që me dashuri të mos binim dakord rreth gjërave të rëndësishme, si për shembull strategjitë më të mira politike për drejtësi tani.

Edhe ndarjet tradicionale demografike kishin më pak ndikim. Unë isha beqar në të njëzetat e mia. Me kalimin e kohës kalova gjithnjë e më tepër mbrëmje me çifte të martuar në të shtatëdhjetat e tyre apo me një vejushë në të tetëdhjetat. Miqësitë e mia të para, të thella dhe domethënëse me vëllezër dhe motra nga grupe minoriteti do të ndodhnin në kishë.

Me pak fjalë, mësova se qyteti i Perëndisë marshon me një ritëm tjetër, madje edhe ndërsa merr pjesë në disa prej marshimeve shoqërore dhe kulturore në qytetet e kësaj bote.

Nëse gjatë atyre ditëve, ti do të më pyesje: Çfarë është kisha? unë nuk do të mund të të jepja dot një përgjigje të mirëformuar. Por këto dy ide të predikimit dhe njerëzve—një fjalë e ungjillit dhe një shoqëri e ungjillit—po merrnin më tepër rëndësi në mendjen time. E dija që një kishë kishte të bënte me një grup njerëzish të mbledhur për t'u formuar prej Fjalës

së Perëndisë. Në atë mënyrë, ata fillojnë të jetojnë së bashku si një popull i një lloji tjetër, një popull që ishte njëkohësisht *në* këtë botë dhe *jo nga kjo* botë.

Pse ka rëndësi një kuptim i duhur—Të jetuarit si në qiell

Le ta kthejmë sërish bisedën tek ti: Çfarë është një kishë sipas teje?

Kur nuk mendojmë me kujdes rreth asaj pyetjeje, rrezikojmë t'i mohojmë vetes mirësinë e ëmbël që Perëndia synon për ne përmes familjes së tij. Në fund të fundit, *kuptimi* yt për kishën do t'i japë formë *jetës* dhe *të jetuarit* tënd.

Për shembull, mendo pak se si flasin njerëzit sot rreth “bashkimit” me një kishë, sikur kjo të ishte një klub. Apo “të shkojmë në kishë,” sikur kjo të ishte një ndërtesë. Ose “të shijojmë kishën,” sikur kjo të ishte një shfaqje. Cilat supozime po veprojnë kur flasim për kishën në këto mënyra? Për më tepër, si e ndikojnë këto supozime mënyrën se si përfshihemi me kishat tona? Do të thoja se ato na e bëjnë të lehtë të mendojmë për kishat tona për një takim javor dhe pastaj t'i shpërfillim.

“Prit pak,” dëgjojmë nga Shkrimet. “Një kishë është në fakt një mbledhje dhe një bashkësi e familjes së Perëndisë, trupit të Krishtit dhe tempullit të Frymës.” Prandaj, nëse vazhdojmë t'i trajtojmë kishat tona pa u dhënë rëndësi, sikur të ishin diçka më tepër se një klub, ndërtesë apo shfaqje, do të na shpëtojë bollëku i mbështetjes dhe bekimit, që Perëndia ka për qëllim ta derdhë mbi ne.

Ky libër synon të të ndihmojë të rizbulosh kishën, në mënyrë që ta *kuptosh* se çfarë është një kishë dhe për pasojë të zbulosh bollëkun e *të jetuarit* si vëlla apo motër në familjen e Perëndisë; gëzimin e *të jetuarit* si një pjesë e trupit të Krishtit, e bashkuar

me pjesët e tjera të trupit; si dhe fuqinë kundërkulturore e të *jetuarit* si një gur në tempullin e shenjtë, në të cilin Perëndia banon mbi tokë. Dëshirojmë që të përjetosh të gjitha këto përfitime dhe bekime, si për hirin tënd ashtu dhe për hir të miqve dhe fqinjëve të tu, të cilët nuk janë të krishterë.

Më tepër se çdo gjë tjetër, miqtë e tu jo të krishterë kanë nevojë jo vetëm për fjalët e tua të ungjillit, por edhe për një komunitet të ungjillit, i cili dëshmon për të vërtetën e fjalëve të tua të ungjillit. Ti dëshiron që ata të shohin jetën e kishës tënde dhe të thonë: “Perëndia i ndryshon me të vërtetë njerëzit. Ai me të vërtetë po ndërton një qytet të drejtë dhe të paanshëm—këtu në kishë” (shih 1 e Korintasve 14:25, Hebrenjve 11:10).

Thjesht mendo pak: udhëheqësit politikë amerikanë i janë referuar për një kohë të gjatë Amerikës si një “qytet në majë të malit”. Gjithsesi, pjesë e rizbulimit të kishës është rizbulimi që *kishat tona* duhet të jenë ato qytete në majë të malit, pavarësisht se ku jetojmë, në Shtetet e Bashkuara apo në çfarëdo kombi tjetër. Kjo është ajo që të gjithë ne—të krishterë dhe jo të krishterë—kemi nevojë në kohët e trazuara politike dhe kulturore.

Qielli nuk do të zbresë mbi tokë përmes ndonjë kombi sot. Ai nuk ka zbritur mbi tokë mes ndonjë kombi tjetër, që nga koha kur Perëndia e lidhi praninë e tij me tempullin e Izraelit të lashtë.

Prapëseprapë, në mënyrë të mrekullueshme, të mahnitshme dhe të veçantë, kisha jote, ajo që dëshiron të rizbulosh, është vendi ku Bibla thotë se qielli ka filluar të zbresë në tokë:

- Këtu mbretëria e qiejve është afër (Mateu 4).
- Këtu vullneti i Perëndisë bëhet në tokë, ashtu si në qiell (Mateu 6).

- Këtu ne grumbullojmë thesare për në qiell (Mateu 6).
- Këtu ne lidhim dhe zgjidhim mbi tokë, atë që lidhet dhe zgjidhet në qiell (Mateu 16).
- Këtu ne jemi tempulli qiellor (1 e Korintasve 3; 1 e Pjetrit 2).

Qielli prek planetin tokë përmes kishave tona të mbledhura. Kur kjo gjë ndodh, ju i ofroni qytetarëve të kombit tuaj shpresën për një komb më të mirë, banorëve të qytetit tuaj shpresën për një qytet më të mirë dhe që zgjat.

Nuk ka rëndësi se me çfarë sfidash përballesh ti si amerikan apo joamerikan, pakicë apo shumicë etnike, i pasur apo i varfër, shpresa jote për një shoqëri të drejtë dhe paqësore nuk duhet të mbështetet në mbretëritë e kësaj bote. Ajo duhet të mbështetet në vetë Mbretin, i cili po themelon mbretërinë e tij qiellore në postet vrojtuese, të cilat i quajmë kisha lokale.

Çfarë është një kishë?

Çfarë është një kishë? Bibla përdor lloj-lloj metaforash për t'iu përgjigjur kësaj pyetje—familja dhe shtëpia e Perëndisë, trupi i Krishtit, tempulli i Frymës, shtylla dhe mbështetja e së vërtetës, nusja e Krishtit, tufa e Krishtit, dhe shumë të tjera. Secila prej këtyre metaforave na thotë diçka të mrekullueshme rreth kishës tënde dhe tonës. Ne kemi nevojë për të gjithë këto metafora, sepse nuk ka asnjë organizatë tjetër, asnjë trup apo popull si kisha. Në hyrjen e këtij libri diskutuam disa dhe do të vazhdojmë t'i përmendim ato përgjatë këtij libri.

Gjithsesi, këtu kemi përkufizimin teologjik të një kishe, të cilin do ta shtellojmë përgjatë pjesës tjetër të këtij libri:

ÇFARË ËSHTË NJË KISHË?

Një kishë është një grup të krishterësh (kapitulli 2),

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit (kapitulli 3),

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht (kapitulli 4),

për ta afirmuar njëri-tjetrin si qytetarët e saj
përmes porosive (kapitulli 5),

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë (kapitulli 6)

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar (kapitulli 7)

në të gjithë botën (kapitulli 8),

duke ndjekur mësimin dhe shembullin
e pleqve të kishës (kapitulli 9).

Më në fund, anëtar

Disa muaj pasi arrita në Washington DC, një nga miqtë e mi të rinj më ftoi t'i bashkohesha kishës. Në fakt, ai më ftoi të rrija në shtëpinë e djemve të kishës, megjithatë në shtëpi lejohej të jetonin vetëm anëtarët e kishës. Ishte një shtëpi e këndshme në një radhë shtëpish të ngjitura njëra me tjetrën në Capitol Hill—një lagje e lakmueshme—dhe qiraja ishte shumë e lirë. “Sigurisht, do t'i bashkohem kishës! Më trego si të bëhem pjesë,” i thashë unë.

Atë që unë e synova për fitim financiar, Perëndia e synoi për të mirën time.

Kisha më kërkoi që të ndiqja disa klasa anëtarësie dhe një intervistë me pastor Markun para se të bashkohesha. Duke qenë se isha rritur në kishë, i dija përgjigjet e duhura. Pastaj bashkësia votoi të më pranonte si anëtarin e saj në nëntor 1996.

Nëse do të më pyesje në atë kohë se çfarë është një kishë, mendoj se përgjigjja ime do të kishte qenë e paqartë dhe e përgjithshme. Më kujtohet që po ktheheshim një ditë pas dreke me pastor Markun dhe po ia bëja të vështirë punën, pse kisha jonë këmbëngulte që të ishte “Baptiste.” Këto ishin debatet që zgjidhja si njëzet e tre vjeçar.

Për të thënë të vërtetën, vitin e parë unë kisha një këmbë brenda dhe një këmbë jashtë. Të shtunën mbrëma festoja me miqtë e mi jobesimtarë. Të dielën në mëngjes shkoja në kishë. Po qëndroja në majë të gardhit. Ti e di që kjo nuk mund të vazhdojë përgjithmonë.

Por Zoti ishte i hirshëm. Pak e nga pak, ai m'i ndryshoi dëshirat, dhe unë nisa t'i përkushtohesha plotësisht kishës.

Nisa të pendohesha dhe të shihja drejt Jezusit si Shpëtimtar dhe si Zot. Bibla u bë interesante. Miqtë e krishterë u bënë miq të çmuar. Mëkati më dukej gjithnjë e më tepër marrëzi, madje i neveritshëm.

Pendimi përfshinte braktisjen e mëkateve të rinisë time—ato lloj mëkatesh për të cilat pastorët e të rinjve i paralajmërojnë gjimnazistët.

Sidoqoftë, pendimi biblik ka edhe një dimension të përbashkët. Në rastin tim, do të thoshte të braktisja jetën time si një individ autonom dhe i shkëputur. Do të thoshte t'i bashkohesha një familjeje dhe të mbaja përgjegjësi për atë familje. Do të thoshte të ftoja të krishterë të tjerë në jetën time dhe të kisha biseda të sikletshme, të cilat përfshinin rrëfimin e mëkatit apo pranimin e dobësisë. Kjo përfshinte kërkimin e burrave më të moshuar, që të më dishepullonin dhe djemve më të rinj që t'i dishepulloja. Kjo më bëri të tregoja mikpritje ndaj njerëzve të rinj apo në nevojë. Kjo më trajnoi të ngazëllohesha apo të vuaja me ata që gëzoheshin dhe vuanin.

E thënë ndryshe, pendimi gjithmonë përfshin dashurinë. Jezusi tha: “Po ju jap një urdhërim të ri: ta doni njëri-tjetrin; sikurse unë ju kam dashur ju, ashtu edhe ju ta doni njëri-tjetrin. Prej kësaj do t'ju njohin të gjithë që jeni dishepujt e mi, nëse keni dashuri për njëri-tjetrin” (Gjoni 13:34-35).

Vër re që Jezusi nuk thotë se jo të krishterët do ta dinë që jemi dishepujt e tij nga dashuria jonë *për ta*, edhe pse kjo është e vërtetë. Ai thotë se ata do ta dinë këtë nga dashuria jonë *për njëri-tjetrin*. Interesante, apo jo? Si mund të ndodhë kjo?

Epo, shih sërish se çfarë lloj dashurie është kjo: “sikurse unë ju kam dashur ju...” Si na deshi Jezusi ne? Ai na deshi me një dashuri që jep hir, që flizon veten dhe që mbart mëkatën. “Por Perëndia e tregon dashurinë e tij ndaj nesh në atë që, kur ende ishim mëkatarë, Krishti vdiq për ne” (Romakëve 5:8).

Çfarë është një kishë? Është një grup njerëzish që e dinë se janë dashur nga Krishti dhe kanë filluar ta duan njëri-tjetrin në atë mënyrë. Kjo është mënyra se si pastor Marku, Deni, Helena dhe Henri, Pali dhe Alisa e deshën një njëzet e tre vjeçar si puna ime, që kishte një këmbë në botë dhe tjetrën në kishë.

Në fakt, kjo është mënyra se si anëtarët e kishave tona e duan Collin dhe mua edhe sot—me një dashuri të durueshme që mban dhe fal. Kjo është mënyra se si edhe ne përpiqemi t’i duam ata.

Kjo është një dashuri për të cilën jobesimtarët në botë jo vetëm që duhet të dëgjojnë në fjalët tona, por që edhe ta shohin në jetën tonë së bashku, dhe t’i bëjë që të thonë: “Edhe ne e dëshirojmë këtë dashuri. A mund të bashkohemi me ju?”

“Ah, mik,” themi ne, “së pari na lejo të të tregojmë se nga vjen një dashuri e tillë.”

Rekomandim për lexim

Dever, Mark. *The Church: The Gospel Made Visible*. Wheaton, IL: Crossway, 2012.

Hill, Megan. *A Place to Belong: Learning to Love the Local Church*. Wheaton, IL: Crossway, 2020.

Një kishë është një grup të krishterësh,

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,

për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar

në të gjithë botën,

duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.

Kush mund t'i përkasë një kishe?

Collin Hansen

TEKSA Rritesha, Familja Ime shpesh shkonte në takimet e kishës. Por jo çdo javë. Nuk ishte ndonjë pjesë veçanërisht e rëndësishme e jetës tonë. Kisha përshtypjen se çdo herë që shkonim, gjithë të tjerët po na gjykonin, duke vrarë mendjen pse nuk kishim qenë të pranishëm javën apo javët e kaluara. Ndoshta këtë mendonin. Ka të ngjarë që nuk po mendonin kështu. Vetë shumica e njerëzve nuk është se shkonin çdo javë. Ndërkohë që ulesha në fund me familjen time, kisha shumë pyetje rreth evolucionit dhe dinozaurëve. Dola në përfundimin që kur t'i vinte radha brezit tim, do ta linim kishën pas si një lloj mashtrimi të marrë për brezat më të moshuar.

Mund ta përfytyrosh habinë time kur nisa të shihja adoleshentë të tjerë të ngazëlluar për Jezusin dhe kishën. Nuk mendoja se ishte e mundur. Hamendësoja që duhej të ishte

tip i çuditshëm, pak a shumë një lloj endacaku, që vërtet të kënaqeshe me kishën. Por këta adoleshentë dukeshin të lumtur—kurse unë jo. Ndryshe nga unë, ata dukej se kishin qëllim dhe shpresë. Të paktën isha i gatshëm që të shkoja në një kamp kisha me ta. Ende po përleshsha të kuptoja—Çfarë do t'i mbushte adoleshentët me një gëzim të tillë?

Një ditë, në kamp, arsyeja u bë e qartë. Veçmas besimit në Jezusin, ne jemi të dënuar në mëkatin tonë, të armiqësuar me Perëndinë. Por përmes vdekjes flijuese të Jezusit në kryq, ne mund të marrim falje për mëkatet tona kur pendohemi ose i braktisim ato. Për shkak se Jezusi është ringjallur prej së vdekurish, ne mund të shijojmë paqe dhe bashkësi përjetë me Perëndinë, i cili është tre në një: Atë, Bir dhe Frymë e Shenjtë.

Nuk them dot nëse e kisha dëgjuar atë mesazh më parë në kishë. Nëse e kisha dëgjuar, nuk më kishte goditur ashtu si gjatë atij kampi. Kështu nuk isha më i njëjti. Isha konvertuar. Ndryshimi ishte menjëherë i dukshëm për anëtarët e familjes dhe për shokët e mi—unë kisha gëzim, liri dhe shpresë. Pas përjetimit tim, shumë prej tyre besuan gjithashtu.

Më vonë u pagëzova dhe iu bashkova një kisha. Atëherë e kuptova pse ndërsa rritesha, kisha një pikëpamje aq negative rreth kishës—sepse nuk isha konvertuar ende. Familja ime priste një frekuentim të bindur, por jo një pjesëmarrje me gjithë zemër. M'u desh ta rizbuloja kishën dhe t'u përgjigjesha vetë pyetjeve se cilët njerëz mund t'i përkisnin kishës dhe si bëheshin të pranueshëm për t'iu bashkuar asaj.

Pra, kush mund t'i bashkohet një kisha? Të krishterët e pagëzuar. Njerëz që kanë lindur sërish dhe pastaj identifikohen si

besimtarë përmes pagëzimit. E pranojmë që miqtë tanë pedobaptistë do të thonë që edhe fëmijët e besimtarëve mund t' i bashkohen një kishë në momentin kur pagëzohen si fëmijë (si anëtarë që nuk gëzojnë të drejta të plota në kishë dhe nuk e marrin darkën e Zotit). Gjithsesi, të gjithë bien dakord që mes të rriturve, një person duhet të jetë i lindur sërish dhe i pagëzuar për t' iu bashkuar një kishë. Pagëzimin do ta diskutojmë në kapitullin 5. Tani le të mendojmë për kthimin në besim dhe pse ky është thelbësor në rizbulimin e kishës.

Kur vjen pa ftuar

Ka të ngjarë që ne që kemi marrë pjesë në të njëjtën kishë për një kohë të gjatë, nuk e dimë se sa çuditshëm mund të ndihet një vizitor. Kur nuk di gjë rreth kishës, thjesht hyrja brenda në ndërtesë kërkon kurajo. Ku të shkosh? Çfarë të thuash? A të lejohet të hysh madje? A do njeri që ti të vish dhe a po të pret dikush? Çfarë duhet të veshësh? Sikur kjo të mos mjaftonte, COVID-19 shtoi edhe pyetje, nëse kisha duhet të mblidhet në internet apo fizikisht, jashtë apo brenda, me apo pa maska—pa përmendur kërkesat për vaksinë.

Për dikë të ri në kishë, terminologjia mund të tingëllojë si qesharake. Kur e ke dëgjuar ndonjëherë termin *bekim* jashtë kishës? A ka ndonjë vend tjetër ku ulesh në një stol? Muzika është e panjohur. Si në kishë ashtu dhe në stadiumin Wrigley ti këndon vetëm me një organo. Kur këndojmë të njëjtën këngë në kishë si tridhjetë vite më parë, e quajmë “muzikë e krishterë bashkëkohore”. Në radio, një këngë e tillë quhet “e vjetër”. Ndonjëherë edhe aroma është e veçantë. Dikush mund

të paketojë aromën e tapetit të mykur, kafesë së lirë, llakut të flokëve dhe qirinjve të fikur, e ta shesë si nostalgji.

Nëse mund të gjesh përgjigje të mira për shumë nga pyetjet e tua rreth kishës, të përgëzojmë! Do të zbulosh që përgjigjet ndryshojnë në varësi të kishës. Cili është ndryshimi mes baptistëve, katolikëve romanë, metodistëve, presbiterianëve dhe anglikanëve? Një kishë baptiste në Shtetet e Bashkuara mund të mos duket, të tingëllojë dhe të përjetohet si një kishë baptiste në Ugandë.

Një herë predikova në një kishë pentakostale në Itali. Përgatita një predikim sa gjysma e predikimit tim normal tridhjetë-minutësh, duke qenë se do të përkthehej. Kur mbarova, askush nuk reagoi. Kuptova se nuk kisha pyetur kurrë sa zgjatnin predikimet e tyre të zakonshme. Vetëm më vonë i rashë në të që ata prisnin të jepja mësim për një orë. Duhet të jenë ndier si të mashtruar. Zakone të tilla ndryshojnë nga kisha në kishë, nga tradita në traditë, dhe nga vendi në vend.

Të vizitosh një kishë mund të të duket sikur shkon pa ftuar në festa familjare. Përfytyro sikur ke vendosur të trokasësh në derën e dikujt për darkën e Krishtlindjes. Të gjithë njerëzit atje e njohin dhe e duan njëri-tjetrin (të paktën kështu duken në ditën e Krishtlindjes). Por ti je i huaj. Përfytyro sikur ata në fakt të të ftojnë t' u bashkohesh festimeve. Falë kulturës popullore, ka të ngjarë ta kesh një ide të përgjithshme se çfarë të pret. Do të ketë ushqim dhe dhurata. Por fakti se çfarë ushqimesh do të hanë, varet nga traditat familjare, të cilat merren për të mirëqena përgjatë brezave. Mënyra si dhe kujt i japin dhurata, ka të ngjarë të ndjekë një model, i cili mbrohet me forcë nga

ruajtësit e traditës familjare. Nëse bën lëvizjen e gabuar do ta prishësh këtë përjetim intim për gjithë të tjerët.

Kështu mund të ndihesh kur viziton një kishë, edhe nëse asaj kishë i pëlqen që ta vizitosh dhe t'i bashkohesh. Më herët e krahasuam kishën me një familje frymërore. Çfarë do të thotë kjo? Për t'u bërë pjesë e një familjeje të duhet, ose të lindësh në të, ose të birësohesh. Bibla në fakt i përdor të dyja këto koncepte për të përshkruar atë që quhet konvertim apo kthim në besim, dhe kjo është mënyra se si bëhesh pjesë e kësaj familjeje frymërore të kishës. Ashtu sikurse ti nuk zgjedh të lindësh apo të birësohesh, po kështu nuk zgjedh as të konvertohesh. Ndaj le të eksplorojmë çfarë na mëson Bibla rreth lindjes dhe birësimit frymëror, si të nevojshme për t'iu bashkuar kishës.

Duhet të lindësh sërish

Nëse je konfuz rreth konceptit të lindjes frymërore, nuk je i pari. Në fakt, lindja frymërore e hutoi edhe një prej ndjekësve të parë të Jezusit dhe çoi në një prej bisedave më të njohura të Dhiatës së Re. Emri i ndjekësit ishte Nikodem, dhe mund të lexoni për të te Gjoni 3. Ai i përkiste grupit të farisenjve, judenj që përpiqeshin fort t'i zbatonin traditat dhe që shpesh u përplasën me Jezusin kur binte fjala për interpretimin e ligjit. Ja pse Nikodemi nuk ndihej rehat që t'i afrohej Jezusit gjatë ditës, nga frika se mund ta shihnin me armikun. Por Nikodemi nuk mund ta mohonte dot atë që kishte parë nga Jezusi. Ishte e qartë se Jezusi nuk do të kishte qenë në gjendje të kryente mrekulli, si kthimi i ujit në verë në dasmën në Kanë, nëse ai nuk do të kishte ardhur nga Perëndia. Sidoqoftë, Nikodemi as që e kishte

formular një pyetje, kur Jezusi ia plasi bombën në duar: “Në të vërtetë, në të vërtetë po të them se nëse një nuk lind përsëri, ai nuk mund ta shohë mbretërinë e Perëndisë” (Gjoni 3:3).

Çfarë? Pyetja pasuese nga Nikodemi, ishte dukshëm: Si është e mundur kjo gjë? Pasi ke dalë nga barku i nënës nuk mund të hysh dot sërish atje. Jezusi nuk është se i qartësoi shumë gjërat në përgjigjen e tij: “Në të vërtetë, në të vërtetë po të them se, kush nuk lind nga uji dhe nga Fryma, ai nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë” (Gjoni 3:5).

Ky është çelësi i pyetjes tonë në këtë kapitull: Kush mund ta vizitojë një ndërtesë kishë për një takim adhurimi? Përgjigjja është, kushdo! Por kush mund t’i përkasë familjes frymërore të quajtur kishë? Vetëm ata që kanë hyrë në mbretërinë e Perëndisë. Sipas Jezusit, vetëm ata që kanë lindur nga uji dhe nga Fryma—domethënë, vetëm ata që janë lindur sërish dhe janë pagëzuar. Si ndodh kjo gjë? Jezusi i shpjegoi Nikodemit të hutuar: “Sepse Perëndia e deshi aq botën, sa dha Birin e tij të vetëmlindurin, që, kushdo që beson në të, të mos humbasë, por të ketë jetë të përjetshme” (Gjoni 3:16).

Pritja e Nikodemit ishte që dikush mund të hynte në mbretërinë e Perëndisë vetëm nëse zbatonte ligjin e Perëndisë dhe rregullat e tij të hollësishme mbi punën dhe prehjen, mbi ushqimet e pastra dhe të papastra, si dhe mbi flijimet e ndryshme të kafshëve. Jezusi e përmbloodhi ligjin në një mënyrë të thjeshtë dhe revolucionare: beso në mua, dhe unë do të jap jetën time për ty.

Jezusi vazhdoi të shpjegonte që vdekja e tij në kryq, e cila dukej si mposhtja e tij, ishte në fakt plani i Perëndisë për të përmbushur drejtësinë dhe për të falur mëkatën. Ai e vërtetoi

këtë gjë në ringjalljen e tij prej së vdekurish. Të gjithë ata që e vendosin besimin e tyre në Jezusin do ta ndjekin atë pas vdekjes në qiell. Kur kësaj bote t'ë vijë fundi, trupat e tyre do të ringjallen, dhe do të gëzojnë përjetësinë, kur Jezusi do të mbretërojë në mbretërinë e Perëndisë. Të gjithë ata që besojnë në Jezusin do të shpëtojnë nga gjykimi i Perëndisë për mëkatin. Por ata që e refuzojnë atë, do të vuajnë ndëshkimin e përjetshëm për mosbindje (Gjoni 3:36).

Më vonë apostulli Pal do ta thoshte në këtë mënyrë: “Sepse, po të rrëfesh me gojën tënde Zotin Jezus, dhe po të besosh në zemrën tënde se Perëndia e ngjalli prej të vdekurish, do të shpëtohesh” (Romakëve 10:9).

Herën e parë që lindëm, trashëguam mëkatin nga prindërit tanë, mëkat që e kishte fillesën te rebelimi origjinal i Adamit dhe Evës (Zanafilla 3). Kjo është arsyeja pse duhet të lindim sërish, që të mos vdesim pa shpresë. Ne kemi nevojë të shpëtohem nga pasojat e mëkatit, të cilat janë vdekja e përjetshme dhe ndarja nga Perëndia, Krijuesi ynë. Por ashtu sikurse nuk kërkuam që të lindnim herën e parë, vetëm Krijuesi ynë mund të na bëjë të lindim sërish. “Qoftë bekuar Perëndia, Ati i Zotit tonë Jezu Krisht, i cili sipas mëshirës së tij të shumtë na rilindi për një shpresë të gjallë me anë të ringjalljes së Jezu Krishtit prej së vdekurish” (1 e Pjetrit 1:3).

Kështu pra, besimi për të besuar në Jezusin është një dhuratë nga Perëndia (Efesianëve 2:8). Kjo është një dhuratë, të cilën Perëndia kënaqet t'ua japë atyre që ia kërkojnë. Kjo dhuratë vjen tek të gjithë ata që pendohen, apo që i braktisin mëkatet e tyre, dhe e vendosin gjithë besimin e tyre në asgjë dhe askënd tjetër

përveçse në Jezu Krishtin. Kur apostujt e panë që kjo dhuratë e pendimit iu dha johebrenjve dhe jo vetëm judenjve, ata përlevduan Perëndinë (Veprat 11:18). Të ndjekësh Perëndinë, do të thotë t'i braktisësh gjithë të tjerët. Kur ne lindim sërish, ne i përkasim krejtësisht atij. Të rizbulosh kishën do të thotë të kuptosh apo të kujtosh se cila është arsyeja kryesore, pse mblidhemi bashkë. Ne mblidhemi për të adhuruar Perëndinë—Atë, Bir dhe Frymë e Shenjtë—i cili na ka shpëtuar nga mëkati dhe vdekja. Për këtë gjë këndojmë. Këtë gjë japim mësim. Këtë gjë kremtojmë në pagëzim dhe në Darkën e Zotit.

Pa kthimin në besim, pa të lindurit sërish, nuk ka kishë të cilën mund ta rizbulojmë. Nëse Jezusi nuk ka vdekur për mëkatet tona dhe nuk është ringjallur ditën e tretë, atëherë nuk ka shpresë as në kishë as jashtë saj.

Të birësuar si bij dhe bija

Para disa vitesh, po flisja me disa të afërm rreth kishës. Ata e dinin që unë kisha pasur një përjetim të fuqishëm konvertimi në moshën pesëmbëdhjetë vjeç. Kur u linda sërish, gjithçka ndryshoi. Nisa ta njihja Perëndinë në Bibël dhe në lutje. Kënaqesha duke i kënduar atij dhe për të. Dëshiroja që të gjithë miqtë e mi të dinin se si mund të lindnin sërish. Por ende disa prej miqve dhe të afërmeve të mi nuk kuptonin, edhe pse u përpoqën. Ata donin të qëndronin të lidhur me mua, ndaj më tregonin kur shkonin në kishë. E dija që kisha nuk kishte fare kuptim për ta, dhe që thjesht donin të më bënin qejfin. Prandaj u thashë të mos shkonin më në kishë. Sa u pëlqeu kjo ide! Ata gjetën plot mënyra për t'i kaluar mëngjeset e të dielave. Unë thjesht

doja që ata të kuptonin se thjesht frekuentimi i kishës nuk ka ndonjë vlerë të qenësishme, nëse nuk e vret mendjen se çfarë po këndon, dëgjon dhe thua.

Nuk jam i sigurt nëse gjithmonë do të rekomandoj “mos shko më në kishë” si një strategji ungjillëzimi. Në këtë rast ama ishte e nevojshme, për shkak se të afërmit e mi merrnin pjesë në një kishë, e cila nuk jepte mësim të qartë rreth konvertimit. Më në fund, ata takuan një pastor tjetër, i cili i ftoi të besonin në Jezusin dhe të lindeshin sërish. Ata nisën të merrnin pjesë në kishën e tij, ku edhe u pagëzuan. Për pothuaj njëzet vjet i kanë përkatur asaj familjeje frymërore.

Konvertimi mund të ndodhë brenda apo jashtë kishës. Ai mund të jetë një përjetim vetëm apo i përbashkët me miq dhe kolegë. Por gjithmonë duhet të rezultojë në faktin që ju lidheni bashkë me një kishë. Kur Bibla përshkruan konvertimin tonë si birësim, dallojmë këtë dimension të përbashkët. Ne mund të lexojmë te Galatasve 4:4-5: “Por, kur erdhi plotësimi i kohës, Perëndia dërgoi Birin e tij, të lindur prej gruaje, të vënë nën ligj, që të shpengonte ata që ishin nën ligj, që ne të fitojmë birërinë.” Fjala “birëri” reflektonte çfarë pozite kishin në botën e lashtë, pozitë të privilegjuar e të trashëguar. Ky premtim vlen për të gjithë burrat dhe gratë që besojnë në Jezusin. Kur Perëndia të birëson, kur ai të jep dhuratën e besimit në Birin e tij, ai të mikpret në familjen frymërore të vëllezërve dhe motrave—domethënë në kishë.

Mendoje kështu. Në birësim, një fëmijë merr prindër të rinj, por ai merr edhe vëllezër dhe motra të reja. Kur bëhet bir, ai bëhet gjithashtu edhe vëlla—dy marrëdhënie të reja, por të

dallueshme. Kur bëhesh bir, ti zë një vend në foton e familjes përkrah vëllezërve dhe motrave të tu. Kjo gjë ndodh në konvertim. Ati yt të vendos në foton e familjes bashkë me motrat vëllezërit e tu të rinj.

Le të shohim më nga afër atë foto të familjes. Perëndia është Ati i cili “na paracaktoi për birësim” (Efesianëve 1:5). Para fillimit të kohës, ai e mblodhi familjen e tij bashkë nga të gjitha vendet dhe epokat. Perëndia është Biri, vëllai ynë i madh, i dërguar nga Ati për të na çliruar nga skllavëria e mëkatit dhe vdekjes, në mënyrë që ne të mund t’i bashkoheshim familjes (Romakëve 8:15, Galatasve 4:4). Perëndia është Fryma, i cili “i dëshmon frymës sonë që jemi bij të Perëndisë” (Romakëve 8:16). Ndaj në birësim, fotoja e familjes është një foto në veprim. Tre persona—Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë—punojnë së bashku në harmoni të përsosur për llogarinë tonë.

Ku jemi ne në foto? Si bij dhe bija, ne jemi trashëgimtarë me Krishtin (Romakëve 8:17, Galatasve 4:7). Kjo do të thotë se ne kemi pjesë në trashëgiminë e tij (Efesianëve 1:11, 14).

Çfarë përfshin kjo trashëgimi? Apostulli Pal na thotë te Kolosianëve 1:16 që “të gjitha janë krijuar me anë të tij dhe ndaj tij.” Halla juaj e madhe mund të ketë qenë bujare, por nuk mund t’ia kalojë kurrë trashëgimisë së Krishtit.

Familjet nuk merren vesh gjithmonë. Por lidhjet e tyre me njëri-tjetrin, si anëtarë të familjes, i ndihmojnë të këmbëngulin përmes konfliktit. Gjaku i përbashkët ngadhënjen. E njëjta gjë është e vërtetë dhe për kishën. Për shkak se jemi pajtuar me Perëndinë përmes pendimit dhe besimit, jemi pajtuar gjithashtu me njëri-tjetrin. Gjaku i Krishtit ngadhënjeu në

kishën e hershme mbi ndarjet mes johebrenjve dhe judenjve. Po ta krahasojmë atë ndarje me problemet e sotme në kishë, ajo i bën të duken si tepër të vogla. Por shihni mrekullinë që arrihet nga konvertimi kur judenjtë dhe jobebrenjtë e besojnë ungjillin së bashku:

Kështu, pra, nuk jeni më të huaj e bujtës, por bashkëqytetarë të shenjtorëve dhe pjesëtarë të shtëpisë së Perëndisë, të ndër-tuar mbi themelin e apostujve dhe të profetëve, duke qenë Jezu Krishti vetë guri i qoshes, në të cilin e gjithë ndërtesa, e lidhur mirë, rritet për të qenë një tempull i shenjtë në Zotin, në të cilin edhe ju jeni bashkëndërtuar për të qenë banesë e Perëndisë në Frymë. (Efesianëve 2:19-22).

Kur një kishë kënaqet së bashku në gëzimin e konvertimit, besimtarët fitojnë një perspektivë mbi atë që ende i ndan ata. Tempulli i shenjtë i Perëndisë nuk priset aq kollaj.

Të veçuar

Një nga përgjegjësitë më të mëdha që kam si plak kisha, është të intervistoj anëtarët e rinj. Gjatë pothuaj pesë viteve të fundit, unë dhe bashkëpleqtë kemi mikpritur më tepër se një mijë anëtarë të rinj. Kjo do të thotë se kam dëgjuar shumë histori konvertimi. Nuk takohem me ata që janë të interesuar rreth anëtarësisë së kishës për t'i hetuar, por thjesht për t'u siguruar që ata kanë përjetuar konvertimin, të cilin e kemi diskutuar në këtë kapitull dhe që mund t'ua shpjegojnë dikujt tjetri, që dëshiron të jetë i krishterë.

Historia e çdo personi është unike në lidhje me rolin që ka pasur familja, kisha dhe shërbesa e të rinjve tek këta njerëz. Disa janë përfshirë në një mëkat veçanërisht të lig. Shumica nuk janë përfshirë. Rrallëherë takoj dikë që nuk është larguar nga kisha për njëfarë kohe. Zakonisht besimi i njerëzve nuk duket saktësisht i njëjtë si besimi që kishin në shtëpitë ku u rritën. Më pëlqen t'i dëgjoj ato histori të larmishme rreth veprës birësuese të Perëndisë, se si njerëzit lindën sërish. Kurrë s'më mërzitin.

Me raste ndodh të takoj dikë, që dëshiron të jetë pjesë e kishës tonë, por që duket qartë se nuk ka lindur sërish. Ndonjëherë i kërkoj personit të më shpjegojë lajmin e mirë apo ungjillin e Jezusit, dhe duket sikur t'i kisha kërkuar djalit tim gjashtëvjeçar të më shpjegojë teorinë e relativitetit të Ajnshtajnit. Nuk dalloj gjë tjetër përveç një shikimi të përhumbur. Më shpesh dëgjoj një histori për kishën, moralin, sprovat, por asgjë specifike për mëkatin dhe hirin shpëtues të Jezusit. Nuk ka asnjë kalim nga vdekja në jetë, nga gjykimi në ringjallje.

Këtu ku jetoj unë, është shumë e zakonshme që kishat të përfshijnë shumë anëtarë që nuk janë konvertuar. Madje ata që mendojnë se ky është problem, duket se janë të pakët. Por Bibla e paraqet konvertimin si një transformim që i veçon njerëzit e Perëndisë nga bota. Ky është një përjetim që ndryshon fatin e përjetshëm. Kësaj gjëje, shkrimtarët e Dhiatës së Vjetër ndonjëherë iu referuan si “besëlidhja e re”. Duke folur për Perëndinë, profeti Jeremia i premtoi Izraelit: “Do ta shtie ligjin tim në mendjen e tyre dhe do ta shkruaj mbi zemrën e tyre, dhe unë do të jem ZOTI i tyre dhe ata do të jenë populli im” (Jeremia 31:33). Profeti Ezekiel, i cili shkroi pak më vonë

dhe gjithashtu foli për Perëndinë, i parapriu asaj që Jezusi do t' i thoshte Nikodemit: “Do t' ju jap një zemër të re dhe do të shtie brenda jush një frymë të re, do të heq nga mishi juaj zemrën tuaj prej guri dhe do t' ju jap zemër prej mishi. Do të vë brenda jush Frymën tim dhe do të bëj që ju të ecni sipas statuteve të mia, dhe ju do të respektoni dhe do të zbatoni dekretet e mia” (Ezekieli 36:26-27).

Pjesë si këto nuk e përfytyrojnë kishën si një vend ku njerëzit përpiqen *disi* të jenë të mirë dhe përpiqen *disi* ta ndihmojnë njëri-tjetrin, të paktën nëse kjo gjë është e volitshme. Jo, besëlidhja e re depërton thellë deri në zemrën tonë. Ajo shkakton një ndryshim radikal. Ajo bën që ne ta braktisim jetën tonë të kaluar dhe të kthehemi drejt Krishtit. Kjo besëlidhje siguron fuqinë e Frymës për t' iu bindur ligjit të shkruar në zemrat e reja.

Brenda kishës nuk mund ta njohim dot gjendjen e vërtetë frymërore të secilit, se çfarë besojnë ata thellë në zemrat e tyre. Por kjo nuk e ndryshon planin arkitekturor të Biblës për kishat tona—se çfarë *synon* dhe se cilat duhet të jenë praktikat tona. Nëse ke lindur sërish, nëse je penduar për mëkatet e tua dhe ke besuar në Jezusin, ti mund t' i përkasësh kishës. Nuk ka pse të pranosh të bësh detyrën pa e kuptuar apo pa qëllim, ndërsa ëndërron syhapur, si unë kur isha i ri, për një të ardhme pa kishën. Kur je konvertuar, nuk ka se si mos të adhurosh. Ti mezi pret të mblidhesh dhe të adhurosh bashkë me besimtarë të tjerë në Jezusin.

Në lidhje me të mbledhurit bashkë...

Rekomandim për lexim

Keller, Timothy. *Perëndia Plëngprishës: Rimëkëmbja e zemrës së besimit të krishterë*. Shtëpia Botuese Shigjeta, 2020.

Lawrence, Michael. *Conversion: How God Creates a People*. Wheaton, IL: Crossway, 2017.

Një kishë është një grup të krishterësh,

**të cilët mbliidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,**

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,

për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar

në të gjithë botën,

duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.

A kemi vërtet nevojë të mblidhemi?

Jonathan Leeman

DËGJOJMË GJITHNJË E MË tepër lajme protestash politike përreth botës. Kur mijëra qytetarë mblidhen dhe marshojnë për qëllime politike, publiku u kushton vëmendje. Reporterët shfaqen. Kamerat ndizen. Politikanët japin intervista. Dhe njerëzit në shtëpi nuk i heqin sytë nga telefonat, duke kaluar nga një lajm në tjetrin. Pasi kanë kaluar disa javë, një legjislaturë e re mund të miratojë ligje të reja. Një agjenci qeveritare mund të zbatojë politika të reja. Dhe ndërgjegjja e një kombi mund të ndryshojë, qoftë edhe sado pak.

Grupet e njerëzve janë të pushtetshme, jo thjesht për atë se çfarë ndodh kur ato mblidhen, por për atë se çfarë *bëhet* ai grup duke u mbledhur. Njerëzit në grup mund të bëhen një lëvizje. Një forcë. Fillimi i një ndryshimi në botë, o për mirë o për keq. Tërësia është më e madhe se shuma e të gjitha pjesëve të saj.

Nuk është habi që akademikët shkruajnë libra rreth psikologjisë së turmës. Njerëzit paraqiten me dëshirat apo ankesat e tyre. Një folës karizmatik i afirmon ato dëshira apo ankesa. Njerëzit shohin përreth dhe dallojnë që të tjerët miratojnë me kokë. Ata dëgjojnë klithma dakordësie. Individët zbulojnë që nuk janë vetëm. Dëshirat e tyre rriten. Ata madje mund të hidhen në veprim, për të ndërtuar apo për të shkatërruar.

Çfarë i bën mbledhjet kaq të fuqishme? Fakti që je fizikisht *atje*. Ti shikon. Ti dëgjon. Ti ndien. Kur shikon diçka në ekran, ti je larg me trup nga ndodhia që po shikon, ndërsa në një mbledhje je i rrethuar fizikisht. Mbledhja përcakton gjithë realitetin. Perëndia na bëri me shpirt dhe trup, dhe në njëfarë mënyre të mistershme, ai i ndërthur ato dimensione, saqë ajo që prek trupin ndikon edhe shpirtin. Në një mbledhje, ne përjetojmë atë që njerëzit e tjerë e duan, e urrejnë, i frikësohen dhe në të cilën besojnë, dhe ndjesia jonë për *atë që është normale* dhe për *atë që është e drejtë* mund të ndryshojë relativisht shumë shpejt. Dashuritë, urrejtjet, frikërat apo besimet e turmës bëhen tonat. Kjo nuk është e habitshme. Perëndia na bëri gjithashtu krijesa “shëmbëllyese” (shih Zanafilla 1:26-28). Ai na krijoi që të shëmbëllenim drejtësinë e tij, por ne kemi zgjedhur të shëmbëllem gjëra të tjera. Kështu formohen kulturat. Ne shëmbëllem, imitojmë, apo kopjojmë njerëzit përreth nesh në mënyra të mira dhe të liga. Të mbledhurit thjesht e përshpejtojnë procesin.

Por mbledhjet nuk janë të fuqishme vetëm për njerëzit brenda tyre. Ato ndikojnë gjithashtu edhe të jashtëm. Ndoshta ke ecur përgjatë një parku, ke parë një turmë, dhe ke zgjatur kokën

në atë drejtim. *Çfarë po ndodh?*, ke vrarë mendjen. Prandaj shkuat në cep të turmës dhe i hodhët një sy. Pse? Për shkak se vratë mendjen, nëse po ndodhte ndonjë gjë që s'donit t'iu shpëtonte—diçka e rëndësishme apo ngazëlluese.

Ose ke marrë telefonin dhe sheh lajmërimin për një takim. Mendon: *Uau, kjo duket si diçka me rëndësi*. Dhe kështu e hapni artikullin.

Mbledhjet ndryshojnë jetë, ndryshojnë kultura dhe ndryshojnë botën. Ato janë ndodhi të fuqishme.

Kur kishat mblidhen, dhe janë mbledhje

Sikurse një protestë politike, mbledhja e kishës u jep formë njerëzve. Ajo i jep formë secilit prej nesh si individë dhe na jep formë kolektivisht si kulturë, si forcë apo si lëvizje. Na jep formë për të qenë qyteti i Perëndisë. Dhe sikurse një protestë, grumbullimi ofron një dëshmi të dukshme që gjithë bota ta shohë. Kjo i thotë botës që ne jemi qytetarë të qiellit. *Çfarë po ndodh atje?* vrasin mendjen njerëzit.

Një miku ynë pastor, kohët e fundit vëzhgoi se, kur i erdhi fundi karantinës së COVID, kisha e tij zbuloi sërish thellësinë “frymërore” të të mbledhurit. Kjo ishte fjala që ai përdori: “frymëror.” Ai ka të drejtë, mbledhjet tona janë frymërore. Sidoqoftë, si për ironi, ato janë të paktën pjesërisht frymërore, për shkak se ato janë fizike.

Perëndia ka pasur gjithmonë për synim që populli i tij të mblidhej fizikisht me të. Kjo është arsyeja pse ai krijoi Adamin dhe Evën me trupa fizikë dhe ecte me ta në kopshtin e Edenit. Ai i dëboi ata nga prania e tij vetëm kur ata mëkatuan.

Pastaj Perëndia e mblodhi popullin e Izraelit në tokën e premtuar dhe u tha të mblidheshin rregullisht në tempull, aty ku ai banonte (p.sh. Ligji i Përtërirë 16:16; 31:10–12, 30). Ata sërish mëkatuan, dhe sërish ai i dëboi nga vendi.

Ndoshta prova më e qartë e dëshirës së Perëndisë për t’u mbledhur me popullin e tij është mishërimi. Biri i Perëndisë mori një trup. Ai që ishte *me* Perëndinë, dhe i cili ishte Perëndi (Gjoni 1:1-2), mori trup njerëzor që të mund të ishte *me ne* (Gjoni 1:14). Ai premtoi që do të ndërtonte kishën e tij—një fjalë e cila, nëse përkthehet fjalë për fjalë do të thotë “asamble” (Mateu 16:18).

Ndoshta kurrë s’e ke vrarë mendjen, pse Jezusi zgjodhi fjalën “kishë”. Judenjtë në kohën e Jezusit mblidheshin në sinagoga, por Jezusi nuk përdori fjalën “sinagogë”. Ai përdori fjalën “kishë”. Pse? Kësaj pyetjeje mund t’i përgjigjemi duke parë pas dhe përpara në vijën historike të Biblës.

Kur shohim pas, mësojmë se ishte profetizuar që Jezusi do të mblidhte një popull, i cili kishte qenë i shpërndarë në mërgim (shih Joeli 2:16). Kur shohim përpara, kuptojmë se Jezusi dëshironte që këto asamble—këto kisha—të prisnin asamblenë finale ku Perëndia do të banojë sërish me popullin e tij: “Ja tabernakulli i Perëndisë me njerëzit! Dhe ai do të banojë me ta” (Zbulesa 21:3, dhe 7:9 e në vazhdim).

Kur kishat tona lokale mblidhen, ato përfaqësojnë praninë e Perëndisë me njeriun—aty qielli vjen në tokë. “Sepse, kudo që dy apo tre janë bashkuar në emrin tim, unë jam në mes të tyre” (Mateu 18:20, gjithashtu v. 17). Kjo gjë nuk ndodh në internet apo në zemrat tona. Kjo gjë ndodh “kur mblidheni në asamble,” për të huazuar një shprehje nga Pali, shprehje që

sugjeron se ka një ndjesi në të cilën kisha nuk është kishë derisa të mblidhet bashkë (1 e Korintasve 11:18).

Nganjëherë njerëzve u pëlqen të thonë që “një kishë është një popull, jo një vend”. Është paksa më e saktë të themi që një kishë është një popull i mbledhur në një vend. Të mbledhurit rregullisht e bën kishën të jetë kishë. Kjo nuk do të thotë se kisha ndalon së qeni kishë kur njerëzit nuk janë të mbledhur, ashtu sikurse një “ekip” futbollit nuk pushon së qeni ekip kur lojtarët nuk po luajnë. Ideja është që të mbledhurit rregullisht bashkë është diçka e nevojshme për një kishë që të jetë kishë, ashtu sikurse një ekip duhet të mblidhet bashkë për të luajtur, për të qenë ekip.

Jezusi e organizoi krishterimin në këtë mënyrë. Ai ka për qëllim ta përqendrojë krishterimin tonë në të mbledhurit bashkë rregullisht, për ta takuar njëri-tjetrin, për të mësuar nga njëri-tjetri, për ta inkurajuar dhe korrigjuar njëri-tjetrin, dhe për ta dashur njëri-tjetrin. Gjëra frymërore ndodhin kur të krishterët qëndrojnë krah për krah, kur thithin të njëjtin ajër, kur i bashkojmë zërat në këngë, kur dëgjojmë të njëjtin predikim, dhe kur marrim pjesë nga e njëjta bukë (shih 1 e Korintasve 10:17). Ti sheh përreth dhe mendon: *Nuk jam vetëm në besim. Çfarë mund të bëjmë së bashku?*

Këtu ka shumë teologji. Por kjo na jep një mësim. Kjo shpjegon pse autori i Hebrenjve shkruan:

Dhe le të kujdesemi për njëri-tjetrin, për t’u nxitur për dashuri dhe vepra të mira, pa hequr dorë nga të mbledhurit tonë, sikurse kanë zakon disa, por të nxisim njëri-tjetrin, aq më tepër se e shihni ditën që po afrohet.

Sepse, në qoftë se mëkatojmë me dashje mbasi kemi marrë dijeni të së vërtetës, nuk mbetet më asnjë flijim për mëkatet, por vetëm një pritje gjyqi e tmerrshme dhe një e ndezur zjarri që do të përpijë kundërshtarët. (Hebrenjve 10:24–27)

Në të mbledhurit bashkë, ne e nxisim njëri-tjetrin për dashuri dhe vepra të mira. E inkurajojmë njëri-tjetrin. Ia vëmë veshin paralajmërimit të autorit: nëse vazhdojmë të mëkatojmë duke mos i bërë këto gjëra—duke përfshirë edhe heqjen dorë nga të mbledhurit—duhet të presim gjykimin e Perëndisë! Uau! Ai e marrka këtë gjë seriozisht.

Ideja nuk është që të marrët pjesë në kishë të *bën* të krishterë. Ideja është që të marrët pjesë në kishë është ajo që të krishterët bëjnë. Kjo gjë demonstroi që Fryma e Krishtit është në ne, dhe për pasojë ne dëshirojmë të jemi me popullin e Krishtit.

Përqendruar në Fjalën e Perëndisë

Dy kapituj më parë, ju tregova që kur u zhvendosa në Washington, DC, kalova nga të qenët dikush, që nuk e frekuentonte kishën të dikush, që shkonte tri herë në javë. Më përpara e kisha anashkaluar popullin e Perëndisë dhe madje më vinte paksa turp që të më shikonin me ta. Por krejt papritur dhe në mënyrë të habitshme *dëshiroja* të isha me ta. Çdo javë, mezi prisja të isha bashkë me kishën.

Çfarë e shkaktoi këtë ndryshim? Gjëja më kryesore ishte që doja të dëgjoja nga Perëndia. Në fund të fundit, *kjo* është ajo që i bën mbledhjet e kishave të ndryshme nga protestat politika apo ndonjë lloj tjetër mbledhjeje: ne mblidhemi përreth vetë fjalëve

të Perëndisë: “se kur e morët fjalën e Perëndisë, që dëgjuat nga ne, e pritët jo si fjalë njerëzish, por, sikurse është në të vërtetë, si fjalë Perëndie, që edhe vepron në ju që besoni” (1 e Thesalonikasve 2:13). Në mbledhjen e kishës, Perëndia flet, dhe qytetarët e planetit tokë mund të shkojnë të dëgjojnë nga Perëndia dhe të shohin një popull që rritet përreth Fjalës së tij. Kur jobesimtarët hyjnë në mbledhje, Pali premton që ata do të binden për mëkat, të fshehtat e zemrave të tyre do të zbulohen, dhe do të bien në gjunjë e do të adhurojnë Perëndinë duke thënë: “Perëndia është me të vërtetë midis jush” (shih 1 e Korintasve 14:24-25).

Sfida e COVID-it—të mos mbledhurit

Pandemia e COVID-it ishte sfiduese për kishat përreth botës, pikërisht për shkak se në shumë vende shenjtorët kishin vështirësi për t’u mbledhur, për të mësuar dhe për t’i çmuar fjalët e Perëndisë së bashku. Pas muajsh të tërë pa u mbledhur bashkë gjatë ditëve të hershme të COVID-it, u ndjeva sikur po humbisja lidhjen me kishën time. Miqtë më pyesnin: “Si po kalon kisha jote?” E kisha të vështirë të përgjigjesha. I telefonoja rregullisht anëtarët e kishës dhe u dërgoja mesazhe, por nuk mund ta përqendroja dot mendjen tek e gjithë bashkësia. Kisha më dukej si shiu në një zonë parkimi pas stuhisë—ishte përhapur gjithandej dhe aty-këtu kishte disa pellgje.

Pleqtë shqetësoheshin më tepër për anëtarët frymërisht të dobët, të cilët po përlesheshin në besimin e tyre, apo po përballëshin me tundime të veçanta. Ne po shqetësoheshim për ata që tashmë dukeshin se po rrëshqisnin nga ana frymërore, ata që tashmë kishin një këmbë jashtë pragut.

Sidoqoftë, të mosmbledhurit bashkë i ndikoi të gjithë—si ata që ishin të pjekur, ashtu dhe ata që ishin të papjekur frymërisht. Secili prej nesh ka nevojë t'i shohë dhe t'i dëgjojë rregullisht bashkëshenjtorët tanë, përndryshe modelet e vetme, që do të vëzhgojmë, do të jenë vetëm kolegët në punë, miqtë në shkollë, apo personazhet në televizion.

Sapo filloi pandemia, shumë kisha përreth botës nisën t'i transmetonin takimet e tyre në internet, dhe ishin të shumtë zërat që e ngritën në qiell vlerën e “kishës virtuale”. Pastorët që më parë e kishin kundërshtuar idenë, tani hapën “qendra virtuale” dhe i pajisën ato me pastore me kohë të plotë, duke premtuar se këto qendra do të vazhdonin pa afat. Disa thanë se ky ishte një zhvillim ngazëllues në historinë e përmbushjes së Porosisë së Madhe.

E prapë ne vrasim mendjen: Cilat gjëra humbasin, kur përjetimi për “kishën” nuk është më tepër se një transmetim i drejtpërdrejtë javor? Një nga gjërat e para është që mendon më pak për bashkanëtarët e tu. Ata s'të vijnë në mendje. Ti nuk përballesh me ta për biseda të shpejta, që çojnë në biseda më të gjata për darkë. Përtej kësaj, ti e nxjerr veten nga shtegu i inkurajimit, llogaridhënies dhe dashurisë.

Lavdi Perëndisë që mund të “shkarkojmë” të vërteta biblike në mënyrë virtuale. Por le ta lavdërojmë Perëndinë që jeta e krishterë është shumë më tepër se thjesht transferimi i informacionit. Kur kisha është vetëm online, nuk mund t'i ndiejmë, t'i përjetojmë dhe t'i dëshmojmë ato të vërteta, ndërsa mishërohen në familjen e Perëndisë, gjë e cila e forcon besimin tonë dhe krijon korda dashurie mes vëllezërve dhe motrave.

Mendo pak për këtë gjë. Ndoshta gjithë javën përleshesh me një urrejtje të fshehur ndaj një vëllai. Por pastaj prania e tij në Tryezën e Zotit të çon drejt bindjes dhe rrëfimit. Ti përleshesh me dyshime ndaj një motre. Por pastaj e sheh duke kënduar të njëjtat këngë lavdërimi, dhe kjo ta ngroh zemrën. Përleshesh me ankth, për shkak të ndodhive politike në kombin tënd. Por pastaj predikuesi shpall ardhjen e Krishtit me fitore dhe lartësim, dëgjon thirrjen “Amen!” përreth, dhe kujton se i përket një qytetarie qiellore të bashkuar në një shpresë. Tundoresh t’i mbash të fshehura përleshjet që ke. Por pastaj një pyetje këmbëngulëse e bërë me butësi nga një çift më i moshuar gjatë drekës—“Si je *me të vërtetë?*”—të tërheq në dritë.

Asnjë nga këto gjëra nuk mund të përjetohet në mënyrë virtuale. Perëndia na bëri krijesa fizike, që kanë marrëdhënie me njëri-tjetrin. Në fund të fundit, jeta e krishterë dhe jeta e kishës nuk mund të shkarkohen nga interneti, por duhet të shihen, të dëgohen, të përjetojnë dhe të ndiqen. Prandaj Pali e nxiti Timoteun ta ruante jetën dhe doktrinën e tij, përderisa të dyja do të ishin thelbësore për të shpëtuar vetveten dhe ata që e dëgjonin (1 e Timoteut 4:16).

Nuk është habi që kisha virtuale apo kisha e internetit po rritet në popullaritet. Është më e rehatshme dhe, sinqerisht, të lejon të evitosh marrëdhëniet e rrëmujshme. E kuptojmë; ky është një tundim i fortë. Kur isha ende beqar, u zhvendosa në një qytet tjetër. S’kisha një kishë dhe s’njihja njeri. Disa ditë pas mbërritjes sime, në mendje më erdhi ky mendim: *Mund të dal dhe të bëj çfarë të dua. S’kam njeri këtu që të më shohë, të më dëgjojë, apo të më pyesë. Më pëlqen.* Sa mirë Fryma më qortoi

menjëherë: “Ti e di se nga vjen ai mendim. Jo, nuk duhet ta ndjekësh atë shtysë.” Çfarë hiri! Sa mirë që Fryma ma kontroll-o-i zemrën atë ditë. Le të mos na shpëtojë mësimi: zakonisht ai përdor vëllezërit dhe motrat në kishë për të na ndihmuar të luftojmë marrëzinë dhe tundimin.

Po, të mbledhurit me kishë mund të jetë i parehatshëm, por edhe dashuria kështu është. Marrëdhëniet janë të rrëmujshme, por edhe dashuria kështu është. Bisedat e cënueshme janë të frikshme, por edhe dashuria e tillë është.

Nxitja për kishën virtuale, kemi frikë se është një shtysë për ta individualizuar krishterimin. Mund të kemi një debat për urtësinë e përdorimit të një mjeti të tillë për një kohë të kufizuar në një situatë urgjence, siç është pandemia. Kishat në qytetet bregdetare të Shteteve të Bashkuara gjatë Luftës së Dytë Botërore nuk mund të takoheshin dot gjatë të dielave mbrëma, për shkak të një urdhri të qeverisë, për të mos pasur drita. Jam dakord. Prapëseprapë, ofrimi dhe inkurajimi i kishës virtuale si një zgjedhje e përthershme, edhe pse me qëllime të mira, e dëmton dishepullimin e krishterë. Kjo i trajnon të krishterët ta mendojnë besimin e tyre si autonom. I mëson se ata mund ta ndjekin Jezusin si anëtarë të “familjes së Perëndisë,” në njëfarë kuptimi abstrakt, pa iu mësuar se çfarë do të thotë të jesh pjesë e një familjeje dhe të sakrifikosh për atë familje.

Për këtë arsye, pastorët duhet t’i inkurajojnë njerëzit që sa më shumë që të jetë e mundur, t’i qëndrojnë larg “pjesëmarrjes” virtuale. Kohët e fundit u thashë bashkëpleqve të kishës time: “Vëllezër, kemi nevojë të gjejmë një mënyrë të mirë për t’iu thënë anëtarëve tanë që mundësia e transmetimit të drejtpërdre-

jtë nuk është e mirë për ta. S'është e mirë për dishepullimin e tyre, dhe s'është e mirë për besimin e tyre. Dëshirojmë që kjo të jetë e qartë për ta, që të mos bien në vetëkënaqësi dhe kështu të mos përipiqen fort për t'u mbledhur bashkë me ne, nëse i bëjnë këto." Urdhërimi i Biblës për t'u mbledhur nuk ka për qëllim të jetë barrë (shih Hebrenjve 10:25, 1 e Gjonit 5:3), por është për të mirën e besimit, dashurisë dhe gëzimit tonë.

Ambasada e qiellit

Kapitullin e nisëm duke krahasuar mbledhjen e kishës me një protestë, por ka një metaforë më të mirë, e cila do të na përgatitë mirë për kapitujt në vazhdim. Kishat e mbledhura janë *ambasada të qiellit*.

Një ambasadë është një bazë diplomatike e një kombi të caktuar brenda një kombi tjetër. Ajo përfaqëson atë komb të huaj dhe flet në emër të saj. Ajo ambasadë përfaqëson qeverinë e saj. Nëse je në Tiranë, mund të dalësh një shëtitje nga Blloku i Ambasadave ku janë radhitur ambasadat njëra pas tjetrës. Do të shohësh flamurin dhe ambasadën gjermane, pastaj atë të Bullgarisë, të Spanjës, e pastaj të Francës. Çdo ambasadë përfaqëson një komb të botës dhe qeverinë e tij. Nëse do të hyje në një nga këto ambasada, do të dëgjoje gjuhën e kombit që përfaqëson. Mes stafit të ambasadës do të përjetoje kulturën e atij vendi. Nëse do të shkoje në një nga darkat e shtruara nga ambasada, do të shijojë ushqimet e zgjedhura të kulturës së tyre. Dhe nëse do të hyje tinëz në zyrat e administrimit, mund të mësoje rreth punës së saj diplomatike.

Çfarë është një kishë e mbledhur bashkë? Ajo është një ambasadë e qiellit. Hyr në kishën tënde dhe tonën dhe çfarë duhet të gjesh aty? Një komb krejt tjetër—shtegtarë, mërgimtarë, qytetarë të mbretërisë së Krishtit. Brenda kishave të tilla do të dëgjosh të shpallen fjalët e Mbretit të qiellit. Do të dëgjosh gjuhën e qielli, që është gjuha e besimit, shpresës dhe dashurisë. Do të shijosh pak nga banketi qiellor i kohëve të fundit përmes Darkës së Zotit. Dhe do të kesh përgjegjësi për punën e saj diplomatike, për shkak se je thirrur ta sjellësh ungjillin në kombin tënd dhe në çdo komb tjetër.

Jo vetëm kaq, por do të përjetosh fillimin e kulturës së qiellit. Qytetarët qiellorë në këtë ambasadë janë zemërbutë dhe skamës në frymë. Ndërsa e ndjekin Krishtin, ata kanë etje dhe uri për drejtësi. Ata janë të pastër në zemër. Ata janë paqebërës, të cilët kthejnë faqen tjetër, që ecin edhe një milje më tepër, dhe që japin këmishën dhe mantelin e tyre, nëse ua kërkon. Ata madje as që e shikojnë një grua për ta dëshiruar, dhe s'bëhet fjalë për kurorëshkelje; ata madje nuk urrejnë, dhe as që mund të zihet në gojë vrasja.

Jezusi nuk u kërkoi Kombeve të Bashkuara, Gjykatës së Lartë apo Departamentit të Filozofisë së një universiteti ta përfaqësonin atë dhe të shpallnin gjykimet e tij. Ai ua kërkoi këtë gjë të përlururve, zemërbutëve, atyre që janë askushi në botë. Ai ia kërkoi këtë gjë kishës tënde dhe kishës time.

Fatkeqësisht kishat tona nuk do ta shpallin dhe mishërojnë gjithmonë mirë qiellin. Ne do t'ju zhgënjëjmë dhe do të themi gjëra pa takt. Madje do të mëkatojmë kundër jush. Asambletë tona janë thjesht shenja dhe hije të asaj asambleje qiellore të

ardhshme, ashtu si copat e vogla të bukës, që marrim gjatë Darkës së Zotit, janë shenja për një banquet qiellor. Ato nuk janë vetë gjërat reale. Prapëseprapë ne kemi dëshirë të të drejtojmë te zemra e qiellit, dhe ky është vetë Krishti. Ai nuk mëkaton dhe nuk zhgënjën kurrë. Lajmi i mirë është që mëkatarët si ti mund të bashkohen me ne në atë sipërmarrje, nëse vetëm rrëfen mëkatet dhe e ndjek atë.

Rekomandim për lexim

Kim, Jay Y. *Analog Church: Why We Need Real People, Places, and Things in the Digital Age*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2020.

Leeman, Jonathan. *One Assembly: Rethinking the Multisite and Multiservice Model*. Wheaton, IL: Crossway, 2020.

Një kishë është një grup të krishterësh,

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,

**për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,**

për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar

në të gjithë botën,

duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.

Pse predikimi dhe mësimi janë qendrorë?

Collin Hansen

ÇFARË I JEP NJË predikuesi të drejtën të dalë përpara, të paktën një herë në javë për një gjysmë ore, dhe të flasë për llogari të Perëndisë? As presidentët nuk mburren se kanë një autoritet të tillë. Askush nuk mendon se një mësues matematike apo një profesor letërsie meriton një privilegj të tillë. Sa monologje të tjerë me vetëm një drejtim hasni rregullisht në ditët e sotme? Ajo që dikur ishte popullore, si shfaqjet e argëtimit shëtitës në botën e lashtë, zor se mbledh një turmë në ndonjë qendër qytetit sot, e jo më të shtronte rrugën drejt një karriere fitimprurëse të të folurit në publik.

Predikuesit nuk e marrin autoritetin e tyre nga njohuria superiore, as nga pushteti politik, dhe as nga zotësia e retorikës.

Ata e marrin autoritetin vetëm nga Fjala e Perëndisë. “Prediko fjalën,” i tha Pali dishepullit të tij të ri, Timoteut, pastorit në Efes; “ngul këmbë me kohë e pa kohë, bind dhe qorto, këshillo me zemërgjerësi e mësim” (2 e Timoteut 4:2).

Predikuesit s’kanë autoritet, nëse japin vlerësime për serialet televizive. Ata s’kanë autoritet, nëse u kërkon një rekomandim restoranti. Ata s’kanë autoritet, nëse po japin mendimet e tyre rreth një teorie konspirative, që kanë parë në Facebook. Edhe mund të përcjellin disa ide të mira, interesante dhe të vlefshme. Mund të kenë një këshillë të mirë, ta zëmë, nëse ke nevojë për të gjetur një punë. Por ata marrin autoritet të veçantë për të folur për llogari të Perëndisë vetëm kur predikojnë Fjalën e tij.

Askush nuk është predikues më i mirë se Jezusi. Askush nuk mund të predikojë një mesazh më të mirë se Predikimi i tij në Mal. E vërteta dhe fuqia e tij ende ndryshojnë jetë dhe na prekin edhe sot. Edhe dëgjuesve të tij origjinalë, ai predikim u tingëlloi i ndryshëm nga ajo që dëgjonin normalisht nga mësuesit. Mateu na thotë: “Dhe ndodhi që, kur Jezusi i mbaroi këto fjalë, turmat mbetën të habitura nga doktrina e tij, sepse ai i mësonte si një që ka autoritet dhe jo si skribët” (Mateu 7:28-29). Skribët ishin mësuesit zyrtarë të Izraelit. Pse turmat nuk e respektuan autoritetin e tyre? Për shkak se ata jepnin mësim mendimet e tyre. Ata i shtuan ligjit të Perëndisë ligjet e tyre. Duke qenë vetë Perëndi, Jezusi i mësoi me autoritet, si ai që e shkroi dhe iu bind ligjit në mënyrë të përsosur.

Teksa rizbulojmë kishën, jemi duke kërkuar autoritet hyjnor dhe jo thjesht urtësi njerëzore. Sot kemi më tepër urtësi njerëzore nga sa na nevojitet. Nuk keni pasur kurrë një përhapje

kaq të madhe të saj. Librat që flasin se si të ndihmohet veten, kanë vendet e para në listat e librave shumë të shitur. Episodet e podkasteve të premtojnë një version më të mirë të vetvetes. Nuk do t'ia gjesht dot kurrë fundin internetit. Kështu pra, një kishë, e cila ofron urtësi njerëzore, përballet me një konkurrencë të fortë. Pse të dëgjosh një pastor vendas, në vend që të pajtohesh në një kanal në Youtube? Pse të zgjohesh të dielën në mëngjes, në vend që të ndjekësh programet e lajmeve ku janë ftuar politikanë me pushtet?

Ne zgjohemi dhe mblidhemi me kishën çdo javë, për shkak se aty shkojmë për të dëgjuar nga Mbreti hyjnor—lajmin e tij të mirë dhe urtësinë e tij për jetën tonë. Po, ne dëgjojmë prej tij çdo herë që i hapim Biblat tona, por ne dëgjojmë prej tij *bashkërisht* në mbledhjen e përjavshme. Atje ne formohemi *bashkërisht* si një popull. Kjo është arsyeja pse predikimi dhe mësimi janë qendrorë për mbledhjet e kishës tonë. Përqendrimi i mbledhjeve tona në Fjalën e Perëndisë kultivon kulturën qiellore, e cila duhet të na karakterizojë si një popull të dallueshëm, në mënyrë që kështu të jemi kripë dhe dritë në qytetet dhe kombet tona.

Me ndihmën e Frymës ti e dallon urtësinë hyjnore kur e dëgjon atë. Kjo nuk është si urtësia njerëzore e skribëve të vetëshpallur të kohës tonë, të cilët janë aq të zakonshëm në median sociale dhe në librat shumë të shitur. Autoriteti i predikuesit përfshin gjithë sa ka thënë Perëndia, por nuk shkon përtej asaj që ai ka thënë. Predikuesit mund të jenë fajtorë se kanë thënë më tepër apo më pak. Kjo do të thotë që Fjala është baza, por edhe caku i predikimit.

Mark Dever shpesh e krahason punën e predikuesit me punën e një postieri. Postieri nuk të vjen te porta, ta hapë zarfin, të shtojë disa shënime shtesë, ta ngjijtë sërish, dhe pastaj ta vendosë letrën në kutinë tënde postare. Postieri thjesht dorëzon postën.

Kështu është edhe me një predikues. Fjala na ndihmon të dallojmë autoritetin e duhur të tij. Ai ka autoritet ta dorëzojë postën. Asgjë tjetër.

Guruve të mesazhit “ndihmo veten” iu mungon autoriteti, për shkak se kanë një interes të mirëfilltë kur të thonë atë që dëshiron të dëgjosh—ndryshe ti s’i blen produktet e tyre dhe as pajtohesh në programet e tyre. Skribë të tillë shkojnë përtej Fjalës së Perëndisë dhe pretendojnë për një autoritet, i cili nuk iu përket. Ata përpiqen të ta lidhin ndërgjegjen me gjëra, që nuk mund të përcaktohen vetëm nga Shkrimi. Mund të përpiqen të të thonë se me kë të njihesh, për kë të votosh, në cilën shkollë t’i çosh fëmijët, apo çfarë lloj veshjeje tregon perëndishmëri. Në të gjitha këto, ata me të vërtetë mund të të përcjellin urtësi, por ne nuk duhet ta barazojmë këshillën e mirë me autoritetin hyjnor. Predikimi nuk është vendi për reflektime njerëzore, por për fuqi hyjnore.

Kështu thotë Zoti

Përgjatë Dhiatës së Vjetër jehoi refreni i profetëve: “Kështu thotë Zoti.” Ata folën me autoritet, për shkak se Perëndia ua besoi atyre mesazhin e tij. Ata folën për llogari të tij. Kjo do të thotë që profetët nuk thanë gjithmonë atë që njerëzit dëshironin të dëgjonin. Në fakt, ishte e zakonshme që mbretërit t’i ndëshkonin profetët, kur nuk iu pëlqente, ajo që dëgjonin.

Për shembull, mbreti Sedekia dha leje që profeti Jeremia të hidhej në një sternë dhe e la atje të vdiste nga uria (Jeremia 38:9). Pse e bëri këtë mbreti? Jeremia u kishte thënë judenjve në Jerusalem se, nëse do të qëndronin në qytet, Kaldeasit do t'i vrisnin. Sigurisht që ai kishte të drejtë. Por s'ishte ajo çfarë mbreti dhe komandantët e tij ushtarakë dëshironin të dëgjonin. Nuk ishte gjë e mirë për nderin e tyre (v. 2-4). Ata ia hodhën fajin lajmëtarit, në mënyrë që të mos iu duhej t'ia vinin veshin mesazhit. Ata parapëlqyen profetët që u thoshin gënjeshtër ngushëlluese. Perëndia, nga ana tjetër, nuk kënaqej nga gënjeshtër: “Ja, unë do t'i ushqej me pelin dhe do t'i bëj të pinë ujë të helmuar, sepse nga profetët e Jerusalem pabesia është përhapur në tërë vendin” (Jeremia 23:15).

Përmes profetit të tij Ezekiel, Perëndia i qortoi udhëheqësit, ose “barinjte,” e Izraelit të cilët e gënjen popullin, për të cilin kishin urdhër ta mbronin: “Mjerë barinjtë e Izraelit që kullotin veten e tyre! A nuk duhet përkundrazi të kullostin kopenë? Ju hani yndyrën, visheni me leshin, vritni delet e majme, por nuk e kullotni kopenë” (Ezekieli 34:2-3).

Përjetimet e Izraelit shërbejnë si paralajmërim që, ndërsa ne rizbulojmë kishën, priremi të kërkojmë udhëheqës, të cilët na thonë vetëm atë që dëshirojmë të dëgjojmë. Udhëheqësit tundojnë t'u japin njerëzve atë që dëshirojnë, se kështu është më e lehtë të sigurojnë jetesën. Madje është e mundur që predikuesit të tingëllojnë si shpallës të guximshëm të së vërtetës, kur flasin ashpër vetëm për njerëzit jashtë kishave të tyre. Ata mund të tingëllojnë guximtarë, por kurrë nuk i sfidojnë realisht njerëzit, që u japin rrogën.

Në fakt, kjo mund të jetë sfida më e madhe, me të cilën përballen shumica e predikuesve. Si mund ta predikojnë Biblën dhe asgjë përveç Biblës pa e shkelur dikë në kallo? Si mund t'ua thonë gjëra të ashpra dhe të vërteta njerëzve që kontrollojnë burimin e jetesës së tyre dhe kjo mund t'i nxjerrë këta predikues dhe familjet e tyre jashtë nga shtëpitë dhe komunitetet e tyre?

Mësoja Fjalën vetes tënde

Duke e njohur këtë tundim për predikuesit, është e rëndësishme që ne të tjerët ta bëjmë veten të gatshëm për ta dëgjuar dhe për t'ia vënë veshin Fjalës, edhe nëse si fillim nuk na pëlqen apo nuk biem dakord me të. Ndërsa rizbulon kishën, po kërkon për predikues, të cilët nuk do të të bëjnë të varesh thjesht nga ata për zbulimet e fshehura biblike, por predikues që do të të tregojnë si t'ia mësosh Fjalën vetes.

Predikuesit më të mirë nuk të bëjnë të mahnitesh me aftësinë e tyre. Ata të tregojnë lavdinë e Perëndisë, ashtu siç shihet në Fjalën e tij. Kur e sheh kështu Perëndinë, ti dëshiron të marrësh aq shumë prej tij. Ti rritesh në zell për ta lexuar dhe zbatuar Fjalën për veten tënde. Pastaj hyn në një cikël të virtytshëm vlerësimi. Sa më tepër të të ndihmojnë predikuesit të njohësh dhe ta duash Fjalën, aq më tepër ti zhvillon një shqisë tënden, dhe aq më e mirë do të jetë shqisa për një predikim më të fortë.

Marrëdhënia mes predikuesve dhe anëtarëve të kishës është çelësi për cilëndo kishë të shëndetshme, sepse nuk ka kurrë vetëm një mësues në kishë. Të gjithë ne jemi thirrur të japim mësim Fjalën në një kapacitet të caktuar. Për shembull, të gjithë pleqtë, dhe jo vetëm predikuesi, duhet të jenë “të aftë të

japin mësim” si pjesë e udhëheqjes së tyre (1 e Timoteut 3:2). Prindërit ua mësojnë Fjalën fëmijëve të tyre (Ligji i Përtërirë 6:7). Gratë e moshuara mësojnë gratë më të reja (Titit 2:3-5).

Mendoni për punën e Fjalës në një kishë, të paktën me katër lëvizje: (1) predikuesi sjell Fjalën për të gjithë kishën; (2) anëtarët e kishës reagojnë duke e marrë Fjalën e Perëndisë në gojën dhe zemrat e tyre përmes të kënduarit dhe lutjeve të përbashkëta; (3) të gjithë anëtarët e kishës ia mësojnë Fjalën vetes; dhe (4) anëtarë të ndryshëm të kishës ia mësojnë Fjalën njëri-tjetrit dhe brezit të ardhshëm. Kjo do të thotë që çdo anëtar i kishës është thirrur në njëfarë kapaciteti si nxënës dhe gjithashtu si mësues i Fjalës.

Me këtë pikëpamje të Fjalës, kishat e mbrojnë veten nga një prej problemeve më të zakonshme në ditët e sotme, gjë të cilën shkrimtarët biblikë e prisnin dhe u përballën vetë. Pali i tha Timoteut që t’i paralajmëronte efesianët “të mos u vënë veshin përrallave dhe gjenealogjive që s’kanë të sosur, të cilat shkaktojnë grindje më tepër sesa ndërtim në besim ndaj Perëndisë” (1 e Timoteut 1:4). Në letrën e dytë të Palit drejtuar Timoteut, ai e paralajmëron njësoj: “Sepse do të vijë koha kur njerëzit nuk do ta durojnë doktrinën e shëndoshë, por, sipas ëndjeve të veta, do të mbledhin grumbull mësues për të gudulisur veshët dhe do t’i largojnë veshët nga e vërteta e do t’i kthejnë drejt përrallave” (2 e Timoteut 4:3-4). Andaj ne shohim që një kishë e përqendruar te Fjala, do të jetë më pak e interesuar në “pasionet e veta,” spekulim ky që duket si njohuri por që në fakt vë në pah marrëzi. Pali mund të kishte menduar që vetë Satani e krijoi internetin, si një mjet për t’i ndarë dhe shpërqendruar kishat me spekulime të pafundme.

Mendoni pak për sfidën unike të predikuesit gjatë karantinës në disa vende të botës. Ai mund ta ketë vëmendjen tuaj deri në dyzet apo gjashtëdhjetë minuta këtë javë. Kjo ndodh nëse nuk shpërqendroheni nga fëmijët, nga përgjumja apo nga mesazhet e telefonit, që shfaqen ndërsa po përpiqeni të ndiqni predikimin nga shtëpia. Por mediat sociale, videot, dhe podkastet duket sikur iu marrin çdo çast të lirë mes punës, ngarjes së makinës dhe gjumit. Nuk është habi që na duket sikur kishat tona s'mund të ndajnë të njëjtat mendime! S'po i japim përparësi leximit të një sasive të njëjtë faqesh nga Shkrimi. Kishat që do të dalin më të forta, pasi të ketë kaluar pandemia e COVID-19-tës, do të jenë ato që bënë dallimin mes predikimit të Fjalës së Perëndisë me fuqi dhe fjalëve të tjera të panumërta, që konkurruan për vëmendjen tonë që po zbehet.

Çfarë është një predikim i mirë?

Teksa rizbulon kishën, mund të përballesh me një larmi gjatësish dhe stilesh predikimi. Në Bibël s'do të gjesësh ndonjë formulë të qartë. E gjithë Bibla është e frymëzuar nga Perëndia, por ende e ke ndjesinë e personaliteteve të ndryshme të autorëve. Pali nuk tingëllon si Pjetri, i cili nuk tingëllon si Gjoni. Mund t'i parapëlqesh predikimet me një zjarr emocional. Mund t'i parapëlqesh ato me referenca të shumta për gjuhët origjinale, hebraisht dhe greqisht. Njëra prej tyre ose të dyja këto përqsaje në të njëjtin predikim mund të përdoren nga Perëndia për të na nxitur drejt dashurisë dhe bindjes.

Gjithashtu mund të dëgjosh predikues, që debatojnë, nëse predikimet duhet të jenë tematike apo ekspozuese. Disa situata

mund t'i përligjin predikimet tematike për zgjedhjet që afrojnë, për një pandemi globale, apo për padrejtësitë raciale, si tri tema që kanë pasur interes kohët e fundit. Por shumë mesazhe tematike rrezikojnë ta dëmtojnë autoritetin e predikuesve, duke i tunduar ata ta përshtatin kuptimin e Biblës për të theksuar idetë e tyre. Ne besojmë që është më mirë që të sigurojmë një dietë të qëndrueshme predikimesh ekspozuese, të cilat *ekspozojnë* tekstin duke e bërë idenë, që ka pjesa biblike, idenë kryesore të mesazhit. Sikurse është thënë nga shumë predikues, Pali nuk i urdhëron predikuesit thjesht të predikojnë, por që të predikojnë *Fjalën*.

Predikimi që pasohet javë pas javë përgjatë vargjeve dhe kapitujve të Biblës, gjithashtu i jep mundësi Perëndisë, jo predikuesit, që ta përcaktojë agjendën. Mbani mend, predikuesi është një postier, i cili dorëzon postën. “Këtë javë do të mësojmë çfarëdo që Perëndia të ketë për ne nga Romakëve 1, javën tjetër nga Romakëve 2 dhe javën pasuese nga Romakëve 3.” Kur e dëgjojmë Biblën në këtë mënyrë, zbulojmë se agjenda e Perëndisë nuk përputhet me tonën. Për shembull, te Romakëve mund të ketë gjëra, për të cilat një predikues nuk ndihet rehat t'i predikojë. Por para tij qëndron zarfi me një letër nga Perëndia, e cila kërkon të hapet.

Në fund të fundit, agjendën e kujt dëshirojmë në të vërtetë—tonën apo atë të Perëndisë? Udhët e tij janë më të larta dhe më të mira (Isaia 55:9). Ne duhet t'i marrim nxitjet prej tij dhe jo nga bota. Diçka e veçantë ndodh kur ti dëgjon Frymën të flasë përmes Fjalës së Perëndisë, kur me sa duket, predikuesi thjesht po vazhdon atje ku e la javën e kaluar.

Kur rizbulon kishën, ka të ngjarë që gjithashtu të përballesh me debatin mes predikimeve të regjistruara dhe predikimeve të drejtpërdrejta. Vite më parë pata një bisedë me një predikues shumë të talentuar. Në një jetë tjetër ai do të kishte qenë një humorist i shkëlqyer. Në fakt, ai i studionte humoristët, për të mësuar si të përfshihej me një audiencë, ndërsa predikonte. Gjithashtu i kuptonte thellë konceptet biblike dhe teologjike dhe mund t'i shpjegonte ato në mënyrë krijuese para një audience skeptike. Kisha e tij ishte zgjeruar në disa pika takimi përreth zonës dhe madje përreth vendit, përmes transmetimit të predikimeve të tij të regjistruara, në vend që të kishin pastorë vendas për të predikuar. Nuk do ta harroj kurrë arsyetimin e tij. Ai tha që nuk kishte kuptim t'u jepje njerëzve një predikues mesatar, kur ata mund të dëgjonin nga vetë asi i predikuesve. Nëse synimi i tij ishte të grumbullonte sa më shumë ndjekës personalë, s'kisha si të debatoja me të.

Më vonë, tekta reflektoja, kuptova që argumenti i tij ishte kontradiktor. Në skenarin e sugjeruar prej tij, ai nuk po konkurronte vetëm kundër pastorëve dhe praktikantëve të tij të rinj. Ai po konkurronte me çdo predikues tjetër, të gjallë apo të vdekur. Pse të mos ndiqnin mesazhet e një predikuesi të shkëlqyer si Billy Graham? Po sikur kishat të punësonin një aktor që të performonte predikimet e Charles Spurgeon? Ndoshta mund të organizonim një skemë skualifikimesh pak a shumë si ajo e kupës së basketbollit në universitet, dhe t'u kërkonim të krishterëve të votonin, raund pas raundi, për predikuesin e tyre të parapëlqyer, derisa të caktonim oratorin më të mirë nga të gjithë. Atëherë askush nuk do të ishte kurrë më predikuesi

mesatar (ose predikuesi më i keq). Kështu do të merrnim vetëm më të mirët—nëse kjo është ajo që Perëndia mendon se është më e mira për ne.

Në fakt, jo, nuk është. Predikuesi më i mirë për ty është predikuesi besnik ndaj Fjalës së Perëndisë. Akoma më mirë është, nëse ai vjen të të japë një kafe apo të të bëjë një vizitë në spital. Ka një arsye, pse ne nuk merremi thjesht me leximin e Shkrimit së bashku në takimet e adhurimit. Predikimi sjell në veprim autoritetin e Fjalës së Perëndisë, përmes personalitetit ndërmjetës dhe përjetimit të mësuesit, në një kontekst bashkëkohor me kërkesa të veçanta personale dhe lokale. Burri që sapo përmenda, mund të jetë, në fakt, një predikues më i mirë se predikuesi yt, por predikuesi yt e njeh më mirë kishën tënde. Kjo ka shumë vlerë, kur vjen puna të zbatimi i Biblës në jetën tënde dhe atë të bashkësisë.

Ki sigurinë që pastorët nuk mund t'i njohin dot të gjitha hollësitë intime të çdo personi që i dëgjon. Por ka një arsye pse shumë pastorë e kishin të vështirë të predikonin para kamerës gjatë karantinës së COVID-19-tës. Ata luten që ta ndiejnë lëvizjen e Frymës në reagimet tona në kohë reale ndaj predikimit të tyre. Kur ata na shohin në sy, Fryma iu sjell në mendje ngushëllim për mjerimet tona. Ka shumë arsye pse një kishë nuk duhet t'i ulë dritat gjatë takimeve të adhurimit, sikur të imitonin një koncert apo një kinema. Ja një arsye: që pastorët të mund të reagojnë me ndjeshmëri ndaj shtysave të Frymës në aktin e predikimit.

Koha dhe hapësira

Në fund të fundit, predikimi nuk ka të bëjë thjesht me përcjelljen e informacionit. Nëse ky do të ishte synimi i vetëm, atëherë kjo nuk do të ishte më mënyra më e efektshme për ta bërë. Mund të kalojmë te videot, podcastet, apo thjesht te librat, dhe t'i mbyllnim shërbesat e adhurimit. Ja, pra që dëgjimi i predikimit nuk ka të bëjë vetëm me ty dhe me ecjen tënde personale me Jezusin. Predikimi ka të bëjë gjithashtu me formimin e një kulture qiellore dhe me ndërtimin e një qyteti qiellor pikërisht në kishën tënde. Ka të bëjë me jetën që merr formë së bashku.

Ka dy gjëra që ndodhin me mësimin e drejtpërdrejtë në pranimin tënde fizike, të cilat s'mund të përsëriten në një podcast, apo nga një pastor, që s'do ta njohësh kurrë personalisht. E para, bashkësia dhe predikuesi përjetojnë së bashku predikimin si një ngjarje komuniteti në kohë dhe hapësirë. Po, ka vlerë edhe kur e zbatojmë një predikim vetëm në reflektimet tona devocionale. Por ka edhe më tepër vlerë kur e zbatojmë atë së bashku si një popull. Së bashku ne e sjellim predikimin në jetë, në mënyrën se si e trajtojmë njëri-tjetrin përgjatë javës. Mbaj mend gjithashtu se predikuesi, në fund të fundit, nuk është "mbi" ne. Ai është një prej nesh, dhe merr pjesë bashkë me ne në procesin e formimit së bashku, si një qytet i ri nga Fjala e Perëndisë. Predikimi shpalos një vizion nga Fjala e Perëndisë për një popull të caktuar në një vend të caktuar, ndërsa ata kanë lidhur besën, për t'iu bindur Perëndisë dhe për ta dashur njëri-tjetrin.

Tani që e thamë këtë, gjëja e dytë është që shembulli dhe personaliteti i predikuesit i jep tonin gjithë bashkësisë. Është e kuptueshme që predikuesit frikësohen kur kuptojnë se si do

të reagojnë kishat e tyre ndaj dobësive dhe pikave të tyre të forta. Kur po mësoja në seminarin teologjik se si të predikoj, profesori më tha disa fjalë kthjelluese. Ai më tha se përgjatë viteve bashkësia ime ka të ngjarë mos të mbajë mend fjalët e mia reale. Në vend të kësaj, me kalimin e kohës Perëndia do t'i japë formë një kisha si përmes fjalëve të mia, ashtu dhe përmes shembullit tim të perëndishmërisë dhe integritetit. Karakteri dhe mesazhi i predikuesit shkrihen në një, dhe, prej fuqisë së Frymës, dëgjuesit ndryshohen prej atyre fjalëve, edhe pse nuk i mbajnë mend gjithmonë. Kjo është e zakonshme për mësimin, jo thjesht për predikimin. Ne zakonisht nuk i mbajmë mend mësuesit tanë më të mirë për shkak të njohurisë së tyre. Ne kujtojmë urtësinë e tyre përkrah dhuntisë së tyre për të komunikuar dhe dashurisë së tyre për ne personalisht.

Ndaj, ndërsa rizbulon kishën, kërko predikues që të duan aq sa ta dinë si të të presin dhe si të të qepin sipas nevojës, ashtu si një kirurg i mirë. Kërko ata lloj predikuesish, të cilët e dinë që autoritetin e tyre e marrin nga Mbreti i mbretërve, nga i cili shpallin lajmin e mirë dhe këshillën e tij. S'është se ata duan thjesht një pjesë të rrogës tënde. Këta predikues synojnë të japin një shembull për ty dhe jo thjesht të të bëjnë përshtypje me arsimimin dhe karizmën e tyre.

Rekomandim për lexim

Leeman, Jonathan. *Word-Centered Church: How Scripture Brings Life and Growth to God's People*. Chicago: Moody, 2017.

Wilkin, Jen. *Women of the Word: How to Study the Bible with Both Our Hearts and Our Minds*. Wheaton, IL: Crossway, 2014.

Një kishë është një grup të krishterësh,

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,

**për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,**

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar

në të gjithë botën,

duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.

A është vërtet e nevojshme t’i bashkohesh një kishe?

Jonathan Leeman

NË UNIVERSITET KALOVA GJASHTË muaj në Bruksel të Belgjikës. Gjatë asaj kohe, më skadoi pasaporta, prandaj shkova në ambasadën e SHBA-ve në lagjen Quartier Royal të Brukselit. Kur hyra në ambasadë, shkela në tokë amerikane.

Ambasada mban autoritetin e qeverisë së SHBA-ve. Ajo mund t’i thotë qeverisë dhe popullit të Belgjikës: “Këtë gjë kërkojnë dhe synojnë Shtetet e Bashkuara të Amerikës.” Mund të thotë për njerëz si unë: “Ai është njëri prej nesh.”

Te sporteli i dhashë punonjësit të ambasadës pasaportën time të skaduar. Ai më bëri disa pyetje. Shkruajti disa gjëra në kompjuter dhe s’kaloi shumë kohë kur mora një pasaportë të re, e cila afirmonte që jam një shtetas i SHBA-ve. Ambasada

nuk më bëri një shtetas. Unë isha shtetas që nga lindja, por tani në mënyrë zyrtare ambasada dalloj dhe afirmoj shtetësinë time. Ambasada flet për Shtetet e Bashkuara në një mënyrë që unë s'mundem, edhe pse jam shtetas i SHBA-ve.

A kanë kishat në të vërtetë autoritet?

Në mënyrë të ngjashme, kishat nuk i bëjnë njerëzit të krishterë. Ne bëhemi të krishterë përmes lindjes së re, sikurse folëm edhe në kapitullin 2. Por kishat janë ambasada të qiellit, të cilave Krishti u ka dhënë detyrën të afirmojnë qytetarinë tonë qiellore. Baptistët, presbiterianët, anglikanët mund të mos bien dakord se kush e bën saktësisht shpalljen, nëse është e gjithë bashkësia, pleqtë apo peshkopi, që veprojnë për llogari të bashkësisë. Ama të gjithë bien dakord se këtë autoritet ua ka dhënë Jezusi kishave. Në vend që të shpërndajnë pasaporta, kishat pagëzojnë dhe ndajnë Darkën e Zotit.

Sot të krishterët nuk mendojnë shpesh për kishat si ato që zotërojnë një autoritet të dhënë nga Perëndia. Prindërit? Po. Qeveritë? Po. Po kishat?

Në fakt, kjo është ajo që mësojmë kur Jezusi u jep çelësat e mbretërisë kishave te Mateu 16 dhe 18. Së pari, te Mateu 16:13-20, Jezusi mëson se çelësat përdoren për të afirmuar *rrëfimet e duhura të ungjillit*. Pjetri rrëfen se kush është Jezusi. Jezusi afirmon përgjigjen e Pjetrit, premton që do të ndërtojë kishën e tij, dhe pastaj, për atë qëllim, u jep Pjetrit dhe apostujve “çelësat e mbretërisë së qiejve” (v.19). Çfarë bëjnë këta çelësa? Ato lidhin dhe zgjidhin mbi tokë atë që lidhet dhe zgjidhet në qiell. Ne s'flasim më kështu, prandaj mund të të shpëtojë kup-

timi. Mendoni për çelësat si puna e autoritetit të një ambassade për të shpallur në mënyrë formale ligjet dhe dekretet e qeverisë së vendit të vet.

Së dyti, te Mateu 18:15-20, Jezusi mëson se çelësat përdoren për të afirmuar *rrëfyesit e vërtetë të ungjillit*. Ai ia dorëzon çelësat e mbretërisë një kishë lokale, si baza për largimin nga anëtarësia të kujtdo individit, jeta dhe rrëfimi i të cilit nuk përputhen me njëra-tjetrën. Mendoje këtë si autoriteti i një ambassade për të deklaruar zyrtarisht se kush janë shtetasit e saj.

Për ta përmbledhur, kishat zotërojnë çelësat e mbretërisë, dhe këto janë autoriteti për të afirmuar për llogari të qiellit çështjet *çfarë* dhe *kush* të ungjillit—Çfarë është një rrëfim i drejtë? Kush është rrëfyes i vërtetë?

Autoriteti i çelësave = e drejta për të shpallur për llogari të Jezusit çështjet *çfarë* dhe *kush* të ungjillit—Çfarë është një rrëfim i drejtë? Kush është rrëfyes i vërtetë?

Një analogji tjetër që mund të na ndihmojë të kuptojmë autoritetin e çelësave të kishës është puna e një gjykatësi në gjykatë. Gjykatësi nuk bën ligje. Ai apo ajo gjithashtu nuk e bën një person të pafajshëm apo fajtor. Por gjykatësi zotëron autoritetin për llogari të qeverisë që ta interpretojë ligjin dhe pastaj të japë një gjykim zyrtar: “Fajtor” ose “I pafajshëm.” Kështu është edhe me deklaratat e kishës. Ato janë “zyrtare,” përfaqësojnë mbretërinë e qiellit mbi tokë.

Nganjëherë kishat bëjnë gjykime të gabuara, sikurse ndodh edhe me ambasadorët dhe ambasadat, apo me gjykatësit dhe gjykatat. Sidoqoftë, kjo është puna që Jezusi u jep kishave.

Çfarë janë urdhëresat? Pasaportat tona qiellore

Si i japin kishat këto gjykime zyrtare?

Së pari, përmes predikimit, për të cilin folëm në kapitullin pararendës. Kur predikuesi predikon, ai “lidh” ose “zgjidh” ndërgjegjet e anëtarëve të bashkësisë me kuptimin që ai ka për Fjalën e Perëndisë.

Së dyti, kishat lidhin apo zgjidhin përmes *urdhëresave* (dome-thënë, gjërave të *urdhëruara* nga Jezusi).

Pagëzimi vjen i pari. Ky është dera e hyrjes në anëtarësinë e kishës. Ata që mblidhen në emrin e Krishtit (Mateu 18:20) i pagëzojnë njerëzit në emrin e tij (28:19). Përmes pagëzimit ne shpallim: “Unë jam me Jezusin,” ndërsa kisha afirmon: “Ky person është me Jezusin.” Të dyja palët kanë diçka për të thënë.

Darka e Zotit vjen e dyta. Ky është vakti i rregullt i familjes (shih Mateu 26:26-29). Anëtarësia e kishës, në njëfarë kuptimi, do të thotë thjesht anëtarësi në Tryezën e Zotit, përderisa Darka e Zotit është mënyra se si ne e dallojmë njëri-tjetrin si besimtarë në mënyrë të vazhdueshme. Dëgjoni Palin: “Sepse ne të shumtit, jemi një bukë, një trup, sepse të gjithë marrim pjesë në të vetmen bukë” (1 e Korintasve 10:17). Të marrët pjesë në të vetmen bukë, tregon që ne jemi një trup. Kjo na afirmon si besimtarë. Sërish, denominacione të ndryshme të krishtera nuk bien dakord se çfarë përfaqëson saktësisht buka e kungimit. Por të gjithë bien dakord se Darka e Zotit është një vakt i kishës,

përmes të cilit e gjithë bashkësia afirmon anëtarësinë e njëri-tjetrit në trupin e Krishtit.

Tepër shpesh, të krishterët i trajtojnë urdhëresat në mënyrë individualiste. Ne e praktikojmë pagëzimin dhe Darkën e Zotit në shtëpi, në kamp apo në një udhëtim jashtë shtetit. Qëndrimi në shtëpi gjatë pandemisë së COVID-it, veçanërisht, i tundoj njerëzit të mendojnë në këtë mënyrë.

Është e vërtetë që Dhiata e Re në mënyrë absolute nuk e kufizon pagëzimin në kontekstin e kishës, sikurse e shohim Filipin, që pagëzoi eunukun Etiopas (Veprat 8:26-40). Një fe misionare që shkon në territore të reja, duhet të jetë në gjendje ta bëjë këtë gjë. Prapëseprapë, praktika e natyrshme është që këto dy urdhëresa të kremtohen brenda mbledhjes së kishës dhe nën kujdesin vigjilues të saj, sikurse në rastin kur tre mijë vetë u pagëzuan “në” kishën e Jerusalemit (Veprat 2:41). Po kështu, Pali na paralajmëron që të marrim pjesë në darkën e Zotit, vetëm atëherë kur e “dallojmë trupin,” që do të thotë kishën (1 e Korintasve 11:29). Pastaj ai na thotë “pritni njëri-tjetrin” (v. 33) përpara se ta marrim atë. Kjo është një ngjarje e kishës.

Njëherë, kur po merrja Darkën e Zotit me kishën, u thashë vëllezërve afër meje: “Ndërsa marrim pjesë, le ta shohim njëri-tjetrin dhe në fund të përqafohemi.” Doja ta kapja natyrën e përbashkët të asaj që po bënim. Miqtë e mi psherëtinë nga kërkesa ime, por ranë dakord. Kështu u mblodhëm, morëm Darkën e Zotit, e pamë njëri-tjetrin dhe pastaj u përqafoam. Singërisht, u ndiem paksa çuditshëm. Burrat nënqeshën. Nuk është se po rekomandoj këtë praktikë në vetvete, por po për-

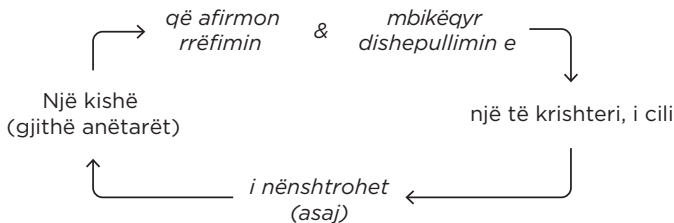
piqem të ilustroj këtë pikë: Darka e Zotit është një vakt familjar, jo një vakt individual.

Çfarë është anëtarësia e kishës?

Kështu pra, çfarë *është* saktësisht anëtarësia e kishës?

Anëtarësia e kishës është mënyra se si ne e dallojmë zyrtarisht njëri-tjetrin si besimtarë dhe si përkushtohemi ndaj njëri-tjetrit gjithashtu. Kjo është ajo çfarë ne krijojmë, kur afirmojmë njëri-tjetrin përmes urdhëresave. Mund ta përkufizojmë që anëtarësia e kishës është *afirmimi* dhe *mbikëqyrja* e një kishë për rrëfimin e besimit dhe dishepullimin e një të krishteri, të kombinuar me *nënshtrimin* ndaj kishës dhe mbikëqyrjes së saj. Mund ta mendosh kështu:

Anëtarësia e kishës është

Fjala *nënshtrohet* është e frikshme, ndoshta në mënyrë të veçantë kur zbatohet për kishën, por nevojitet ta themi. Kur bëhesh anëtar kishë, nuk po u nënshtrohesh vetëm udhëheqësve apo “institucionit” në një kuptim të mjegullt burokratik. Të po i nënshtro-

hesh një familjeje dhe gjithë anëtarëve të saj. Kjo është mënyra se si ti thua: “Ky është grupi i veçantë i të krishterëve, të cilin po e ftoj në jetën time dhe po u kërkoj të më mbajnë përgjegjës për ta ndjekur Jezusin. Po u kërkoj që të mbajnë përgjegjësi për ecjen time të krishterë. Nëse jam i shkurajuar, tani është përgjegjësia e tyre të më inkurajojnë. Nëse largohem nga shtegu i ngushtë, është përgjegjësia e tyre të më korrigojnë. Nëse jam në vështirësi të thellë financiare, është përgjegjësia e tyre të kujdesen për mua.”

Gjithsesi, ky përkushtim është i dyanshëm. Kur u kërkon anëtarëve të tjerë të kishës të kujdesen për ty, gjithashtu dhe ti u premton që të kujdesesh për ta. Tani je pjesë e “kishës” në anën e majtë të diagramit më sipër, që afirmon dhe mbikëqyr të tjerët. Kësaj pike do t’i kthehem pas pak.

Gjithashtu e dukshme duhet të jetë—nëse ke qenë i vëmendshëm—që pagëzimi, Darka e Zotit, dhe anëtarësia e kishës qëndrojnë së bashku. Ekzistojnë përjashtime, megjithatë kisha zakonisht i pagëzon njerëzit në anëtarësi, dhe Darka e Zotit është një privilegj i anëtarëve të kishës, qoftë në kishën e tyre apo kur vizitojnë një kishë tjetër. Në fund të fundit, të trija këto gjëra punojnë bashkë për të bërë të njëjtën gjë: ato afirmojnë dhe dallojnë popullin e Perëndisë. Së bashku ato u shpallin kombeve të tokës: “Këtu janë qytetarët e mbretërisë së qiellit.”

A nuk është e mjaftueshme t’i përkasësh kishës universale?

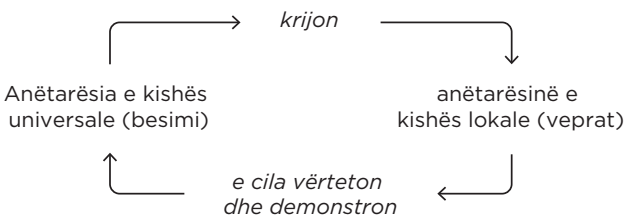
Ndonjëherë njerëzve u pëlqen të thonë: “Nuk kam nevojë t’i bashkohem një kishë lokale. Unë tashmë i përkas kishës universale të Krishtit.” (Kisha universale është emri me të cilin teologët e quajnë gjithë trupin e Krishtit përreth botës dhe përgjatë historisë.) A është e drejtë kjo gjë? A mund ta harrojmë

kishën lokale, përderisa të gjithë jemi bërë anëtarë të kishës universale kur u konvertuam?

Përgjigjja e shkurtër është jo. Është e vërtetë që *nuk ke nevojë* t'i bashkohesh një kishë për t'u shpëtuar. Anëtarësia jonë në kishën universale është dhuratë (Efesianëve 2:11-12), ashtu sikurse drejtësia jonë në Krishtin është dhuratë, dhe besimi është dhuratë. Sidoqoftë, ti *ke nevojë* t'i bashkohesh një kishë për t'iu bindur Shkrimit. Ashtu sikurse besimi ynë duhet të “veshë” vepra të mira (Kolosianëve 3:10, 12, Jakobi 2:14-16), po kështu edhe ne duhet të “veshim” anëtarësinë tonë universale në kontekstin lokal. Anëtarësia jonë në kishën universale nuk mund të mbetet një ide abstrakte. Nëse është reale, duhet ta tregojë veten mbi tokë—në kohë dhe hapësirë reale, me njerëz realë me emra si Besa, Joni, Seat dhe Luan. Karantina e pandemisë nuk ndryshon asnjë nga këto.

Nëse Fryma është në ty, ti dëshiron t'i përkushtohesh trupit të Krishtit. Mund të themi që nuk ka se si të mos e bësh. Anëtarësia e vërtetë në kishën universale krijon anëtarësinë e kishës lokale, e cila nga ana e vet demonstroi anëtarësinë tonë universale në këtë mënyrë:

Marrëdhënia mes anëtarësisë së kishës universale dhe asaj lokale

Ndoshta, ashtu si dhe ne, ke pasur miq që u përpoqën ta jetonin krishterimin e tyre të veçuar nga një kishë, dhe dalëngadalë besimi i tyre u fishk, dhe nganjëherë u zhduk krejt. Kisha një shok, të cilin e inkurajova t' i bashkohej kishës time, pasi kishte marrë pjesë për disa muaj. Ai nuk pranoi, për shkak se nuk dëshironte llogaridhënie. Ndërkohë, ai po zhytej në mëkat të konsiderueshëm. Nuk është habi që ai po merrte pjesë në takime gjithnjë e më rrallë, derisa ndaloi plotësisht së ardhuri. Më në fund, një ditë kur dolëm për kafe, ai më tha: “Jonathan, nuk jam më i krishterë, apo të paktën nuk jam i krishterë si ti.”

Anëtarësia e kishës ofron sigurinë e vathës së deleve, në të cilën Krishti është bariu. Ajo ofron ushqyerjen e të qenët i lidhur me një trup, sikurse krahu është i lidhur me tringun, në të cilin Krishti është kreu. Anëtarësia e kishës ofron dashurinë e një familjeje, në të cilën Krishti është i parëlinduri i shumë trashëgimtarëve. Ajo ofron detyrimet dhe detyrat e qytetarisë në një komb të shenjtë, në të cilin Krishti është Mbret.

A është anëtarësia e kishës vërtet biblike?

Një pyetje tjetër që njerëzit bëjnë, është nëse anëtarësia e kishës është vërtet në Bibël. Ndoshta këtë pyetje e ke bërë edhe vetë.

Nëse do të kishim kohë të përgjigjeshim sa një ngjitje/zbritje me ashensor, ka të ngjarë që do të të drejtonim te pjesë si Mateu 18:17 dhe 1 e Korintasve 5:2, ku Jezusi dhe Pali flasin për nxjerrjen e dikujt nga anëtarësia e kishës, apo ajo që Pali thotë për të qenët “brenda” kishës (v. 12). Ose do të të drejtonim te Veprat e Apostujve 2 dhe tek ajo që Luka thotë për tre mijë vetë që iu “shtuan” kishës në Jerusalem (v.41), ose Veprat e Apostujve 6 dhe

ajo që ai thotë për mbledhjen e kishës bashkë (v. 2). Jo, termi “anëtarësi e kishës” nuk përdoret në Bibël, ashtu siç e përdorim ne sot. Por praktika nënkuptohet pothuaj çdo herë që përdoret fjala *kishë* në Dhiatën e Re, si në rastin kur Luka thotë: “Nga ana e kishës bënin lutje të vazhdueshme te Perëndia për të” (12:5), apo kur Pali u shkruan “kishave në Galaci” (Galatasve 1:2). Edhe pse ato nuk përdornin të gjitha mjetet, që mund të përdorim ne sot, të tilla si klasat e anëtarësisë, materialet e anëtarësisë, dhe emrat e radhitur në një listë në kompjuter, ata e dinin se kush ishin—emër për emër.

Po, ka një histori më të madhe, që është e rëndësishme ta shohësh, për të kuptuar qëllimet më të mëdha të Perëndisë për kisha si e jotja dhe imja. Përgjatë Biblës, Perëndia gjithmonë heq një vijë të dukshme përreth popullit të tij. Kopshti i Edenit kishte një pjesë të brendshme dhe një të jashtme. Arka kishte një anë të brendshme dhe një të jashtme. Populli i Izraelit në Egjipt, të veçuar në Goshen, kishin një anë të brendshme dhe një të jashtme. Mendo thjesht për vetë plagët. Disa ranë vetëm mbi Egjiptasit, dhe jo mbi popullin e Perëndisë. Perëndia tha:

Por atë ditë unë do ta veçoj vendin e Goshenit, ku banon populli im; dhe atje nuk do të ketë mori mizash, që ti të dish që unë jam ZOTI në mes të vendit. Unë do të bëj një dallim midis popullit tim dhe popullit tënd. (Eksodi 8:22-23)

Miza! Perëndia i përdori mizat për të hequr një vijë ndarëse mes popullit të tij dhe atyre që nuk ishin populli i tij! Pastaj Izraeli udhëtoi në shkretëtirë, dhe ai u dha ligjet e pastërtisë,

në mënyrë që të hiqnin një vijë ndarëse mes pjesës brenda dhe asaj jashtë të kampit. Njerëzit e papastër duhej të dilnin jashtë kampit. Më në fund, ai i vendosi në tokën e premtuar, e cila kishte një pjesë të brendshme dhe një të jashtme.

Perëndia gjithmonë e ka dalluar popullin e tij, në mënyrë që t'i tregojë për lavdinë e tij. Ai dëshiron, që këto ambasada të bëhen të dukshme. Nuk është habi që Pali zgjedh këtë gjuhë nga Dhiata e Vjetër kur thotë:

Mos hyni në një zgjedhë bashkë me jobesimtarët, sepse ç'lidhje ka drejtësia me paudhësinë? Dhe çfarë bashkësie ka drita me errësirën? Dhe ç'harmoni ka Krishti me Belialin? Ose ç'pjesë ka besimtari me jobesimtarin? Dhe çfarë marrëveshje ka tempulli i Perëndisë me idhujt? Sepse ju jeni tempulli i Perëndisë së gjallë sikurse tha Perëndia:

“Unë do të banoj në mes tyre, dhe do të eci ndër ta;
do të jem Perëndia i tyre,
dhe ata do të jenë populli im.”
Prandaj “dilni nga mesi i tyre,
dhe ndahuni prej tyre, thotë Zoti,
dhe mos prekni asgjë të papastër;
dhe unë do t'ju pranoj,
dhe do të jem Atë për ju,
dhe ju do të jeni për mua bij e bija,
thotë Zoti i Gjithëpushtetshëm.”

(2 e Korintasve 6:14–18)

Kur njerëzit pyesin, nëse anëtarësia e kishës është në Bibël, shpesh janë duke kërkuar diçka që ka të bëjë me programin, si puna e anëtarësisë në një palestër apo klub. Po, është e vërtetë, kjo nuk gjendet në Bibël. Le t'i heqim ide të tilla nga mendja jonë. Përkundrazi, le të ngulitim në mendje “tempullin e Perëndisë së gjallë,” i cili është imazhi që Pali përdor për të përshkruar kush jemi ne. Tempulli nuk mund të hyjë “nën zgjedhë” apo të ketë “lidhje,” “bashkësi,” ose “harmoni” me jobesimtarët. Pse? Sepse Perëndia banon në këtë tempull. Ai e identifikon veten e tij me të. Po, ende duhet t'i ftojme jobesimtarët në takimet tona të adhurimit (1 e Korintasve 14:24-25). Ideja është që një kishë duhet të jetë e qartë në lidhje me faktin se kush i përket asaj dhe kush nuk i përket, për hir të dëshmisë së saj. Perëndia dëshiron të dallohemi dhe të jemi të dallueshëm, në mënyrë që t'i ofrojmë botës një dëshmi bindëse dhe tërheqëse.

Si e tillë, anëtarësia e kishës është një realitet i hamendësuar në çdo faqe të letrave të Dhiatës së Re, por gjuha ndryshon. Anëtarësia në kishë është anëtarësia në një familje. Kjo sjell detyrime familjare. Është anëtarësi në një trup. Kjo anëtarësi vjen me të gjitha dinamikat e të qenët i lidhur me çdo pjesë tjetër. Çdo metaforë biblike për kishën na ndihmon të kuptojmë se çfarë është anëtarësia, dhe të gjitha ato janë të nevojshme, për shkak se në botë nuk ka asnjë gjë tjetër si kisha.

Anëtarësia është punë

Le t'i kthehemi edhe një herë idesë që kisha është një ambasadë apo një bazë e mbretërisë së qiellit. Ja cila është gjëja e fundit që duam të themi në këtë kapitull: anëtarësia nuk është thjesht

një status. Ajo është një detyrë apo një punë—dhe pritet që ti të vish në punë (Hebrenjve 10:24-25).

E mban mend se si hyra në ambasadën e SHBA-ve në Bruksel të Belgjikës, dorëzova pasaportën time të skaduar, dhe pastaj m'u dha një pasaportë e re? Supozo sikur në çastin kur të më jepej pasaporta e re, ambasada të më vendoste në punë që unë vetë të kontrolloja pasaportat. Këtë bën anëtarësia e kishës: të vë në punë për të mbrojtur, afirmuar dhe shpallur çështjet *çfarë* dhe *kush* të ungjillit. Anëtarësia të jep një detyrë.

Prej nga erdhi kjo detyrë? Ja pjesa interesante që të ndihmon të shohësh se si e gjithë Bibla qëndron bashkë. Mendo për urdhërimin që Perëndia i dha Adamit te Zanafilla 1 për të qenë i frytshëm, për t'u shumëzuar, për ta mbushur tokën dhe për ta nënshtruar (v. 28). Ai duhej të ishte *mbret* (shih gjithashtu Psalmi 8). Pastaj mendo për urdhërimin e Perëndisë te Zanafilla 2 që Adami ta “punonte dhe ta ruante” kopshtin (v. 15). Adami duhej të ishte gjithashtu *prift*, duke ndihmuar që ta mbante të shenjtë vendin ku banonte Perëndia. Perëndia kishte për qëllim që Adami të ishte një mbret *prift*.

Puna e Adamit si mbret: të nënshtronte
territore të reja dhe të sundonte mbi to.

Puna e Adamit si prift: ta ruante dhe ta mbante
të shenjtë Kopshtin, ku banonte Perëndia.

Sigurisht që Adami dështoi në punën e tij. Ai lejoi që gjarpri të hynte brenda. Noeu, Abrahami, dhe kombi i Izraelit dështuan gjithashtu. Pastaj erdhi Krishti dhe e përmbushi në mënyrë të

përsosur punën e priftit dhe mbretit, dhe na caktoi edhe ne punën e mbretërve priftërinj. “Ju jeni... priftëri mbretërorë” (1 e Pjetrit 2:9).

Ja çfarë është e jashtëzakonshme: puna jote si anëtar kishë, është puna origjinale e Adamit, vetëm se puna jote është versioni i besëlidhjes së re, që të është dhënë nga Krishti. Ne duhet t'i zgjerojmë kufijtë e kopshtit si mbretër dhe në të njëjtën kohë të kujdesemi për kopshtin si priftërinj.

Si mbretër ne përpiqemi të bëjmë dishepuj dhe të jemi ambasadorë pajtimi. Puna jonë është të sjellim më shumë zemra në nënshtrim para Perëndisë, të sjellim një pjesë gjithnjë e më të madhe të tokës nën sundimin e ungjillit. Për këtë gjë do të mendojmë më tej në kapitullin 8 rreth Porosisë së Madhe (Mateu 28:18-20, 2 e Korintasve 5:18-20).

Puna jonë mbretërore si anëtarë:

të bëjmë dishepuj, të zgjerojmë mbretërinë.

Puna jonë priftërore si anëtarë: të ruajmë shenjtërinë tonë, duke ruajtur çështjet çfarë dhe kush të ungjillit, të mbrojmë mbretërinë.

Si priftërinj, puna jonë është të kujdesemi për vendin ku banon Perëndia, për kishën. Ne duhet ta mbajmë shenjtërinë të veçuar nga pashenjtëria në jetën tonë individuale dhe kolektive, duke ruajtur me kujdes çështjet *çfarë* dhe *kush* të ungjillit. Në një kishë kongregacionale, kjo do të thotë se ti ndihmon në marrjen e vendimeve se kush është anëtar dhe kush jo. Në çdo kishë,

kjo do të thotë që ti ndihmon bashkanëtarët të ecin në shenjtëri dhe të bësh gjithë sa mundesh, për t'u siguruar që kisha jote të qëndrojë e përqendruar në ungjillin (Veprat 17:11). Për këtë gjë do të mendojmë më tej në kapitullin pasardhës rreth disiplinës së kishës (1 e Korintasve 3:16-17, 2 e Korintasve 6:14-7:1).

Mësimi i madh që duhet të nxjerrësh tani është që anëtarësia e kishës nuk është diçka pasive. Nuk është thjesht një status. Nuk është si anëtarësia në një klub privat shoqëror, në një klub blerësish, apo një program shpërblimesh. Anëtarësia është një vend pune, ku ti shkon për të punuar. Ke nevojë të trajtohesh për punën. Ke nevojë të përfshihesh në këtë punë me mendjen dhe zemrën tënde. Ke nevojë të mendosh se si ushtrosh një ndikim. Çfarë do të prodhosh këtë javë? A po i sjell dobi të gjithë ekipit duke mbajtur peshën tënde apo ia ke varur punës?

Për më tepër, nëse puna jote është që të kujdesesh për çështjet *çfarë* dhe *kush* të ungjillit, ke nevojë të studiosh dhe të kuptosh ungjillin. Cilat janë rrjedhojat e tij? Çfarë e kërcënon? Si lidhet ai me doktrinat e tjera të besimit, si Triniteti, mëkati apo kohët e fundit? Çfarë kuptimi ka për profesionin tënd, jetën shoqërore, apo rritjen e fëmijëve? Si duket besimi i vërtetë në jetën e dikujt në krahasim me besimin nominal dhe të rremë? A mund ta bësh dallimin mes një anëtari të kishës, që pengohet në mëkat, për shkak se ai/ajo është i/e dobët dhe një anëtari, që e ndjek mëkatin, për shkak se ai/ajo është i lig—ujk me lëkurë deleje? A e di si të reagosh ndaj këtyre dy llojeve? A mund ta bësh dallimin mes një mësuesi të vërtetë dhe një mësuesi të rremë?

Gjithashtu, a i njeh anëtarët e tjerë të kishës tënde dhe a e investon jetën tënde në jetën e tyre? A i lejon ata të ta prishin

agjendën? A i ndihmon nga ana financiare kur janë duke kaluar vështirësi? Apo përqendrohesh te vetja gjithë javën, dhe llogarit pjesëmarrjen tënde në kishë vetëm në ato nëntëdhjetë minuta të dielën?

Ne kalojmë vite në shkollë dhe ndonjëherë në trajnim universitar për t'u përgatitur për karrierën tonë. Kalojmë dyzet orë në javë duke derdhur aty energjitë tona, dhe gjithmonë mësojmë, trajnohemi dhe rritemi. E gjitha është mirë. Sidoqoftë, si duket po të jemi të përqendruar, ngjashmërisht të qëllimshëm dhe të punojmë fort në punën tonë për ta mbrojtur popullin e ungjillit të Perëndisë si dhe për ta zgjeruar sundimin e ungjillit?

Një nismë serioze

Kur dikush dëshiron t'i bashkohet kishës, ku unë jam pastor, them diçka të tillë në fund të intervistës së anëtarësisë:

Mik i dashur, duke iu bashkuar kësaj kishë do të bëhesh bashkërisht përgjegjës për faktin, nëse kjo bashkësi do të vazhdojë ose jo ta shpallë me besnikëri ungjillin. Kjo do të thotë që do të bëhesh bashkërisht përgjegjës për atë që kjo kishë mëson dhe për faktin nëse anëtarët e saj qëndrojnë besnikë apo jo. Një ditë do të qëndrosh para Perëndisë dhe do të japësh llogari për mënyrën se si e përmbushë këtë përgjegjësi. Ne kemi nevojë për më tepër duar për mbledhjen e të korrave, prandaj shpresojmë që do të na bashkohesh në këtë punë.

Intervista e anëtarësisë është pak a shumë si një intervistë pune. Jezusi e pyeti Pjetrin se kush ishte Jezusi sipas tij, para se

ta vendoste të punonte për të ndërtuar kishën e tij. Ne duhet të bëjmë të njëjtën gjë: të sigurohemi që njerëzit ta dinë se kush është Jezusi dhe që ta dinë se çfarë pune po marrin përsipër duke iu bashkuar kishës.

Rekomandim për lexim

Leeman, Jonathan. *Church Membership: How the World Knows Who Represents Jesus*. Wheaton, IL: Crossway, 2012.

McCracken, Brett. *Uncomfortable: The Awkward and Essential Challenge of Christian Community*. Wheaton, IL: 2017.

Një kishë është një grup të krishterësh,

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,

për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,

**dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë**

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar

në të gjithë botën,

duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.

A është vërtet e dashur disiplina e kishës?

Jonathan Leeman

TERMI “DISIPLINA E KISHËS” mund të të habitë. *A ushtrojnë në fakt kishat disiplinë? vret mendjen ti. Dhe a është e mundur që disiplina të tregojë dashuri?*

Në fakt, disiplina e kishës është pjesë thelbësore e dishepullimit të krishterë. Vini re se si fjalët *dishepull* dhe *disiplinë* kanë ngjashmëri. Nëse dishepullimi përfshin mësimin dhe korrigjimin, njerëzit zakonisht përdorin fjalën “disiplinë” për t’iu referuar gjysmës korrigjuese. Si udhëzimi dhe korrigjimi janë të nevojshme për rritjen. A do të rriteshin mirë studentët me një mësues matematike, i cili e shpjegonte mësimin, por kurrë s’ua korrigjonte gabimet? Apo me një instruktor golfi, i cili demonstroi si ta përdorësh shkopin, por nuk jep asnjë vlerësim

kur personat nuk e godasin topin e golfit me pjesën e duhur të shkopit?

Në të njëjtën mënyrë, të bësh dishepuj të krishterë përfshin mësimin dhe korrigjimin, dhe njerëzit përdorin termin “disiplina e kishës” për të folur për pjesën e dytë—*korrigjimin e mëkatit*. Procesi i disiplinimit fillon me paralajmërime private, si në rastin kur një shoqe u ul me mua në një stol në korridorin e kishës dhe më tha: “Ndonjëherë tregohesh vërtet egoist,” dhe pastaj më radhiti disa shembuj konkretë. S’ishte e lehtë ta dëgjoja, por shoqja ime kishte të drejtë, dhe ajo më ndihmoi të rritesha, duke më folur hapur. Procesi përfundon kur një person pendohet ose, nëse është e nevojshme, kur kisha e largon personin e papenduar nga anëtarësia e saj dhe nga pjesëmarrja në Darkën e Zotit.

Njerëzit gjithashtu e përdorin këtë term “disiplina e kishës” për t’iu referuar thjesht këtij hapi të fundit, si në rastin kur thonë: “E disiplinuan filanin nga kisha.” Ata duan të thonë që e larguan personin nga anëtarësia e kishës dhe nga Darka e Zotit. Ata mund të përdorin gjithashtu fjalën *shkishërim* (mendoni “jashtë-bashkësisë”) për t’iu referuar këtij hapi të fundit.

Disiplina e kishës në këtë fazë të fundit është e kundërta e anëtarësisë së kishës. Kujtoni nga kapitulli i kaluar: anëtarësia përfshin *afirmimin* e një rrëfimi besimi. Disiplina, në fazën e saj finale, do të thotë *heqje* e atij afirmimi për shkak të mëkatit të (1) papenduar, (2) të verifikueshëm, dhe (3) domethënës. Kisha nuk deklaron me siguri të plotë që dikush është jo i krishterë kur e heq atë nga anëtarësia. Kishat nuk kanë sytë depërtues të Frymës së Shenjtë, me të cilët mund të shohim zemrën e

dikujt. Përkundrazi, kisha thotë: “Nuk jemi më të gatshëm që të afirmojmë publikisht rrëfimin tënd të besimit. Ai mëkat në jetën tënde, nga i cili ti refuzon të heqësh dorë [kriteri 1] dhe për të cilin faktet janë të padebatueshme [kriteri 2], është mjaft i konsiderueshëm [kriteri 3], sa për të minuar besueshmërinë e rrëfimit tënd.”

Sa domethënëse është fjala domethënëse? Sigurisht që kjo kërkon një gjykim rast pas rasti, por baza është që disa mëkate, për të cilat njerëzit nuk pendohen, e bëjnë të pabesueshëm apo të papranueshëm një rrëfim besimi, ndërsa mëkate të tjera jo. Një kishë ndoshta nuk duhet ta shkishërojë një bashkëshort, i cili në mënyrë egoiste e ha të gjithë akullloren në shtëpi pavarësisht kundërshtimeve të buta të bashkëshortes së tij—sigurisht që ky është një shembull *krejtësisht* i supozuar. Sidoqoftë, kisha duhet ta shkishërojë një bashkëshort, që e braktis gruan e tij.

Zakonisht, dikush që është disiplinuar duke u nxjerrë nga anëtarësia e kishës, duhet të jetë i lirë të marrë pjesë në takimet publike të kishës (me përjashtim të rasteve kur situata përfshin rreziqe fizike, shoqërore apo të llojeve të ndryshme). Por ai apo ajo nuk konsiderohet më një anëtar. Ai apo ajo nuk duhet ta marrë më Darkën e Zotit. Bisedat pas takimit, nëse ka të tilla, nuk duhet të jenë biseda të lehta dhe të rastit. Ato duhet të karakterizohen nga serioziteti dhe thirrjet e zellshme për pendim.

Disiplina e kishës nuk ka të bëjë me ndëshkimin apo shpërgimin, ashtu sikurse dhe nota ngelëse në klasë nuk është e tillë. Synimi i disiplinës, si në rastin e një note ngelëse, është të nxitë pendimin te njerëzit. Sikurse thotë Pali: “T”i dorëzohet

ai Satanit për prishjen e mishit, që të shpëtohet fryma në ditën e Zotit” (1 e Korintasve 5:5).

Gjithsesi, përveç të mirës që i sjell disiplina e kishës personit, i cili është në mëkat, ajo i sjell dobi edhe kishës si një e tërë, veçanërisht atyre që mund të jenë të cenusshëm ndaj shfrytëzimit nga të tjerët. Vitet e fundit disa njerëz i kanë braktisur kishat, për shkak të mospërfilljes së kishës së tyre ndaj abuzimit. Ki kujdes mos të hedhësh tej të çmuarën bashkë me të pavlerën. Përkundrazi, ndihmoje kishën të lëvizë drejt një vizioni që Bibla ka për kishën, ku abuzimi e ka më të vështirë të fshihet, dhe ku anëtarët e cenusshëm e përjetojnë bashkësinë e kishës si vendin më të sigurt nga të gjithë. Një vizion i tillë biblik përfshin një kulturë dishepullimi dhe disipline, ku anëtarët jetojnë hapur dhe në mënyrë transparente duke e ditur që mund t’i rrëfejnë mëkatet qysh herët kur ata janë relativisht “të vegjël”—para se krisjet morale të kthehen në hendeqe. Një kishë e tillë ka gjithashtu një proces familjar dhe të hapur për t’i trajtuar mëkatet “më të mëdha” kur ndodhin, deri në pikën e lajmërimit dhe përjashtimit publik dhe duke i përfshirë ato.

Dashuria si bota e kupton

Kjo është një përmbledhje e shpejtë e disiplinës së kishës. Në pjesën tjetër të këtij kapitulli do të vendosim disiplinën e kishës në një diskutim më të gjerë për dashurinë. Disiplina është e vështirë për ne sot, për shkak se na duket si diçka të cilës i mungon dashuria.

Përjetimi im i parë me disiplinën e kishës ishte në vitet 1990, kur isha beqar. Po shijoja një drekë me shokun e vrapit dhe me një

mik të mirë. Po diskutonim rreth njohjes sime me vajza. Pastaj e pyeta atë për interesat e tij dhe ai e pranoi që ishte i përfshirë në një stil jete mëkatore. Kur e pyeta nëse e dinte se çfarë mësonte Bibla, ai tha po. Por ishte i bindur që Bibla e kishte gabim. Ai refuzoi të kthehej. Disa ditë më vonë, solla një shok tjetër të mirë për ta ballafaquar sërish, por u përballëm me të njëjtin rezultat. Pastaj u përfshinë pleqtë e kishës. Edhe ata u përballën me të njëjtin reagim. Përfundimisht, pleqtë ia paraqitën rastin kishës. Kisha i dha shokut tim edhe dy muaj të tjerë që të pendohej. Ai nuk u pendua. Prandaj kisha vendosi ta përjashtonte nga anëtarësia si një veprim disipline. Mëkati i tij i përmbushte të tre kriteret: ai ishte *i papenduar*; mëkati ishte *i verifikueshëm*, domethënë që të gjithë ranë dakord për faktet; dhe ishte mjaftueshëm *domethënës* si mëkat sa për të minuar besueshmërinë e rrëfimit të tij.

Ndonjëherë, gjatë atyre muajve, e vrisja mendjen nëse po tregoheshim të dashur. Ushtrimi i disiplinës së kishës nuk të jepte gjithmonë *ndjesinë* e dashurisë. Instinktët kulturore më përshpërisnin në vesh që kjo nuk ishte gjë e dashur.

Bota jonë e kupton dashurinë si një zjarr, të cilin e ndien kur takon personin e përgatitur për ty nga gjithësia apo nga Perëndia. Dashuria “ndodh” kur ti zbulon personin që të “plotëson”. Dashuri është gjithashtu kur lejon dikë tjetër të ndjekë zjarrin e tij apo të saj, pavarësisht se çfarë është ky zjarr.

Prandaj, gjetja e dashurisë varet nga njohja e vetes, nga shprehja e vetes si dhe të bëhesh aktual. Nëse dashuria të kërkon të braktisë prindërit, klasën, kishën, pikëpamjet tradicionale të moralit, dhe madje gjithë shoqërinë, kështu u bëftë. Dashuria të kërkon të bësh atë që është e drejtë për ty.

Dashuria nuk gjykon kurrë, themi ne. Dashuria i bën njerëzit të lirë. Kjo është letra finale në lojë, është argumenti më i madh nga të gjithë, është justifikimi përfundimtar për të bërë çfarëdo që dëshiron të bësh. “Por unë e dua këtë gjë...” “Nëse vërtet e duan njëri-tjetrin, atëherë sigurisht që duhet ta pranojmë...” “Nëse Perëndia është i dashur, atëherë ai sigurisht që nuk do të...”

Dashuria, apo të paktën përkufizimi ynë për të, është ligji i vetëm i panegociueshëm. Bota nuk beson që Perëndia është dashuri, por që dashuria është perëndi.

Fatkeqësisht, nuk është vetëm kultura “atje jashtë”, që e përkufizon dashurinë në këtë mënyrë. Tepër shpesh, edhe të krishterët bien pre e këtij kuptimi të dashurisë.

Për të të ndihmuar të rizbulosh kishën, dëshirojmë të të bindim për tri gjëra në këtë kapitull. Së pari, që disiplina e kishës është biblike. Së dyti, që disiplina e kishës është e dashur. Së treti, dhe më e mrekullueshmja nga të gjitha, disiplina e kishës na mëson rreth dashurisë së shenjtë të Perëndisë.

Do ta mbyllim kapitullin duke menduar praktikisht se çfarë kuptimi ka e gjitha kjo për ju.

A është disiplina vërtet biblike?

Së pari, a është disiplina e kishës me të vërtetë në Bibël? Po. *Mateu 18*. Jezusi e trajtoi këtë temë te *Mateu 18*, ndërsa po mësonte se si një bari i mirë i lë të nëntëdhjetë e nëntë delet në tufë për të kërkuar atë që ka humbur (v. 10-14). Si ta ndjekim atë që ka humbur rrugën? Jezusi na e jep përgjigjen:

Por në qoftë se vëllai yt ka mëkatuar kundër teje, shko dhe qortoje vetëm për vetëm; në qoftë se të dëgjon, e fitove vëllanë tënd; por në qoftë se nuk të dëgjon, merr me vete edhe një ose dy vetë, që çdo fjalë të vërtetohet nga goja e dy ose tre dëshimtarëve. Nëse pastaj refuzon t'i dëgjojë, thuaja kishës; dhe në qoftë se refuzon të dëgjojë edhe kishën, le të jetë për ty si pagan ose tagrambledhës. (v. 15-17)

Vëre se Jezusi dëshiron që çështja të trajtohet në një grup sa më të vogël. Por ai është gjithashtu i gatshëm që çështja të shtrohet para gjithë kishës. Ne të gjithë kemi pjesë në atë afirmim reciprok, për shkak se jemi në të njëjtën familje. Ne jemi përgjegjës për njëri-tjetrin, si gjymtyrë të ndryshme të trupit.

Vëre gjithashtu se Jezusi beson te procesi i duhur. Një çështje duhet të vërtetohet nga dy apo tre dëshimtarë, sikurse ndodhte edhe në gjykatat e Dhiatës së Vjetër (Ligji i Përtërirë 19:15). Ai nuk dëshiron që kisha të sundohet nga akuzat e rreme apo nga drejtësia e turmës. Jezusi nuk dëshiron që pastorët të ofrojnë interpretimet e tyre rreth karakterit të njerëzve: "Ai është krenar." Përkundrazi, mëkati të verifikohet dhe faktet të jenë të pakundërshtueshme.

1 e Korintasve 5. Pali mëson të njëjtën gjë te 1 e Korintasve 5. Ai e ballafaqon kishën e Korintit me situatën e një anëtarit që kishte marrëdhënie me gruan e të atit (v. 1). Kisha tashmë është në dijeni të situatës, por për njëfarë arsyeje ata janë krenarë. Ndoshta mendojnë se po tregohen të dashur dhe tolerues. Sido që të ishte, Pali thotë se ata nuk duhet të jenë krenarë;

përkundrazi, burri që e ka bërë këtë gjë duhet të “hiqet nga mesi juaj” (v. 2).

Çfarë mësojmë nga fakti se procesi i Palit është shumë më i shpejtë se ai i Jezusit? Mësojmë se s’ka një proces, që vlen për të gjitha rastet e disiplinës së kishës. Çdonjëri duhet trajtuar me kujdes dhe mençuri, duke u kushtuar vëmendje fakteve të veçantë të atij rasti dhe hollësive përkatëse të sfondit. Nuk mjafton që një kishë të jetë e dashur. Ajo duhet të jetë gjithashtu e mençur.

Letra e parë e Korintasve, kapitulli 5, na ndihmon të dallojmë qëllimin e disiplinës. Së pari, disiplina ekspozon mëkatën (shih v. 2), të cilit, sikurse kancerit, i pëlqen ta maskojë veten.

Së dyti, disiplina na paralajmëron për një gjykim më të madh që do të vijë (v. 5).

Së treti, disiplina shpëton. Kjo është zgjidhja e fundit që kisha bën kur është shpërfillur çdo paralajmërim tjetër (v. 5).

Së katërti, disiplina i mbron anëtarët e tjerë të kishës. Ashtu si kanceri përhapet nga një qelizë në tjetrën, po kështu edhe mëkati përhapet shpejt nga një person tek tjetri (v. 6).

Së pesti, disiplina ruan dëshminë e kishës kur ajo nis të ecë në udhët e botës (shih v. 1). Në fund të fundit, kishat duhet të jenë kripë dhe dritë. “Por në qoftë se kripa bëhet e amësht,” tha Jezusi, “Nuk vlen më për asgjë, veçse për t’u hedhur jashtë dhe për t’u shkelur nga njerëzit” (Mateu 5:13).

Disiplina e kishës na mëson rreth dashurisë së Perëndisë

Ndoshta e kemi bindjen se Jezusi na e dha disiplinën e kishës, por ende mund të kemi frikë të ndjekim mësimin e tij, për shkak

se instinktet tona na thonë se disiplina nuk tregon dashuri. Është sikur të mendojmë se jemi më të dashur se Jezusi.

Kemi nevojë t'u japim sërish formë atyre instinkteve. Prandaj le të bëjmë këtë pyetje, a është disiplina e kishës vërtet e dashur?

Shkrimi i lidh në mënyrë të qartë disiplinën dhe dashurinë: “Zoti ndreq atë që do” (Hebrenjve 12:6). Perëndia nuk i konsideron dashurinë dhe disiplinën si të kundërta, por na mëson që dashuria është motivi i disiplinës.

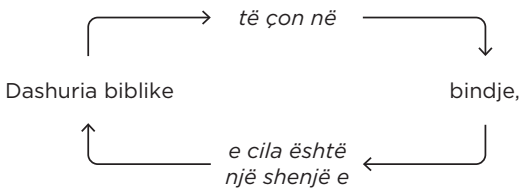
Autori i Hebrenjve e përshkruan disiplinën si të dashur, për shkak se ajo na ndihmon të rritemi në shenjtëri, drejtësi dhe paqe: “[Perëndia] na ndreq për të mirën tonë, që të bëhemi pjesëtarë të shenjtërisë së tij. Por çdo ndreqje aty për aty, nuk duket se sjell gëzim, po hidhërim, por më pas u kthen një fryt të paqshëm drejtësie atyre që janë ushtruar me anë të saj” (Hebrenjve 12:10-11). Faza “fryt të paqshëm drejtësie” na bën të mendojmë për fushat e arta me grurë. A nuk të tingëllon si diçka e bukur?

Në fakt, Bibla thotë disa gjëra që nuk përputhen me kulturën tonë *dashuria = shprehja e vetes*. Bibla thotë që dashuria nuk kënaqet me të ligën, por gëzohet në të vërtetën (1 e Korintasve 13:6). E përshkruan dashurinë si bashkëpunëtoreshë me të vërtetën (2 e Gjonit 1-3). Mund të thuash se je i dashur, por nuk po ecën sipas të vërtetës dhe gjen kënaqësi në atë që Perëndia e quan të ligë, ndaj është e qartë që nuk je dhe aq i dashur sa mendon.

Jezusi vetë e lidhi dashurinë me zbatimin e urdhërimeve të Perëndisë. Për veten e tij ai thotë: “por kjo ndodh që bota ta njohë se unë e dua Atin dhe se bëj ashtu siç Ati më ka urdhëruar” (Gjoni 14:31). Ai thotë të njëjtën gjë edhe për ne: “Kush

ka urdhërimet e mia dhe i mban, është ai që më do” (v. 21). Ai madje na thotë se nëse i mbajmë urdhërimet e tij, do të qëndrojmë në dashurinë e tij (15:10). Edhe Gjoni thotë se nëse e mbajmë Fjalën e Perëndisë, dashuria e Perëndisë do të përsoset në ne (1 e Gjonit 2:5).

Bazuar në pjesë të tilla, duket që shumica prej nesh kemi nevojë për një riorientim radikal në të kuptuarit tonë për dashurinë. Në Bibël, dashuria (sikurse besimi) të çon në bindje, dhe bindja është shenjë e dashurisë (dhe besimit), siç tregohet edhe këtu:

Mendo për mësimin biblik që “Perëndia është dashuri” (1 e Gjonit 4:16). Kur njerëzit që pretendojnë se e duan Perëndinë, largohen prej tij, ne i duam ata më tepër duke i korrigjuar dhe duke u thënë: “Jo, jo, jo, Perëndia është dashuri. Prandaj, nëse dëshiron dashuri, duhet të kthehesh te Perëndia.” Ata që kundërshtojnë dhe nuk i binden Perëndisë, po i largohen dashurisë. Ata po zgjedhin diçka tjetër përveç dashurisë, edhe nëse ata e quajnë me të njëjtin emër.

Nëse Perëndia është dashuri, i duam njerëzit duke u treguar ungjillin, në mënyrë që ta njohin Perëndinë.

Nëse Perëndia është dashuri, i duam njerëzit duke iu mësuar gjithçka që Perëndia urdhëron, në mënyrë që të mund të reflektojnë Perëndinë.

Nëse Perëndia është dashuri, i duam njerëzit duke i korrigjuar ata kur largohen nga Perëndia.

Nëse Perëndia është dashuri, i duam njerëzit madje edhe duke i përjashtuar nga anëtarësia në kishë, kur ata këmbëngulin në dëshirat e tyre më tepër se në ato të Perëndisë, sepse nuk kanë shpresë tjetër në jetë dhe dashuri veçse ta dallojnë se po e veçojnë veten nga Perëndia.

Prandaj, në thelb kishat duhet të praktikojnë disiplinën e kishës për hir të dashurisë:

- dashuri për hir të mëkatarit, që ai apo ajo të mund të vijë në pendim;
- dashuri për hir të anëtarëve të tjerë të kishës, që ata të mos udhëhiqen të dalin nga rruga;
- dashuri për hir të fqinjëve jo të krishterë, që ata të mos shohin më tepër ndikimin e botës në kishë; dhe
- dashuri për hir të Krishtit, që të mund ta përfaqësojmë me nder emrin e tij.

Dashuria e shenjtë e Perëndisë

Ka diçka specifike rreth dashurisë së Perëndisë, që disiplina e kishës na e mëson, dhe kjo shpesh mungon në përkufizimet e dashurisë: dashuria e Perëndisë është e shenjtë. Nuk mund ta kesh dashurinë e Perëndisë pa shenjtërinë e tij. Dashuria e tij u shërben qëllimeve të tij të shenjta, dhe qëllimet e tij të shenjta janë qëllime të dashura. Nganjëherë njerëzit i vënë kundër

njëra-tjetrës të ashtuquajturat “kisha të shenjtërisë” me “kishat e dashurisë.” Kjo është e pamundur. Nëse një kishë nuk është njëra apo tjetra, nuk është asnjëra prej tyre.

Marrëdhënia mes dashurisë dhe shenjtërisë na ndihmon të kuptojmë temën që vazhdon përgjatë gjithë Biblës, atë të përjashtimit dhe mërgimit. Pjesë si Mateu 18 dhe 1 e Korintasve 5 nuk na ofrojnë tablo të Perëndisë që bën diçka të re apo të ndryshme. Ato na paraqesin një vështrim të shpejtë për atë që Perëndia ka bërë gjithmonë. Ai gjithmonë e ka larguar mëkatin nga prania e tij. Ai i përjashtoi Adamin dhe Evën nga kopshti kur ata mëkatuan. Ai e përjashtoi botën e rënë nga arka e Noeut. Ai i dëboi kananejtë nga toka e premtuar, dhe më në fund e dëboi edhe popullin e tij nga toka. Të gjitha ligjet e tabernakullit funksiononin gjithashtu për të përjashtuar gjëra që ishin të papastra dhe jo të shenjta. Dhe në ditën e fundit, Perëndia premton që do të përjashtojë të gjithë ata, besimi i të cilëve nuk qëndron mbi veprën e përfunduar të jetës së mishëruar të Krishtit, vdekjes së tij zëvendësuese dhe ringjalljes së tij që e mundi vdekjen.

Megjithatë, ka edhe një anë tjetër. Ashtu sikurse Perëndia e ka përjashtuar mëkatin dhe mëkatarët, në të njëjtën kohë i ka tërhequr njerëzit te vetja e tij me qëllim që t'i riformojë ata në imazhin e tij, që ata të mund ta shfaqin dashurinë e tij të shenjtë para kombeve—dhe kështu “dheu do të mbushet me diturinë e lavdisë së Zotit, ashtu si ujërat mbushin detet” (Habakuku 2:14). Si do të mbushet toka në këtë mënyrë? Mendoni sërisht për urdhërimin që Perëndia i dha Adamit dhe Evës për ta mbushur tokën: shëmbëlltyrëmbajtësit e tij, të cilët janë lindur

sërisht nga Fryma, do ta përmbushin mandatin origjinal për të shfaqur kudo imazhin e tij të dashur, të shenjtë dhe të drejtë.

Bashkësitë tona, si gjilpëra me kokë të shpërndara në një hartë, janë fillimi i kësaj gjëje. Ato janë ambasada të dashurisë së lavdishme dhe të shenjtë të Perëndisë. Vetë qëllimi i Perëndisë për kishën na thotë Pali, është që “nëpërmjet kishës, t’u bëhet e njohur tani principatave dhe pushteteve, në vendet qiellore, urtësia e shumëllojshme e Perëndisë” (Efesianëve 3:10). Për këtë qëllim, Pali pastaj lutet që ne të kemi pushtet të kuptojmë “me të gjithë shenjtorët se cila është gjerësia, gjatësia, thellësia dhe lartësia, dhe ta njihni dashurinë e Krishtit që tejkalon çdo njohuri” (v. 18-19). Të shfaqësh lavdinë dhe urtësinë e Perëndisë do të thotë të njohësh dhe të përjetosh dashurinë e Krishtit—gjerësinë, gjatësinë, lartësinë dhe thellësinë e saj.

Çfarë kuptimi ka kjo për ty

Ka plot për të mësuar rreth disiplinës së kishës. Kur ndodh ripërtëritja? (Kur ka pendim.) Si e praktikon një kishë disiplinën e kishës? (Duke përfshirë sa më pak njerëz që të jetë e mundur, duke treguar besim ndaj njerëzve pavarësisht dyshimeve, duke lënë udhëheqësit e kishës që ta drejtojnë procesin, dhe në fund duke përfshirë të gjithë kishën, e duke bërë më tepër se kaq.) Ne thjesht dëshirojmë të të prezantojmë me disiplinën e kishës.

Në analizën përfundimtare, disiplina e kishës është e vështirë, por e dashur. Ajo i mbron njerëzit nga vetëmashtrimi. Mua dhe gruas time na u desh një herë të ballafaqonim një shoqe për një vendim mëkatar, që kishte marrë në punë. Ajo e refuzoi korrigjimin tonë. Përfshimë dy miq të tjerë, dhe pastaj edhe

dy të tjerë. Çdo herë shoqja jonë e kundërshtoi dashurinë tonë. Në disa pika përgjatë procesit, i cili zgjati për disa javë, e kisha stomakun të trazuar dhe nuk më zinte gjumi—dhe asnjëra nga këto gjëra nuk është normale për mua. Megjithatë ne këmbëngulëm për shkak se besonim se Perëndia është më i dashur dhe më i urtë se ne, dhe se mund t'i besonim Fjalës së tij. Fatmirësisht, kjo grua më në fund u kthye te ne dhe na tha që ajo e kishte hedhur poshtë vendimin mëkatar në punë. Lavdi Perëndisë! Ishte e vështirë, por ia vlejti.

Gjithsesi, përtej mbrojtjes së njerëzve nga vetëmashtrimi, disiplina e kishës mbron gjithashtu anëtarët e cenueshëm nga ata që mund t'i shfrytëzojnë. Lexuesit mund të mbajnë mend lëvizjen #Metoo (#Edheunë) në 2018-n, e cila bëri të mundur që të dëgjohej zëri i viktimave ndaj sulmeve seksuale. Pas kësaj doli edhe etiketa #ChurchToo (#EdheKisha). Gjithnjë e më tepër zëra nisën t'u bënin thirrje kishave që të trajtonin neglizhimin e tyre mëkatar. Nëse abuzimi është gjë e tmerrshme, kisha që e shpërfill atë, është të paktën po aq e keqe, pikërisht për faktin që Perëndia i ka porositur kishat të jenë vende ndreqjeje, shërimi dhe ripërtëritjeje për të gjitha padrejtësitë që bota na bën, përfshirë këtu edhe abuzimin dhe sulmin.

Nuk ka dyshim që ajo thirrje ishte e dobishme dhe e mirë që kishat ta dëgjonin. Fatmirësisht, shumë kisha kanë një dëshmi që i kanë trajtuar këto çështje me besnikëri, në mënyrë të prerë dhe të shpejtë. Kisha të tjera nuk e kanë këtë dëshmi. Ato vazhdojnë të jenë të paedukuara, të papajisura, dhe të ngadalshme në reagim. Më keq akoma, ato refuzojnë ta dallojnë problemin. Sido që të jetë, ndërsa ecim përpara, zgjidhja nuk është braktisja

e kishës. Zgjidhja është të sigurohemi që kishat tona po e hapin Biblën dhe po kapen fort pas mjetit që Perëndia ka siguruar (në rastin më të mirë) për të parandaluar (apo në atë më të keq) për të na drejtuar në reagimin ndaj abuzimit: një kulturë dishepullimi dhe disipline. Një kishë që praktikon disiplinën në një mënyrë të përlur, të dashur dhe të përgjegjshme nuk ka kurrë nevojë për lëvizjet e botës kundër abuzimit.

Cili është mësimi që nxjerrim nga e gjithë kjo? Sigurohu që të jesh duke ndërtuar marrëdhënie me anëtarët e tjerë të kishës, në mënyrë që t'i njohësh dhe të njohin. Besimi rritet në një mjedis me përlulsi dhe ndershmëri në biseda. Përpigu që jesh ai lloj personi që është i lehtë për t'u korrigjuar. Nëse nuk je, miqtë dhe anëtarët e familjes shumë shpejt do të mësojnë që korrigjimi yt është një përpjekje e kotë dhe madje e rrezikshme, dhe kështu do të heqin dorë. Kjo gjë të lë tepër të pambrojtur!

Ftoji njerëzit të njohin. Prit vlerësim kritik. Rrëfe mëkatin. Rreziko edhe të vihesh në siklet. Inkurajo të tjerët në ecjen e tyre me Krishtin. Ji i gatshëm t'i bësh ato biseda të parrhatshme, në të cilat e sfidon mëkatin me butësi dhe ndjeshmëri. Zakonisht kjo do të thotë të fillosh me pyetje, jo me akuza, në mënyrë që të sigurohesh se kupton plotësisht.

E gjithë kjo s'është vetëm puna e pastorit, por është puna e çdo anëtari të kishës. Kur ti dhe anëtarë të tjerë të kishës jetoni në këtë mënyrë, pjesa më e madhe e disiplinës në kishë nuk ka për të shkuar kurrë përtej një apo dy personave. Pleqtë nuk do të dëgjojnë kurrë për këtë gjë. Trupi do të funksionojë siç duhet, çdo gjymtyrë do ta ndërtojë trupin në dashuri (Efesianëve 4:15-16). Dhe dalëngadalë, nga një shkallë lavdie në tjetrën,

bashkësia jote do të bëhet një ambasadë që shfaq dashurinë e shenjtë të Perëndisë.

Rekomandim për lexim

Leeman, Jonathan. *Understanding Church Discipline*. Nashville: B&H, 2016.

Leeman, Jonathan. *The Rule of Love: How the Local Church Should Reflect God's Love and Authority*. Wheaton, IL: Crossway, 2018.

Një kishë është një grup të krishterësh,

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,

për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë

**përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar**

në të gjithë botën,

duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.

Si t'i dua anëtarët e kishës që janë ndryshe?

Collin Hansen

PËRFYTYRO SIKUR SYNIMI YT është të ndërtosh një kishë, sa më shpejt që të jetë e mundur. Objektivi yt kryesor është rritja numerike. Ti ke dëshirë të tërheqësh njerëz. Cila është strategjia jote?

Ndoshta do të fillosh me mësim, apo jo? Në këto kohë mund të krijosh një audiencë besnike përmes librave, podkasteve dhe videove. Madje mund të dalësh në përfundimin se kisha virtuale është mënyra më e mirë për t'i rrituar numrat shpejt. Ndërtimi i kishës duke u përqendruar te një mësues me personalitet dinamik, ka të ngjarë të jetë mënyra më e shpejtë për të rritur një kishë të madhe.

Por s'është e vetmja mënyrë. Konsidero muzikën. Ende shumë kisha kanë ngecur në të ashtuquajturin përjetim të tyre të adhurimit në të shkuarën. Kështu që ju si kishë vendosni që do të luani muzikën më të fundit. Punësoni një staf të rinjsh në të njëzetat dhe madje i inkurajoni ata ta regjistrojnë muzikën e tyre për ta shpërndarë në mënyrë digjitale. Kështu kisha juaj mund të krijojë një audiencë fansash online, gjë e cila ka për t'ia rritur namin kishës për inovacion dhe rritje.

Po komuniteti? Njerëzit thonë që dëshirojnë muzikë dhe mësim, por ajo për të cilën kanë vërtet nevojë janë miqtë. Është e vështirë ta kultivosh kur të gjithë janë tepër të zënë me punë dhe udhëtime. Gjithsesi, grupet e vegjël duken se janë mënyra më e efektshme për t'i ndihmuar njerëzit ta njohin njëri-tjetrin. Por, pyetja është si do t'i organizosh ato? Mund t'i mbledhësh njerëzit në bazë të vendbanimit. Kështu mund të sjellësh bashkë disa grupe miqsh, tashmë ekzistuese. Sidoqoftë, ka të ngjarë që përqsja më e mirë është që t'i organizosh ato sipas fazës së jetës apo interesave. Vendosi bashkë të gjithë ata që sapo janë bërë prindër për herë të parë. Vendos beqarët bashkë dhe ata që nuk kanë më fëmijë në shtëpi në një grup tjetër. Fillo një grup për njerëz të cilëve iu pëlqen të ngasin motoçikleta. Nis një grup tjetër për njerëz që u pëlqen puna me shtiza. Mundësitë janë të pafundme. Në fund njerëzit do të tërhiqen te kisha juaj për shkak të larmisë së programeve që ofroni. Do të keni shërbesën më të mirë të të rinjve në qytet, prandaj prindërit do të ndryshojnë kishë. Fillo një takim adhurimi të dielën në mbrëmje, që burrat që luajnë golf ta kenë mëngjesin të lirë. Sa më shumë mënyra të ndryshme që të kenë njerëzit për të marrë pjesë në

kishën tuaj, pa iu dashur ta ndryshojnë stilin e tyre të jetës, aq më e lehtë do të jetë rritja e kishës.

Ky ushtrim të jep mundësinë të shohësh si mendojnë shumë udhëheqës kishash në kohën e sotme. Ne filluam me synimin e qartë të rritjes numerike. Por a e kuptove supozimin poshtë gjithë këtyre strategjive? Njerëzve u pëlqen të jenë pranë njerëzve që janë si ata. Ata ndihen rehat në modele të njohura dhe të parashikueshme. Ata dëshirojnë të jenë me njerëz, të cilët shijojnë të njëjtin stil mësimdhënieje, që kanë të njëjtat parapëlqime muzikore, dhe që bëjnë të njëjtat pyetje rreth martesës, prindërimit apo njohjeve—dhe shpesh kanë të njëjtën ngjyrë të lëkurës. Mënyra më e shpejtë dhe më e efektshme për të ndërtuar një kishë të madhe është të identifikosh një segment popullsie me interesa të përbashkëta dhe t'u shërbeni atyre në mënyrën se si jepni mësim, si këndonin dhe si kultivoni miqësitë. Kjo s'është një prirje e re. Thjesht ka qenë e hamendësuar gjatë pjesës më të madhe të historisë së kishës.

Kjo është arsyeja pse kemi nevojë të rizbulojmë kishën si bashkësia e të ndryshmëve. Bashkësia lokale është vendi ku Jezusi na mëson të duam lloj-lloj njerëzish, madje edhe armiqtë tanë—një fis dhe një tjetër, një racë dhe një tjetër, një komb dhe një tjetër. Ashtu si dielli i mëngjesit që del në horizont, po kështu duhet të duket edhe përmbushja e profecisë së Dhiatës së Vjetër në bashkësitë tona:

Do t'ë farkëtojnë shpatat e tyre duke i kthyer në plugje,
dhe heshtat e tyre në drapinj;

një komb nuk ka për të ngritur shpatën
kundër një kombi tjetër
dhe nuk do të mësojnë më luftën. (Isaia 2:4)

Prandaj shiko tryezën e ushqimit pas takimit të dielën, vizitën e grupit të vogël në shtëpinë e pleqve, apo grupin e lutjes së burrave dhe pyesni se çfarë po shihni. A është kjo dashuri e ndarë mes një larmie të bashkuar njerëzish?

Kishë për mëkatarët

Nga jashtë, dymbëdhjetë dishepujt e Jezusit duken kryesisht të njëjtët: burra judenj. Disa prej tyre punonin si peshkatarë para se Jezusi t'i thërriste që ta ndiqnin. Për të tjerët nuk na thuhet kurrë se cili ishte zanati i tyre. Por e dimë që Jezusi e thirri Mateun ndërsa ai ishte i ulur në doganë (Mateu 9:9). Mund të mos mendojmë për këtë detaj, por Mateu e dinte që kjo ishte e rëndësishme për lexuesit e tij judenj. Pse? Për shkak se ata i urrenin tagrambledhësit—jo në mënyrën si njerëzit mund të kenë mëri përfaqësuesit e tatimeve, por më keq akoma. Tagrambledhësit judenj punonin për një forcë të urreyer pushtuese. Ata mblihdnin para me të cilat ushqeheshin dhe furnizoheshin ushtarët romakë, të cilët sundonin mbi ta me një efektshmëri brutal. Për shkak se Jezusi thirri Mateun, ai i zemëroi farisenjtë: “Pse Mësuesi juaj ha me tagrambledhësit dhe me mëkatarët?” Por Jezusi pasi i dëgjoi u tha atyre: ‘Nuk janë të shëndoshët ata që kanë nevojë për mjekun, por të sëmurët. Por shkoni dhe mësoni çdo të thotë: ‘Unë dua mëshirë dhe jo flijime. Sepse unë

nuk erdha për të thirrur të drejtët, por mëkatarët në pendim” (Mateu 9:11-13).

Shumë njerëz sot, si jashtë ashtu dhe brenda kishës, kanë të njëjtin konfuzion si farisenjtë. A nuk është kisha për njerëzit me bindjet e duhura politike? A nuk është kisha për njerëzit që i kanë gjërat në vijë? A nuk është kisha për njerëzit që duken, mendojnë dhe flasin sikurse unë?

Për një vizitor të pafamiljarizuar me kishën, të gjithë të tjerët mund të duken si shumë të lumtur, shumë të suksesshëm, që i kanë të gjitha gjërat në vijë. Dhe ndonjëherë kjo është pikërisht përshtypja që kisha dëshiron të japë.

Por kjo nuk është ajo që Jezusi kishte për qëllim. Vetëm të sëmuret shkojnë te doktori. Vetëm mëkatarët shkojnë në kishë. Farisenjtë mendonin se ishin të drejtë veçmas Jezusit. Ata nuk kishin nevojë për të. Por Mateu dhe mëkatarët e tjerë e dinin që kishin nevojë për Jezusin. Atyre iu vinte turp nga e shkuara e tyre, ishin të pushtuar nga faji, për shkak të asaj që kishin bërë dhe që s'kishin bërë. Dashuria e tij ishte ndryshe nga çdo gjë tjetër, që kishin përjetuar më parë. Dikur ishin të dëbuar. Tani ata ishin sjellë afër Birit të Perëndisë! Ata nuk mund të jetonin dot pa të.

Tagrambledhësit dhe mëkatarët s'mund të kishin bashkësi veçmas Jezusit. Ata nuk kishin shumë të përbashkëta, përveç refuzimit nga farisenjtë. Por Jezusi solli bashkë ata që natyrshëm s'do të kishin qenë miq dhe aleatë. Në të njëjtin grup prej dymbëdhjetë dishepujsh Jezusi thirri gjithashtu një burrë të quajtur Simon, të cilin të gjithë e njohin si Zeloti (Veprat 1:13). Grupi i zelotëve përpiquej shumë për t'i dëbuar me dhunë

pushtuesit romakë. Ata kishin mëri ndaj farisenjve, për shkak se nuk bënin sa duhet për t'i dëbuar të huajt. Me të vërtetë ata i urrenin bashkëpunëtorët e pushtuesve—burra si Mateu tagrambledhës.

Mund t'i përfytyrosh bisedat e sikletshme mes Simonit dhe Mateut. Sidoqoftë, Jezusi i thirri të dy. Ai i deshi të dy. Ai u kushtoi vite jete për t'i mësuar të dy rreth mbretërisë së Perëndisë e cila i tejkalon të gjitha ndarjet tokësore.

Komuniteti negativ

Arsyeja pse kemi nevojë të rizbulojmë kishën si një bashkësi njerëzish të ndryshëm, është se edhe ne biem lehtë pre e ideve të botës për komunitetin. Bota na jep dy mundësi. Njëra perspektivë na kërkon ta kremtojmë larminë duke u dhënë përparësi ndryshimeve në etni, kombësi, gjini, dhe gjithnjë e më tepër, orientimit seksual. Kjo perspektivë na stërvit që të ndihemi mirë dhe si duhet kur këto identitete të ndryshme përfshihen në komunitetin tonë. Një dhomë plot me fytyra me të njëjtën ngjyrë lëkure na jep ndjesinë e të qenët gabim, madje një ndjesi imorale.

Perspektiva e dytë na kërkon që të kremtojmë njëtrajtshmërinë. Në pjesën më të madhe të botës, nuk mundesh ose të paktën s'duhet t'i përziësh bashkë etnitë e ndryshme. Ti mund të jetosh në një territor të thellë, në të cilin ka vetëm një klasë ekonomike apo etni. Ose mund të jetosh në një vend, i cili praktikon një sistem klasash, që i ndajnë njerëzit para se të lindin, pa pasur asnjë mundësi ndryshimi pozitivash. Mund të jetosh në një sistem politik, i cili kërkon me forcë bindje ndaj shtetit

në të gjitha gjërat, përfshirë këtu edhe fenë. Njëtrajtshmëria konsiderohet si vlera më e lartë. Një dhomë me njerëz, që s'bien dakord me njëri-tjetrin për politikën apo pikëpamjen e tyre rreth botës, na jep ndjesinë e të qenët gabim, madje një ndjesi imorale.

Në pamje të parë, këto dy perspektiva—larmia dhe njëtrajtshmëria—mund të duken sikur shkojnë në drejtime të ndryshme. Por këto ndryshime i zbehin ngjashmëritë e tyre bazë. Të dyja perspektivat krijojnë komunitet përmes përjashtimit. Kjo gjë është më e dukshme në perspektivën e njëtrajtshmërisë. Nëse vendos tabelën e gabuar në oborr, nëse nuk shkon në kishën e duhur, apo nëse shoqërohesh me njerëz nga klasa e gabuar, përjashtohesh nga komuniteti. Megjithatë, e njëjta gjë ndodh edhe në shtysën drejt larmisë. Vetëm një lloj i caktuar larmie lejohet. Mund të jesh nga një etni tjetër, por nuk mund të mos biesh dakord për etikën seksuale. Mund të jesh krenar që vjen nga një vend tjetër, por nuk mund të mbështetësh partinë e gabuar politike. Mund të të lavdërojnë për gjininë tënde, por jo për këmbënguljen tënde në dallimet biologjike mes gjinive.

Cilatdo qofshin pretendimet e tyre, të dyja perspektivat krijojnë komunitet përmes përjashtimit. Ato janë si puna e klubeve sociale në të cilat marrin pjesë vetëm ata që marrin ftesë, të cilat krijojnë komunitet përmes krijimit të një klubi ekskluziv. Në to mund të hysh vetëm nëse të jepet leje. E njëjta gjë vlen edhe për një klub shoqëror privat apo për një komunitet të rrethuar, që i lë jashtë njerëzit e padëshiruar sipas nivelit të të ardhurave. Apo për një marsh protestues, i cili nuk lejon protesta nga brenda. Ose për një program akademik, i cili ia

pret rrugën hulumtimit të lirë dhe kundërshtimit ideologjik. Ti je brenda për shkak se të tjerët janë jashtë.

Si të dallohesh nga bota

Kishat tona ndonjëherë mbajnë këtë qëndrim, duke çmuar njëtrajtshmërinë ose larminë, për shkak se kjo është ajo që dimë për komunitetin. Nuk dimë si të kemi një kishë, në të cilën njerëzit mund të mos bien dakord nga ana politike, për shkak se përiqemi të mos shoqërohemi me dikë që na jep një ndjenjë të parehatshme. Nuk dimë si të ndërtojmë një kishë multietnike, për shkak se s'jetojmë një jetë multietnike. Nuk dimë si të përfshijmë klasa të ndryshme ekonomike, për shkak se nuk gjenden në lagjet tona. Nuk dimë si t'i japim përparësi unitetit tonë të përbashkët në Krishtin, për shkak se jemi mësuar të dallojmë ndryshimet tona fizike.

Kur një kishë ndjek këto modele të botës, ajo nuk dallohet nga bota. Pse? Për shkak se anëtarët nuk kanë nevojë për kishën që të kenë këtë lloj komuniteti. Mund të bashkohesh me një marsh proteste apo një parti politike, nëse dëshiron të kesh një zell të përbashkët ideologjik. Mund t'i bashkohesh një ekipi sporti apo një komuniteti lojërash, nëse ke nevojë për miq me të cilët ta kalosh kohën. Mund të bashkohesh me pleqtë në kafenenë e tyre, nëse dëshiron të ankohesh për kohën, për dhimbjet dhe sëmbimet e tua. Kisha që vihet re nga bota sjell bashkë njerëz, të cilët normalisht nuk shoqërohen me njëri-tjetrin—tagrambledhësit dhe zelotët, mëkatarët dhe farisenjtë. Kjo e bëri kishën e hershme aq të çuditshme, saqë disa thanë se ajo e kishte kthyer botën kokëposhtë (Veprat 17:6).

Në lashtësi, feja lidhej me identitete të tjera, në mënyrë të veçantë me politikën e popullit, me fiset apo etnitë. Kur njerëzit shkonin në luftë, ata luftonin kundër njerëzve që mbanin perëndi lokale dhe sundimtarë të ndryshëm. Romakët i pushtuan grupet më të vegjël si këta gjithandej në botën e njohur të asaj kohe. Judenjtë ishin të çuditshëm për ta, për shkak se ata këmbëngulnin në një Perëndi në vend të shumë të tillëve. Por romakët nuk e ndaluan adhurimin në tempull të këtij Perëndie, derisa judenjtë u revoltuan kundër autoritetit politik të Romës.

Të krishterët ishin ndryshe. Ata adhuronin të njëjtin Perëndi. Por ata adhuronin gjithashtu një burrë të quajtur Jezus, i cili pretendonte se ishte Perëndi. Çuditshëm, të krishterët këmbëngulnin gjithashtu se ai nuk ishte një mësues lokal apo revolucionar politik, por Zoti i gjithësisë. Edhe pse Jezusi iu nënshtrua autoriteteve lokale, ai gjithashtu pretendoi se ata s'kishin autoritet përveç atij që Ai u kishte dhënë atyre. Askush nuk kishte parë apo dëgjuar ndonjëherë diçka të tillë. Prandaj, krishterimi, ishte tërheqës dhe unik për njerëzit në Perandorinë Romake, për shkak se Jezusi solli bashkë njerëz që normalisht nuk shoqëroheshin me njëri-tjetrin—skllëvër dhe të lirë, të varfër dhe të pasur, judenj dhe johebrenj. Kjo larmi e bashkuar e bëri gjithashtu krishterimin kërcënues, si asnjë tjetër, për fuqitë politike në Romë, të cilat me të drejtë panë që autoriteti i tyre po dobësohej nga vlerat e një mbretërie më të lartë.

Ky lloj komuniteti, kjo bashkësi njerëzish të ndryshëm, të bashkuar vetëm nga Krishti, është ajo që kemi nevojë ta rizbulojmë në kishë. Ky është ai lloj komuniteti që dallohet nga bota.

Ky është lloji i komunitetit, i cili kërcënon *status kuonë* e botës. Ky komunitet është ndërtuar mbi dashurinë dhe besimin e përbashkët në Jezu Krishtin. Sikurse i nxitu apostulli Pal efesianët:

Ecni denjësisht ndaj thirrjes që u thirrët, me gjithë përlësinë e zemërbutësinë, me zemërgjerësi, duke e duruar njëri-tjetrin në dashuri, duke u përpjekur ta ruani unitetin e Frymës në lidhjen e paqes. Është një trup dhe një Frymë, sikurse ju u thirrët në një shpresë të thirrjes suaj. Një Zot, një besim, një pagëzim, një Perëndi dhe Atë i të gjithëve, që është përmbi të gjithë, përmes të gjithëve dhe në ju të gjithë. (Efesianëve 4:1–6)

Asnjë pandemi, zgjedhje politike, apo video virale nuk mund ta kërcënojë dot këtë lloj uniteti. Kur vijnë polemikat, ky komunitet i kishës afrohet më ngushtë në dashuri, ndjeshmëri dhe besim. Anëtarët e saj janë “duke u përpjekur ta ruajnë unitetin e Frymës në lidhjen e paqes”.

T’i bësh ballë ndarjes

Në të njëjtën kohë, ky komunitet mund t’u bëjë ballë ndarjeve të botës, për shkak se anëtarët e tij i vlerësojnë dhe i respektojnë ndryshimet e tyre. Apostulli Pal u mundua ta korigjonte kishën në Korint, ndërsa ajo u përlesh për të gjetur unitet mes dallimeve. Ndarjet e kishës frymëzuan mësimin e tij të famshëm rreth dashurisë: dashuria “i duron të gjitha, i beson të gjitha, i shpreson të gjitha, mban çdo gjë” (1 e Korintasve 13:7).

Ndasitë e tyre nxorën në pah gjithashtu edhe mësimin e tij më të qartë për trupin e Krishtit. Pali përdori këtë metaforë për të shpjeguar se si kisha ka nevojë për të gjithë anëtarët e saj së bashku. Në një trup, këmba nuk e përçmon dorën. Veshi nuk është xheloz për syrin, për shkak se ke nevojë të dëgjosh, po aq sa ke nevojë të shikosh. Të gjithë e kuptojnë se sa shumë dhimbje dhe paretat mund të shkaktohet nga një pjesë e trupit, për të cilën nuk mendoje shumë. Kjo është arsyeja pse Pali tha se nuk mund t'i marrim kurrë për të mirëqena gjymtyrët më të vogla të trupit. “Por Perëndia e ndërtoi trupin duke i dhënë më tepër nder asaj pjese që e kishte mangut, që të mos kishte përçarje në trup, por të gjitha gjymtyrët të kenë të njëjtin kujdes për njëra-tjetrën. Dhe nëse vuan një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët vuajnë bashkë; kurse po të nderohet një gjymtyrë, të gjitha gjymtyrët nderohen bashkë me të.”

Një kishë më e qëndrueshme

Trupi i Krishtit është një bashkësi njerëzish të ndryshëm. Ne s’jemi njëlloj, dhe kemi nevojë për njëri-tjetrin. S’na janë dhënë të njëjtat dhunti, dhe ky ka qenë qëllimi i Perëndisë për të mirëtonë. Ne rrëfejmë të njëjtin besim në Jezu Krishtin, por kemi një larmi përjetimesh. Ky është vizioni i Perëndisë për kishën, të cilin na duhet ta rizbulojmë. Ky model nuk ofron shtegun më të shpejtë për të ndërtuar kishën më të madhe. Por ky është shtegu më i qëndrueshëm për të ndërtuar një kishë të shëndetshme.

Nëse dëshiron të ndërtosh shpejt një kishë të madhe, do të përqendrohesh te personaliteti dhe mësimdhënia unike e pastorit, në vend që të përqendrohesh te dhuntitë e larmishme,

që Perëndia i ka dhënë çdo anëtar i trupit. Gjithashtu do të përzgjedhësh një muzikë, që tërheq grupmoshën, klasën, dhe demografinë tuaj të parapëlqyer (për shembull, profesionistët e rinj me të ardhura të mëdha, me kohë të bollshme dhe me një nevojë të madhe për komunitet).

Nuk po themi që është gabim apo mëkat të kemi kisha të tilla. Në fakt, shumica, për të mos thënë të gjitha kishat në historinë e botës, përgjithësisht kanë tërhequr të njëjtët njerëz me të njëjrat interesa. Në disa raste, si në rastin e minoriteteve etnike në shumë pjesë të botës, ato ngrenë kisha të veçanta, për shkak se ishin përjashtuar nga kishat e themeluara, ose për shkak të racizmit ose thjesht për shkak të pengesave gjuhësore. Në të vërtetë, Perëndia duket sikur përdor shumë lloje kishash së bashku në mënyrë që të arrijë të njëjtin komunitet me lajmin e mirë të Jezusit.

Por shembulli i dishepujve të Jezusit dhe i kishave të hershme të udhëhequra nga Pali sugjeron diçka, të cilën kemi nevojë ta rizbulojmë sot. Politika dhe pandemia kanë sprovuar shumë bashkësi përtej asaj që mund të mbajnë. Mund të duket më e lehtë të kërkosh një kishë, në të cilën të gjithë mendojnë, votojnë dhe mëkatojnë në të njëjtën mënyrë si ti. Për rritjen tënde frymërore, sidoqoftë, është më mirë që të rrënjosesh në një bashkësi njerëzish të ndryshëm.

Për të nderuar njerëz, që kanë aftësi të ndryshme nga të tuat.

Për t'i shpresuar të gjitha gjërat në dashuri.

Për të ruajtur unitetin e Frymës në lidhjen e paqes.

Për të respektuar zelotin apo tagrambledhësin, që ulet përkrah teje.

Dëshiron të gjeshe një kishë, e cila ka vëmendjen e kësaj bote?
Gjej një kishë, e cila duket si bota që do të vijë.

Rekomandim për lexim

Dever, Mark, and Dunlop, Jamie. *The Compelling Community: Where God's Power Makes a Church Attractive*. Wheaton, IL: Crossway, 2015.

Ince, Irwyn L., Jr *The Beautiful Community: Unity, Diversity, and the Church at Its Best*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2020.

Një kishë është një grup të krishterësh,

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,

për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar

në të gjithë botën,

duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.

Si t'i duam të jashtmit?

Collin Hansen

PËR ÇFARË SHËRBEN KISHA? Çfarë duhet të ndodhë në të gjitha programet e të rinjve në kishë, në takimet e adhurimit, në studimet e Biblës, dhe në grupet e vegjël? Si duhet të ndihesh, çfarë duhet të bësh si pjesë e kishës?

Ndoshta përgjigjet e këtyre pyetjeve janë të dukshme për ju. Por përgjatë historisë, kishat u janë përgjigjur këtyre pyetjeve në të paktën katër mënyra të ndryshme. Këto katër alternativa mund t'i krahasojmë me atë që gjejmë në Fjalën e Perëndisë në lidhje me se çfarë duhet të bëjë kisha për njerëzit jashtë mureve të saj, si dhe për ata që janë brenda. Disa prej këtyre përgjigjeve do të mbivendosen; ato nuk e përjashtojnë medoemos njëra-tjetrën. Megjithatë, kishat zakonisht theksojnë vetëm njërin nga aspektet e marrëdhënies mes atyre brenda dhe atyre jashtë.

Së pari, disa besojnë se kisha është vetëm për ungjillëzim. Kisha synon t'i sjellë njerëzit brenda një ndërtese të dielën në mëngjes, në mënyrë që të mund të dëgjojnë lajmin e mirë të Jezusit dhe të konvertohen. Predikimi dhe mësimi vazhdojnë të përqendrohen te bazat: problemi ynë me mëkatin, flijimi i Jezusit dhe nevoja për besim. Shërbesat e kishave kanë prirjen të riciklojnë seritë standarde për marrëdhëniet, prindërimin, financat, kulturën popullore, dhe për tema të tjera, që kanë lidhje me të jashtmit. Mësuesi synon t'i lidhë këto situata të jetës me nevojën tonë për Jezusin.

Së dyti, disa besojnë se kisha ekziston për vepra të mira. Kisha synon t'i mobilizojë njerëzit brenda saj që të ndihmojnë njerëzit jashtë saj në mënyra të prekshme. Kisha të tilla organizojnë shërbesa për të ushqyer të uriturit dhe për të veshur të zhveshurit. Ato kanë programe punësimi për ish të burgosurit si dhe organizojnë kurse gjuhësh të huaja. Predikimi dhe mësimi theksojnë veprat e mira të Jezusit si dhe urdhërimin e tij për t'i dashur të afërmit tanë porsì veten. Udhëheqësit i nxitin të brendshmit të punojnë dhe votojnë për ndryshim, i cili do t'u sjellë dobi atyre më pak fatlumë jashtë saj. Shërbesat e adhurimit përfshijnë lajmërime rreth ditëve të punës dhe nevojës për vullnetarë. Gjithashtu theksojnë raportime nga të jashtmit, jetët e të cilëve janë ndihmuar nga të brendshmit.

Së treti, disa besojnë se kisha ekziston për shërim. Kisha synon t'u tregojë të jashtëmëve se jeta bëhet më e mirë kur ata vijnë brenda kishës. Predikimi dhe mësimi theksojnë mrekullitë e Jezusit dhe fuqinë e Frymës, si dhe mënyrën si ai na jep të njëjtat mjete për t'i shëruar sot njerëzit nga vuajtjet e tyre fizike,

frymërore, financiare dhe mendore. Predikimi thekson faktin që të brendshmit mund ta mposhtin çdo sfidë me ndihmën e Perëndisë. Shërbesat e adhurimit paraqesin muzikë frymëzuese dhe reagim trupor ndaj lëvizjes së Frymës. Disa shërbesa mund të përqendrohen pothuaj ekskluzivisht te lutja për shërim të menjëhershëm.

Së katërti, disa besojnë se kisha ekziston për të shpërndarë hir. Kisha synon t'u japë të brendshmeve faljen, që s'e marrin dot pa kishën. Predikimi dhe mësimi përqendrohen në rolin e kishës si ndërmjetëse mes njerëzve dhe Perëndisë. Shërbesat e adhurimit arrijnë kulmin e tyre kur të brendshmit marrin nga udhëheqësi trupin dhe gjakun e Krishtit si buka dhe vera. Një i jashtëm për këtë bashkësi të veçantë mund të jetë i brendshëm në një bashkësi tjetër, por do të dallojë shumë ngjashmëri, pa marrë parasysh se cilën shërbesë ndjek ai apo ajo në kishë.

Ndoshta e dallon se kisha jote ka njërin nga këto skenare. Mund të dallosh dy apo tre kisha që i njeh. Ose ndoshta kisha është e re për ty, saqë ato skenare janë të panjohura për ty! Mund të vizitosh një kishë si i jashtëm dhe të ndihesh sikur gjithçka është planifikuar pikërisht për dobinë tënde. Në një kishë tjetër mund të ndodhë që të mos të të vërë re askush. Prandaj, në këtë kapitull, synojmë që të të ndihmojmë të rizbulosh kishën përmes eksplorimit të asaj që Bibla na mëson rreth qëllimit të kishës dhe se si duhet të lidhen të brendshmit me të jashtëmit.

Porosia e madhe

Po e fillojmë me fjalët e fundit të Jezusit drejtuar dishepujve të tij para se ai të ngjitej në qiell, pas ringjalljes së tij:

Mua më është dhënë çdo pushtet në qiell e në tokë. Shkoni, pra, dhe bëni dishepuj të gjitha kombet duke i pagëzuar në emër të Atit e të Birit e të Frymës së Shenjtë, duke i mësuar të mbajnë të gjitha sa ju kam urdhëruar. Dhe ja, unë jam me ju gjithë ditët, deri në mbarim të botës. Amen. (Mateu 28:18–20)

Jezusi e përmbylli mesazhin e tij të largimit duke u shpjeguar. I gjithë pushteti i përket atij, prandaj urdhërimi i tij është detyrues. Dishepujt nuk kishin pushtet të bënin çfarë të dëshironin. Jezusi kishte premtuar se ai do të ndërtonte kishën e tij. Vetëm ai e ka pushtetin e duhur. Jezusi gjithashtu premtoi se pavarësisht çfarë do t’u ndodhte dishepujve të tij, ai do të ishte me ta. Por jo vetëm deri në fund të jetës së tyre. Ky premtim dhe ky urdhërim vlente për të gjithë dishepujt pas tyre, deri në fund të botës.

Duke konsideruar faktin që Jezusi i tha këto fjalë para se të ngjitej në qiell, përkushtimi i tij duhet t’i ketë ngushëlluar dishepujt, të cilët nuk ia kishin idenë se ç’i priste pas largimit të tij.

Jezusi ia dha këtë mesazh rrethit të dishepujve para largimit të tij, burrave që kishin ecur dhe folur me të për disa vite. Por vlen të vëmë në pah që këtu ai nuk tha asnjë gjë për ata si të brendshëm. Ai vetëm i urdhëroi se çfarë duhej të bënin për të jashtëm. Ashtu sikurse ai i bëri dishepujt e tij, ata duhet të shkojnë dhe të bëjnë dishepuj të tjerë. Sidoqoftë, shtrirja tani ka ndryshuar në mënyrë dramatike. Horizonti i tyre do të zgjerohet shumë përtej rrethinave të Galileesë dhe qytetit të Jerusalemit. Jezusi i dërgoi te të “gjitha kombet”.

Është e jashtëzakonshme të shohim pas dhe të dallojmë se si ata u bindën dhe bënë dishepuj kudo, nga India në Afrikë dhe Evropë.

Pra, ç'duhej të bënin këta të brendshëm për t' i kthyer të jashtmit në dishepuj të Jezusit? Si fillim, ata pagëzuan. Kishat sot nuk bien dakord, nëse pagëzimi duhet bërë pak pas lindjes apo pak pas rrefimit të besimit në Jezu Krishtin. Trajtimi i kësaj polemike është përtej mundësisë së këtij libri të shkurtër. Ama të gjithë bien dakord se dishepujt i pagëzuan besimtarët e rinj në emrin e Atit, Birit dhe Frymës së Shenjtë, ashtu si Jezusi i urdhëroi. Kjo do të thotë se ata i mësuan të jashtmit rreth Trinitetit, një Perëndi në tre persona. Duke marrë në konsideratë besimin jude në një Perëndi, dhe besimin romak në shumë perëndi, kjo doktrinë do të ketë kërkuar një trajtim të duruar, të kujdesshëm dhe të hollësishëm. Kjo nuk do të kishte qenë e qartë për të jashtmit, me të cilët u takuan dishepujt, pa marrë parasysh se ku udhëtuan.

Porosia e fundit nga Jezusi përfshin pothuaj çdo gjë që mund të përfytyrosh: “duke i mësuar të mbajnë të gjitha sa ju kam urdhëruar.” Ne kemi katër libra të Biblës plot me mësimin e Jezusit. Dishepujt gjithashtu kishin kaluar disa vite me të. Ata s'mund ta kishin përmbushur dot këtë urdhërim duke dhënë mësim vetëm për kryqin dhe varrin bosh, dhe pastaj t' i nxitnin njerëzit të merrnin një vendim për të besuar. Po, konvertimi i bën të jashtmit të brendshëm. Por, pastaj dishepujt e rinj duhej të mësonin të “mbanin” mësimin e Jezusit. Ashtu sikurse Jezusi u dha një shembull dishepujve, po kështu edhe dishepujt duhet t' i kenë mësuar besimtarët e rinj të ndiqnin shembullin dhe

mësimin e tyre, sikurse ata u bindeshin urdhërimeve të Jezusit. Sërish, bindja ndaj këtij aspekti të ashtuquajtur Porosia e Madhe do të kërkonte kohë dhe durim. Ka të ngjarë që kjo s'është diçka që mund ta arrish vetëm përmes thirrjeve me video, për të mos përmendur fare podkastet, ku thjesht u flet të tjerëve. Ky lloj mësimi arrihet më mirë ballë për ballë, në marrëdhënie, në dialogje—në kishë.

Kisha sot

Pra, cili mund të jetë përfundimi ynë se për çfarë shërben kisha, bazuar te Porosia e Madhe? Si lidhen të brendshmit me të jashtmit? Shohim se Jezusi u kërkoi udhëheqësve të parë të kishës, rrethit të ngushtë të dishepujve të tij, t'i futeshin punës për kthimin e të jashtëmëve në të brendshëm përmes konvertimit. Ky proces mund të fillonte me familjet, me fëmijët dhe me fisin e tyre, por në fund do të arrinte të panjohurit përreth botës. Kisha s'duhet ta humbasë kurrë këtë thirrje ungjillëzuese. Çfarë kisha bën përveç kësaj ka të bëjë me mësimin dhe modelimin e të bërit një dishepull i Jezu Krishtit.

Më pas shohim që një kishë duhet të kultivojë marrëdhënie të thella dhe të qëndrueshme. Është e pamundur t'u japësh mësim gjithçka që Jezusi urdhëroi njerëzve, të cilët zor se i njeh dhe që rrallë i sheh. Për më tepër, në krahasim me shekujt e mëparshëm, vështirësia për të dhënë mësim gjithçka që Jezusi urdhëroi, kërkon edhe më tepër kohë sot përderisa, të paktën në perëndim, jemi kthyer në një gjendje konfuzioni fetar të afërt me atë që dishepujt e parë mund të jenë përballur. Përgjatë historisë së krishterimit, si në kishën e themeluar evropiane apo

dhe në larminë e besimtarizmit të lehtë amerikan, të jashtmit kanë ditur si të flasin dhe të sillen si të brendshëm, edhe nëse ata vetë s'besonin në Jezusin. Ata e dinin fjalorin. Ata i ndoqën ditët e shënuara. Këtë e quajmë nominalizëm të krishterë. Por nominalizmi është duke u zhdukur, përveç disa përjashtimeve në skutat perëndimorë.

Unë flas shpesh me pastorë, të cilët punojnë me të rinjtë. Të paktën këto pesë vitet e fundit, kam dëgjuar një mesazh të vazhdueshëm: sot kërkohet dyfishi i kohës për të përjetuar të njëjtën sasi përparimi në dishepullim, nga sa nevojitej para disa dekadash. Gjithnjë e më pak të jashtëm dinë ca nga ato që tha Jezusi përtej aludimeve të përgjithshme rreth gjykimit dhe dashurisë. Kur ata bëhen të brendshëm, kuptojnë fare pak se çfarë do të thotë të ndjekësh Jezusin—kush është ai, çfarë ka bërë ai dhe çfarë ka urdhëruar. Kisha e rizbuluar nuk ka dobi nga përsëritja e të njëjtave mantra bazë për mënyrën se si të ndihmohet veten pa u zhytur në thellësitë teologjike. Një besim i tillë i cekët nuk i ndihmon besimtarët e rinj t'i binden Jezusit duke marrë parasysh se ai na tha të presim që bota t'i urrejë ndjekësit e tij (Mateu 5:11, 10:22, Marku 13:13, Luka 12:7, Gjoni 5:18).

Një fjalë e ngjashme paralajmëruese vlen edhe për kishat, që përqendrohen te shërimi apo te shpërndarja e hirit. Është e vërtetë që lutja duhet të karakterizojë çdo kishë besnike. Fryma ka fuqinë për të shëruar—si të brendshmit ashtu edhe të jashtmit. Por roli i Frymës është që të na ndihmojë të mbajmë mend atë që Jezusi na mësoi dhe bëri (Gjoni 14:26). Çdo shërim fizik apo ndihmë financiare, ndërsa jemi ende mbi tokë është gjë e mirë

por jo përfundimtare. Borxhi i kartës t'nde të kreditit mund të falet mbi tokë. Por nëse Perëndia nuk t'i ka falur mëkatet me anë të gjakut të Jezusit, borxhi i mëkatit tënd mbetet, bashkë me gjykimin e përjetshëm të Perëndisë. Ne duhet të kemi kujdes që të mos lëmë përshtypjen se të bashkuarit me një kishë të sjell përfitime të prekshme fizike dhe financiare këtu dhe tani. Ndryshe Jezusi bëhet mjeti drejt një synimi të përkohshëm dhe tokësor.

Kur bëhet fjalë për shpërndarjen e hirit, përpigemi fort për të ruajtur ekuilibrin në kishë. Ky libër flet se si trupi i Krishtit është thelbësor. Perëndia i ka autorizuar udhëheqësit e kishës për llogari të tij, që të administrojnë porosinë e pagëzimit dhe Darkës së Zotit. Ata i ruajnë këto mjete hiri, të cilat u përka-sin vetëm të brendshmëve. S'mund të kryesh një pagëzim të shkujdesur në një pishinë pas shtëpisë dhe të marrësh një copë bukë me koka-kola dhe ta quash këtë kishë.

Në të njëjtën kohë, asnjë i vdekshëm nuk vendos dot për fatin tënd frymëror, qofsh brenda apo jashtë kishës. Apostulli Pal i tha Timoteut, nxënësit të tij dhe pastorit në Efes: "Sepse një është Perëndia, dhe një është ndërmjetësi midis Perëndisë dhe njerëzve: njeriu Krishti Jezus, i cili e dha veten e tij si shpër-blesë për të gjithë, për dëshimim në kohën e vet" (1 e Timoteut 2:5-6). Hiri vjen nga Perëndia tek të gjithë ata që kërkojnë me anë të besimit. Hiri nuk mbahet i magazinuar nga kisha për t'u shpërndarë sipas dëshirës së udhëheqësve. S'ke nevojë për kishën që të lindësh sërish, por ama ke nevojë për ndihmën e kishës për të ecur me këmbët e lëkundura të besimit tënd të brishtë.

Çfarë mund të themi për gjithë gjërat e tjera që urdhëroi Jezusi?

Deri tani në këtë kapitull, kemi themeluar idenë që kisha ekziston për t' i ndihmuar të jashtmit të bëhen të brendshëm përmes konvertimit. Kur të jashtmit bëhen pjesë e kishës, të brendshmit i mësojnë me zell dhe durim që t' u binden të gjitha gjërave që Jezusi urdhëroi. Teksa rizbulon kishën, do të shohësh që jo të gjithë janë të shkëlqyer në bërjen e të dyja këtyre gjërave. Ndonjëherë do të dëgjosh shumë rreth ungjillit, domethënë për kryqin dhe ringjalljen. Por nuk do të dëgjosh po aq shumë nga Ungjijtë, katër librat e bazuar në tregimet e dishepujve të parë të Jezusit. Ata arrijnë kulmin të kryqi dhe ringjallja, pasi kanë kaluar disa dhjetëra kapituj me mësimin e Jezusit. Të kuptuarit e marrëdhënies mes ungjillit dhe Ungjijve është kyç për të rizbuluar përkushtimin e kishës si ndaj ungjillëzimit, ashtu dhe ndaj të jetuarit si anëtarë të përkushtuar për vepra të mira—rritjes së fëmijëve në frikën e Zotit, të shkuarit në punë çdo ditë si për Krishtin, të bërit mirë ndaj fqinjëve të tyre jo të krishterë, të rënit pas veprave të dhembshurisë dhe drejtësisë, përfshirjes në sferën publike kur na jepet mundësia, dhe shumë të tjera.

Vetë struktura e Ungjijve na tregon se kuptimi që Jezusi kishte për misionin e tij ishte ofrimi i vetes si flijim për shlyerjen e mëkatit. Ai u shpjegoi dishepujve: “Sepse edhe Biri i njeriut nuk erdhi që t' i shërbejnë, por për të shërbyer dhe për të dhënë jetën e tij si shpërblësë për shpengimin e shumë vetave” (Marku 10:45, shih gjithashtu Mateu 20:28). Ungjilli i Mateut e ka pikën e kthesës në pikën kur Pjetri rrëfeu se Jezusi

është Krishti, Mesia i Izraelit i premtuar prej shekujsh (Mateu 16:16). Nga ky moment Jezusi nisi t'u shpjegonte dishepujve të tij që i duhej të shkonte në Jerusalem, të vuante në duart e udhëheqësve judenj, të vdiste në kryq, dhe të ringjallej prej së vdekurish ditën e tretë (v. 21). Kur e kuptojmë misionin e Jezusit, mund të kuptojmë misionin e kishës për të ndarë këtë ungjill rreth asaj që Jezusi ka bërë.

Por nëse kjo është gjithë sa Jezusi erdhi të bënte, nuk do të kishim nevojë për të gjithë kapitujt e tjerë në Ungjij. Nuk do të kishim nevojë për Predikimin në Mal nga Mateu 5 deri 7. S'do të kishim nevojë që Jezusi të shpjegonte se si të brendshmit duhej të lidheshin me njëri-tjetrin, si duhej të lidheshin me të jashtmit, dhe se si ata kontribuojnë në një shoqëri të mirë dhe të drejtë. Në këtë predikim ne dëgjojmë Jezusin të thotë: “Ju jeni drita e botës; një qytet i ngritur sipër mbi mal nuk mund të fshihet... Ashtu le të shndritë drita juaj para njerëzve, që të shohin veprat tuaja të mira dhe të lëvdojnë Atin tuaj që është në qiej” (Mateu 5:14, 16).

Kjo pjesë ka çelësin për të pajtuar ungjillëzimin dhe veprat e mira, të brendshmit dhe të jashtmit. A ke marrë pjesë ndonjëherë në takimin e natës para Krishtlindjes? Nëse jo, mund ta kapësh shumë kollaj idenë bazë. Ndërsa besimtarët këndojnë së bashku këngën “O natë e shenjtë” apo një himn tjetër Krishtlindjeje, çdo person ndez qiririn e tij apo të saj dhe ia kalon flakën personit në krah. Nëse në fillim të himnit kemi një dhomë të errët, dhoma vezullon me dritë dhe ngrohtësi në fund të tij. Një qiri i ndezur ndriçon në errësirë. Dhjetëra qirinj e dëbojnë krejt errësirën.

Kjo është ajo që ndodh kur një kishë u bindet së bashku urdhërimeve të Jezusit. Urdhërimeve për të lënë mënjanë zemërimin. Për të hedhur poshtë epshin. Për të dashur armiqtë. Për t'u dhënë nevojtarëve. Për të mos u shqetësuar për asgjë. Kur të krishterët brenda kishës veprojnë në këto mënyra ndaj njëritjetrit dhe ndaj të jashtëmëve, bota i sheh veprat e tyre të mira si një qytet i ngritur mbi një kodër dhe i ndriçuar nga dritat xixëlluese të Krishtlindjes. Drita e tyre shkëlqen në mënyrë të tillë, sa që të jashtëmit dëshirojnë të vijnë brenda dhe t'i japin lavdi Atit në qiell.

E pranojmë që rendi këtu është i rëndësishëm. Shpesh, të krishterët dhe kishat janë aq të shqetësuara me shpengimin e kulturës apo me transformimin e qytetit, sa që dështojnë të qeverisin si duhet shtëpitë e tyre. Sikurse jemi munduar të themi përgjatë këtij libri, kishat së pari duhet të kërkojnë të bëhen kultura të shpenguara dhe qytetet qiellore të transformuara. Vetëm atëherë dashuria e tyre, veprat e tyre të mira dhe ndjekja e drejtësisë do të shpalosen me integritet. Kur kjo ndodh, qytetarët e munduar të kësaj bote dhe revolucionet e saj të dështuar atëherë mund të kërkojnë strehim në dyert e ambasadës tonë.

E mirë për të gjithë

Pra, a ekziston kisha për të brendshmit apo për të jashtëmit? Në mënyra plotësuese, kisha ekziston për të dyja grupet. Apostulli Pal mësoi: “Prandaj, pra, si të kemi kohë, le t'u bëjmë të mirën të gjithëve, por më shumë atyre që janë pjesëtarë të shtëpisë së besimit” (Galatasve 6:10). Çdo i jashtëm është i mirëpritur

në kishë dhe është i ftuar që të bëhet i brendshëm me anë të besimit.

Brenda kishës të krishterët mësojnë t'i binden gjithçkaje që Jezusi urdhëroi, përfshirë këtu edhe mënyrën se si ata e nderojnë Perëndinë dhe si i duan të jashtëmit në familjet e tyre, në punën dhe në lagjet e tyre. Kur të brendshmit bëjnë së bashku vepra të mira ndaj njëri-tjetrit, ata shkëlqejnë si një pishtar i shpresës së shenjtë për një botë të zhytur në errësirën e natës. Adolphe-Charles Adam e thotë mirë në fjalët e himnit të Krishtlindjes “O natë e shenjtë”:

Vërtet ai na mësoi ta duam njëri-tjetrin;
Ligji i tij është dashuri dhe ungjilli është paqe.
Zinxhirët i këput, se vëlla skllavin e kemi;
Dhe në emër të tij e gjithë shtypja merr fund.

Rekomandime për lexim

Keller, Timothy. *Generous Justice: How God's Grace Makes Us Just*.
New York: Viking, 2010.

Stiles, Mack. *Evangelism: How the Whole Church Speaks of Jesus*.
Wheaton, IL: Crossway, 2014.

Një kishë është një grup të krishterësh,

të cilët mblidhen si një ambasadë tokësore
për mbretërinë qiellore të Krishtit,

për të shpallur lajmin e mirë
dhe urdhrat e Mbretit Krisht,

për ta afirmuar njëri-tjetrin
si qytetarët e saj përmes porosive,

dhe për të shfaqur shenjtërinë
dhe dashurinë e Perëndisë

përmes një populli të larmishëm
dhe të bashkuar

në të gjithë botën,

**duke ndjekur mësimin
dhe shembullin e pleqve të kishës.**

Kush udhëheq?

Jonathan Leeman

TË GJITHË E DINË se çfarë është një pastor, apo jo? Edhe jobesimtarët e kanë idenë. Nëse nuk kanë takuar një të tillë e kanë parë në një emision televiziv apo në media sociale. Pastorët udhëheqin kisha. Ata qëndrojnë përpara kishës gjatë takimeve të saj. Ata flasin për njëfarë kohe. Ndoshta pas takimit, ata qëndrojnë në fund te dalja e ndërtesës dhe takojnë njerëzit. Përgjatë javës ata bëjnë edhe gjëra të tjera të mira. Ose merren me diçka.

Ndoshta do të ishte më mirë të thonim që shumica e njerëzve kanë një përshtypje të mjegullt se çfarë është një pastor. Përshtypja iu është formuar nga përjetimi, ose duke parë emisionet televizive ose nga vëzhgimi i pastorit të kishës, që frekuentuan me raste kur ishin fëmijë.

Kjo do të thotë që nëse nisim të krahasojmë idetë tona, do të zbulojmë që përshtypjet tona ndryshojnë. Disa mendojnë

për një aktor të pashëm dhe të talentuar, i cili është i aftë të magjepsë një audiencë prej pesë mijë vetash me stilin e tij prej humoristi. Të tjerë mendojnë për një burrë më të moshuar, predikimet e të cilit janë të gjata dhe pak të vështira për t'u ndjekur, për shkak se e ka kaluar pjesën më të madhe të javës duke vizituar spitalet, apo duke ndihmuar fqinjët në nevojë. Të tjerë shohin një lektor me ballin plot rrudha, i cili tund Biblën nga podiumi dhe shpall javë pas javë opinione të caktuara për çdo gjë. Dhe të tjerë kujtojnë lëndimin apo madje abuzimin që përjetuan nga burri, që bashkësia e vlerësonte dhe e nderonte me titullin “pastor”.

Programi i Jezusit për dishepullim

Synimi i këtij libri ka qenë të rizbulojmë kishën, dhe kjo është arsyeja pse kemi kaluar shumicën e kohës tonë duke folur për kishën—domethënë të gjithë anëtarët; domethënë *ti*. Megjithatë, udhëheqësit luajnë një rol kritik në çdo kishë, dhe ne do t'u referohemi atyre duke i këmbyer si *pastorë* dhe *pleq*, sepse këtë bën Bibla (shih Veprat 20:17, 28; Titit 1:5, 7; 1 e Pjetrit 5:1–2). Aftësia që ke për të bërë punën tënde si anëtar i kishës varet nga pastorët apo pleqtë që bëjnë punën e tyre. Puna jote, sikurse e pamë në kapitullin 5, është të jesh një prift-mbret. Jezusi të dha detyrën të kujdesesh për çështjet *cfarë* dhe *kush* të ungjillit, si dhe që ta zgjerosh sundimin e ungjillit rreth botës duke bërë dishepuj. Por cila është puna e një pastori?

Në një botë që ka kaluar pandemi, si dhe në çdo rast tjetër, është e rëndësishme që ta dimë përgjigjen e kësaj pyetjeje, për shkak të ndikimit që karantinat e COVID-19 kanë pasur mbi

besimin brenda kishave—në besimin mes anëtarëve dhe në besimin ndaj udhëheqësve. Për këtë do të mendojmë më tepër pas pak, por pjesë e rindërtimit të besimit është të diturit saktësisht se cila është puna e një pastori. Përshkrimi i shkurtër i punës së një pastori është që ai duhet të të pajisë për të bërë punën.

Këtë e mësojmë tek Efesianëve 4:11-16. Apostulli Pal na thotë se Jezusi i ka dhënë disa dhurata kishës së tij, duke përfshirë këtu edhe barinj të (pastorët v. 11). Pastaj ai na thotë pse Jezusi ua dha kishave këtë dhuratë: “për ndreqjen e shenjtorëve, për veprën e shërbimit dhe për ndërtimin e trupit të Krishtit” (v. 12). Puna e pastorit është t’i pajisë shenjtoret që ata të bëjnë punën e tyre. Pastorët na mësojnë si t’i shërbejmë njëri-tjetrit, për këtë qëllim:

Por, duke thënë të vërtetën me dashuri, të rritemi në çdo gjë drejt atij që është kreu, Krishti. Prej të cilit i gjithë trupi i bashkuar dhe i lidhur mirë, me anë të bashkimit të ndihmesës sipas masës së veprueshmërisë së çdo pjese të veçantë, shkakton rritjen e trupit, për ndërtimin e vetes së tij në dashuri. (v. 15-16)

Çdo gjymtyrë e trupit ka një punë për të bërë. Ne të gjithë marrim pjesë në projektin e ndërtimit të trupit në dashuri. Pastorët na mësojnë dhe trajnojnë për këtë punë.

Prandaj, takimi i përjavshëm i kishës është një kohë për t’u trajnuar për punë. Kjo gjë u jep mundësi atyre që janë në ofiqin e pastorit që t’i pajisin ata që janë në ofiqin e anëtarit për ta njohur ungjillin, për të jetuar për ungjillin, për ta mbrojtur

dëshminë e kishës për ungjillin, dhe për ta përhapur ndikimin e ungjillit në jetën e njëri-tjetrit dhe mes të jashtëmëve. Nëse Jezusi u jep për detyrë anëtarëve të afirmojnë dhe të ndërtojnë njëri-tjetrin në ungjillin, ai u cakton pastorëve detyrën e trajnimit të anëtarëve për ta bërë këtë gjë. Nëse pastorët nuk e bëjnë mirë punën e tyre, as anëtarët nuk kanë për ta bërë punën e tyre si duhet.

Puna e plakut + puna e anëtarit
= programi i Jezusit për dishepullim

Çfarë arrin kur e lidh bashkë punën e pastorit me punën e anëtarit? Programin e Jezusit për dishepullim. S'është një program, që mund ta blesh në një librari të krishterë, një paketë materiale, që vjen me manualin e mësimit, udhëzuesin e nxënësit dhe me postera për muret e takimit të fëmijëve. Këtë program e gjejmë te Efesianëve 4.

Pajisja përmes mësimdhënies

Shërbesa pajisëse e një pastori apo plaku përqendrohet te mësimi dhe jeta e tij. Këtë formulë e hasim në udhëzimin që Pali i dha Timoteut: “Ruaje veten dhe doktrinën, qëndro në këto gjëra, sepse, duke vepruar kështu, do të shpëtosh veten dhe ata që të dëgjojnë” (1 e Timoteut 4:16).

Le ta trajtojmë secilën prej këtyre me radhë. Një nga gjërat kryesore që i veçon pleqtë nga anëtarët është që ata duhet të jenë “të aftë për të dhënë mësim” (1 e Timoteut 3:2). Kjo nuk do të thotë që një plak mund të dalë në podium përpara njëmijë vetave

dhe t'i mahnitë ata me urtësinë dhe zgjuarsinë e tij. Do të thotë që nëse po përleshesh për ta kuptuar Biblën apo si ta trajtosh një situatë të vështirë, e di që mund të shkosh në shtëpinë e këtij plaku për ndihmë, dhe kështu do të marresh një përgjigje biblike. Ti ke besim që kur ai e hap Biblën, nuk do të të thotë marrëzira prej saj. Ai të siguron një të kuptuar besnik të saj. Ai jep mësim “ato, që i kanë hije doktrinës së shëndoshë” (Titi 2:1).

Ndonjë të dielë pasdite lexoji të trija letra që Pali u shkroi dy pastorëve, Timoteut dhe Titit, dhe nënvizo çdo referencë për mësimin. Dora jote mund të lodhet. Nëse zgjedhim vetëm një: Pali thotë në letrën e tij të dytë drejtuar Timoteut që Timoteu duhet ta ruajë modelin e fjalëve të shëndosha që ka dëgjuar nga Pali (2 e Timoteut 1:13). Atë që ai dëgjoji nga Pali duhet t'ua besojë burrave besnikë, të cilët do të jenë gjithashtu në gjendje të mësojnë të tjerët (2:2). Ai duhet të tregohet i zellshëm në mësimin si duhet të fjalës të së vërtetës (v. 15). Ai duhet të mënjanojë fjalët profane dhe të kota që largohen nga e vërteta (v. 16-18). Ai duhet të japë mësim dhe të udhëzojë vetëm ashtu si Perëndia do që të mësojë, duke ditur që pendimi do të çojë në një njohje të së vërtetës (v. 24-25). Pali e përmbyll udhëzimin e tij duke e urdhëruar Timoteun të këmbëngulë në predikimin e Fjalës, në korrigjim, qortim, dhe inkurajim me durim të madh (4:2).

Tabloja që Pali siguron si për Timoteun ashtu dhe për Titin është puna e ngadaltë dhe e duruar, e cila përsëritet ditë pas dite në përpjekjen për t'i rritur njerëzit në perëndishmëri. Një plak nuk detyron, por mëson, për shkak se një veprim i sforcuar perëndishmërie nuk është aspak perëndishmëri. Një veprim i

perëndishëm zgjidhet me dëshirë prej një zemre të rilindur, prej zemrës së besëlidhjes së re.

Kur pleqtë japin mësim, bashkësia fillon të shërbejë dhe të bëjë vepra të mira. Një tablo e mrekullueshme e këtij modeli shfaqet te Veprat 16, kur Pali dhe shoqëruesit e tij vijnë për herë të parë në Filipi. Pali u jep mësim një grupi grash në të cilin përfshihet edhe një grua e quajtur Lidia. Në vargun 14 na thuhet: “Dhe Zoti ia hapi zemrën për të dëgjuar ato që thoshte Pali.” Ai e pagëzoi. Pastaj ajo i thotë Palit dhe shoqëruesve të tij: “Në qoftë se më keni gjykuar se jam besimtare ndaj Zotit, hyni në shtëpinë time dhe rrini.” Luka, ai që po e shkruan këtë tregim e përmbyll duke thënë: “Dhe na detyroi të pranojmë” (v. 15). Prandaj, Pali predikoi, Lidia u shpëtua, dhe pastaj ajo menjëherë iu fut punës për të treguar mikpritje!

Të pajisurit duke dhënë shembullin

Pleqtë nuk japin vetëm mësim. Ata gjithashtu i japin bashkësisë një shembull në jetën e tyre. “U bëj thirrje pleqve midis jush,” mëson Pjetri, “ruani tufën e Perëndisë midis jush” (1 e Pjetrit 5:1-2). Si ta bëjnë këtë gjë, Pjetër? Duke “u bërë shembull për tufën,” përgjigjet ai (v. 3).

Një plak punon duke iu bërë thirrje njerëzve të imitojnë jetën e tij. Kështu u thotë Pali Korintasve: “Prandaj ju bëj thirrje të bëheni imituesit e mi. Për këtë arsye ju dërgova Timoteun, që është biri im i dashur dhe besnik në Zotin. I cili do t’ju kujtojë udhët e mia në Krishtin ashtu siç mësoj në çdo kishë” (1 e Korintasve 4:16-17).

Nganjëherë të krishterët habiten kur kërkojnë përshkrimin e punës së një plakut kishe në Bibël, dhe pastaj zbulojnë që autorët tregohen më të organizuar në përshkrimin e karakterit të plakut (1 e Timoteut 3:2-7, Titi 1:6-9). Gjithashtu është interesant fakti që këto përshkrime të karakterit të një plakut vënë në pah attribute që duhet të karakterizojnë çdo të krishterë—i kthjellët, i arsyeshëm, i ndershëm, mikpritës, të mos jepet pas verës, të mos jetë i dhunshëm por i butë, të mos jetë grindavec, të mos dojë paranë, e kështu me radhë. A nuk duhet që çdo i krishterë të dëshirojë të jetë kështu? Përjashtimet e vetme janë “të jetë i aftë të japë mësim” dhe “të mos jetë i posakthyer në besim.” Njerëzit mund të vrasin mendjen pse Pali nuk kërkon diçka më të jashtëzakonshme nga pleqtë, si për shembull “të demonstrojnë se kanë udhëhequr organizata të mëdha,” “të kenë themeluar shtatë shtëpi jetimore,” apo “të kenë udhëhequr një rizgjim, i cili shkaktoi konvertimin e qindra njerëzve.” Asyeja duket se na kthen sërish tek ideja që një plak është një shembull. Përveç të qenët i aftë për të dhënë mësim, jeta e tij duhet të jetë një shembull, të cilin të krishterët e tjerë mund ta kopjojnë.

Pleqtë nuk përbëjnë një “klasë” të veçantë të krishterësh, si puna e ndarjes mes aristokratëve dhe njerëzve të zakonshëm, apo mes priftërinjve në mesjetë dhe besimtarëve të thjeshtë. Në thelb, një plak është një i krishterë dhe anëtar i një kishe, i cili është veçuar për shkak se karakteri i tij është i pashoq dhe është i aftë të japë mësim.

Ndryshimi mes një plakut dhe një anëtari, edhe pse tregohet formalisht nga titulli, është më së shumti një ndryshim në pjekuri, jo në klasë. Sikurse një prind me një fëmijë, plakut

punon vazhdimisht për t'i bërë thirrje anëtarit të *rritet* në pjekuri. Pa dyshim që ky është një ofiq i dallueshëm. Jo çdo i krishterë i pjekur kualifikohet. Megjithatë ideja bazë qëndron: një plak kishe përpiket ta shumëfishojë veten për aq kohë sa ai imiton Krishtin (shih 1 e Korintasve 4:16, 11:1).

Nëse flasim në mënyrë figurative, ai demonstroi si të përdorësh çekanin dhe sharrën, pastaj i vendos këto mjete në duart e anëtarit. Ai luan shkallët muzikore në piano ose godet topin e golfit, dhe pastaj i kërkon anëtarit të përsëritë atë që ai ka bërë.

Mund të thuash që, të jesh pastor/plak e bën jetën e dikujt një ushtrim shfaq-dhe-trego. Ndoshta ke bërë një ushtrim të tillë. Ti sjell një lodër në klasë, u flet shokëve të klasës për të, dhe ua shfaq. Ti i lë që ta mbajnë në duar dhe ta shohin si funksionon.

E tillë është jeta e një pastori apo plaku. Ai i thotë kishës: “Më lejoni t’ju mësoj udhën e kryqit. Tani më shikoni se si unë eci në të. Ja si ta duroni vuajtjen. Ja si t’i doni fëmijët tuaj. Ja si ta ndani ungjillin. Ja si duken bujaria dhe drejtësia. Më lejoni t’ju tregoj si të tregoheni sypatrembur për të vërtetën dhe zemërbutë ndaj thyerjes.”

Cila është puna jonë si anëtarë në marrëdhënie me pleqtë tanë? Autori i Hebrejve na e tregon në mënyrë të përmbledhur: “Kujtoni udhëheqësit tuaj, që ju thanë fjalën e Perëndisë dhe, duke vështruar rezultatin e jetës së tyre, imitoni besimin e tyre” (13:7).

Përparësitë e një shumice

Nëse puna e një plaku është të paraqesë një stil jete, të cilin mund ta ndjekë çdo i krishterë, kishat kanë dobi kur kanë më

shumë se një plak. Po, ne mësojmë kur vëzhgojmë burrat në shërbesë me kohë të plotë. Sidoqoftë, ne mësojmë edhe nga plaku i kishës, që punon si mësues, në fabrikë apo si financier. Burrat në profesione të ndryshme na japin mundësinë të shohim si mund të duket perëndishmëria në sfera të ndryshme të jetës. Jo vetëm kaq, por një pastor mund të bëjë vetëm një sasi të kufizuar pune pastorale përgjatë javës. Dy mund të bëjnë dyfishin e punës. Tre mund ta trefishojnë. E kështu me radhë.

Dhiata e Re nuk na thotë kurrë sa pleq duhet të ketë një kishë, por në mënyrë konstante u referohet “pleqve” të një kishë lokale në shumës, si në rastin kur Pali “dërgoi në Efes që të thërriste pleqtë e kishës” (Veprat 20:17), apo kur Jakobi shkroi: “A është i sëmurë ndonjë nga ju? Le të thërrasë pleqtë e kishës” (Jakobi 5:14, shih gjithashtu Veprat 14:23, 16:4, 21:18, Titi 1:5).

Për më tepër, nuk ka asnjë sugjerim që çdo pastor apo plak duhet të paguhet, dhe të paktën një pjesë sugjeron që vetëm disa do të paguhen (1 e Timoteut 5:17-18). Është gjithashtu e vështirë të përfytyrojmë që kishat në shekullin e parë të mund t'i kishin paguar të gjithë pleqtë e tyre. Për shembull, asnjëri prej nesh nuk i merr të ardhurat nga një kishë. Ne punojmë me kohë të plotë për shërbesa parakishtarë. Gjithsesi, të dy ne shërbejmë si pleq apo pastorë në bashkësitë tona përkatëse. Na pëlqen ta shikojmë këtë si puna jonë e mbrëmjes dhe e fundjavës! Të shërbyerit si udhëheqës të “pashuguruar” apo që nuk janë pjesë e “stafit” (quajeni si të dëshironi) do të thotë që ne marrim pjesë në takimet e rregullta të pleqve, japim mësim herë pas here në takime të ndryshme në jetën e kishës,

thirremi në situata të ndryshme këshillimi apo krizash familjare, bëjmë këshillim paramartesor, e shumë më tepër. Do të thotë gjithashtu që kisha duhet të jetë gjithmonë pranë dhe në krye të jetës tonë të lutjes, edhe pse shpresojmë që çdo i krishterë tjetër të synojë të bëjë të njëjtën gjë.

Një shumicë pleqsh s'do të thotë që pastori që predikon më tepër nuk ka një rol të dallueshëm. Jakobi u dallua në mënyrë të veçantë si udhëheqës në kishën në Jerusalem (Veprat 15:13; 21:18), sikurse u dallua Timoteu në Efes dhe Titi në Kretë. Në Korint, Pali iu kushtua predikimit në një mënyrë që nuk do ta bënte çdo udhëheqës i pashuguruar (Veprat 18:5, 1 e Korintasve 9:14, 1 e Timoteut 4:13; 5:17). Gjithashtu, duke qenë zëri i vazhdueshëm që shpall Fjalën e Perëndisë, një predikues besnik ka të ngjarë që do të zbulojë që një bashkësi nis t'i besojë atij në një mënyrë unike, saqë edhe pleqtë e tjerë e trajtojnë atë si të parë mes të barabartëve dhe “veçanërisht” të denjë për një nderim të dyfishtë—një e ardhur (1 e Timoteut 5:17). Sërish, predikuesi apo pastori, në thelb, është një nga pleqtë, formalisht i barabartë me çdo burrë tjetër të thirrur nga bashkësia.

Një shumicë pleqsh ka një sërë dobish:

- *Ekulibron dobësitë pastorale.* Asnjë pastor nuk i ka të gjitha dhuntitë. Burra të tjerë të perëndishëm do të kenë dhuntitë, pasionet dhe idetë plotësuese.
- *Shton urtësinë pastorale.* Asnjëri prej nesh nuk është i gjithëdijshëm.
- *Eviton mentalitetin “ne kundrejt atyre”,* i cili ndonjëherë mund të dalë mes një kisha dhe pastorit.

- *Krijon udhëheqje vendase në bashkësi, në mënyrë që, edhe nëse një pastor nga stafi largohet, bashkësia ende zotëron një mburojë të fortë udhëheqjeje.*
- *Krijon një trajektore të qartë dishepullimi për burrat në kishë. Jo çdo burrë do të thirret nga Perëndia për të shërbyer si plak kisha. Por çdo burrë duhet të pyesë veten: *Pse të mos shërbej, dhe të bëj atë që kërkohet për t'u bërë ai lloj burri që i shërben trupit në këtë mënyrë?* Pali thotë se është gjë e mirë ta dëshirosh këtë (1 e Timoteut 3:1).*
- *Krijon gjithashtu një shembull dishepullimi për gratë. Gratë më të moshuara në besim duhet t'i kushtohen dishepullimit të grave më të reja, ashtu sikurse bëjnë edhe pleqtë (Titi 2:3-4).*

Vaji i besimit

Programi i Jezusit për dishepullim, thamë më lart, konsiston në faktin që pleqtë bëjnë punën e tyre për t'i pajisur anëtarët të bëjnë punën e tyre. E rëndësishme për t'u dalluar është që kjo funksionon vetëm kur ka besim mes anëtarëve dhe pleqve. Besimi është vaji që e bën të funksionojë makinerinë e programit të Jezusit për dishepullim. Pa këtë vaj ingranazhet bllokohen dhe ndalojnë.

Mendo pak. Ne dëgjojmë, imitojmë dhe ndjekim njerëzit, të cilëve u besojmë. Nëse e besoj që ti jeton me integritet, që më do dhe që ke më të mirën në mendje për mua, ka për të qenë më e lehtë që unë t'i pranoj fjalët, udhëzimet, korrigjimet apo edhe gjërat e vështira. Nëse nuk i besoj këto gjëra për ty, do të hamendësoj dhe dyshoj gjithçka që ti thua, madje edhe

gjërat e lehta. Ndaj, një kishë e shëndetshme ka udhëheqës të besueshëm, por ka edhe njerëz që janë të gatshëm t'u besojnë.

Pjesë e arsyes që e bëri karantinën e COVID-it kaq sfiduese, është që besimi natyrshëm pakësohet kur njerëzit nuk e shohin njëri-tjetrin. Me përjashtim të rasteve të konfliktit, të qenët fizikisht pranë njerëzve ndihmon në krijimin e besimit.

- “Po, e njoh. Hëngrem drekë bashkë. Burrë i mirë. Më pëlqen.”
- “E po, biseda u përkeqësua gjithnjë e më tepër përmes email-it. Pastaj folëm ballë për ballë dhe i sqarua gjërat. Tani gjithçka është më mirë.”

Të qenët bashkë me njerëzit zakonisht e rrit besimin, kurse mungesa i tundon zemrat tona drejt shqetësimit, skepticizmit dhe madje ndaj frikës. Është e sigurt që shumë pastore mësuam gjatë karantinës së COVID-it që rezervat e besimit të bashkësive të tyre, për të cilat u deshën vite të mbusheshin, u shterën shpejt. Gjërat ndiheshin mirë brenda kishave gjatë javëve të para të karantinës në pranverën e vitit 2020. Pastaj presioni u rrit, ndërsa javët u kthyen në muaj. Shumë qeveri përreth botës i shtërnguan kufizimet. Këto tensione politike u përkeqësuan prej faktit që kishat s'po mblidheshin, apo po mblidheshin me një kapacitet të pjesshëm. Një kishë që s'mblidhet dot, dhe që rezervat e besimit i ka të ulëta, është si një makinë, motorit të së cilës po i mbaron vaji. Sikurse lexuam më sipër, ato ingranazhe do të fërkohen—mes një anëtari dhe një plaku apo mes vetë anëtarëve, duke përfshirë edhe acarimin përmes medias sociale. Në çdo hap të udhës, presionet politike që veprojnë kundër unitetit, u bënë edhe më të forta,

kurse sfidat e të mbledhurit bashkë e bënë edhe më të vështirë besimin mes anëtarëve dhe ndaj udhëheqësve.

Si Collin ashtu dhe unë folëm me dhjetëra pastorëve, të cilët u kritikuan nga e djathta politike, nga e majta, apo nga të dy krahët. Ata na treguan për anëtarë—madje udhëheqës kishe për vite me radhë—të cilët u larguan për shkak të asaj që këta pastorë thanë apo që dështuan ta thonë.

Nuk mund t'i trajtojmë çështjet politike këtu, por ndoshta mund t'i ofrojmë një fjalë pastorale kujtdo prej jush që e keni humbur besimin te udhëheqësit e kishës tuaj, qoftë për arsye politike apo për arsye të tjera. Nëse je njëri prej këtyre, kjo është e rëndësishme. Mjeti yt parësor për rritjen frymërore është të dëgjosh nga Fjala e Perëndisë. Prandaj, nëse ti, bashkëshortja apo fëmijët nuk u besoni pastorëve, do ta keni të vështirë ta dëgjoni Fjalën e Perëndisë prej tyre javë pas javë, dhe kjo do t'u lëndojë nga ana frymërore me kalimin e kohës. Prandaj, ky është një problem që duhet trajtuar dhe zgjidhur, nëse është e mundur.

Ndoshta problemi je ti. Ti ke nevojë që të paktën të konsiderosh këtë mundësi, veçanërisht nëse po u del kundër miqve dhe udhëheqësve të tjerë, të cilët i ke njohur dhe i ke dashur për vite me radhë. Lutu për këtë gjë, dhe mirëprite kritikën nga dikush, të cilit i beson. Ndoshta problemi është me njërin apo me disa nga udhëheqësit, rast ky në të cilin mund të kesh nevojë ta trajtosh në mënyrë të drejtpërdrejtë me ta.

Është e qartë që ne s'mund ta diagnostikojmë dot situatën tënde specifike këtu. Por mund të themi që, nëse të gjitha përpjekjet e tua për ripërtëritjen e besimit kanë dështuar, mund

të kesh nevojë të largohesh dhe të gjesh një kishë, në të cilën mund t'u besosh mjaft pastorëve sa t'i lejosh të të sfidojnë kur duhet. Mos kërko thjesht një kishë që do të konfirmojë gjithçka që di tashmë.

Po, të krishterët duhet të përpiqen gjithmonë për pajtim. Por ndonjëherë përulësia kërkon që konfliktet më të pazgjidshme t'i lëmë në raft për njëfarë kohe dhe t'i kërkojmë Zotit që t'i zgjidhë në kohën dhe mënyrën e tij. Derisa të vijë ajo kohë, aftësia juaj e vazhdueshme për të dëgjuar dhe zbatuar Fjalën e Perëndisë pa ndonjë gur pengese dhe pa besimin e thyer, vazhdon të mbetet gjëja më e rëndësishme. Nëse flas si pastor, do të doja më mirë që dikush të largohej nga kisha ime për shkak se s'ka besim tek unë, edhe nëse vetë jam i bindur që ai e ka gabim dhe unë e kam drejt, në mënyrë që me kalimin e kohës ai të mund të rritet në perëndishmëri diku tjetër. Ndoshta dëgjimi i Fjalës së Perëndisë të predikuar diku tjetër do t'i japë mundësi të rritet, në mënyrë që një ditë të mund të pajtohemi. Ndoshta edhe unë duhet të rritem gjithashtu. Për njerëzit është më e rëndësishme të jenë nën një udhëheqje të cilës i besojnë, sesa të jenë nën udhëheqjen *time*. Lajmi i mirë është që çdo kishë që predikon ungjillin, është duke luajtur për të njëjtin ekip të mbretërisë.

Çfarë mund të themi për dhjakët?

Përveç pastorëve/pleqve dhe anëtarëve, Dhiata e Re dallon një ofiq tjetër: dhjakët. Dhjakët nuk janë një grup i dytë njerëzish që marrin vendime, pak a shumë si kongresi amerikan me dy dhoma përfaqësuesish, ajo e ulëta dhe ajo e larta, që ekuilibrojnë

njëra-tjetrën. Përkundrazi, Perëndia u jep dhjakëve tri gjëra për të bërë: të dallojnë dhe të plotësojnë nevojat e prekshme, të mbrojnë dhe të nxitin unitetin e kishës, si dhe t'i shërbejnë dhe të mbështesin shërbesën e pleqve. Po të flasim në mënyrë figurative, pleqtë mund të thonë: “Le të shkojmë drejt këtij synimi,” nuk është puna e dhjakëve të vijnë dhe të thonë: “Jo, le të bëjmë këtë gjënë tjetër.” Përkundrazi, ata u shërbejnë pleqve dhe gjithë kishës nëse vijnë dhe thonë: “Motori i kësaj makine nuk do të na çojë dot deri në destinacionin e dëshiruar.”

Historia e Veprave të Apostujve 6 nuk e përdor kurrë emrin *dhjak*, por e përdor të njëjtën fjalë si folje. Biblat tona e përkthejnë këtë fjalë si “shërbejnë”. Sfondi është ky: kisha në Jerusaleem po ndahej sipas etnive—sikurse duket që ndodh shpesh në historinë e botës. Vejushat greqishtfolëse po liheshin pas dore në shpërndarjen e ushqimit në krahasim me vejushat hebraishtfolëse. Apostujt vunë në pah që kisha nuk do të kishte dobi, nëse ata do të “shërbenin në tryeza,” përderisa ata ishin thirrur t'i kushtoheshin predikimit të Fjalës dhe lutjes. Ndaj ata e udhëzuan kishën të gjente individë të perëndishëm, të cilët mund ta bënin punën dhe të siguroheshin që vejushave po u sigurohej ajo çfarë kishin nevojë. Përkujdesja për mirëqenien fizike të njerëzve mishëron kujdesin e Perëndisë; dhe kjo shpesh u sjell edhe përfitime frymërore; dhe shërben si dëshmi për ata jashtë kishës.

Pas kujdesit fizik qëndron një aspekt i dytë i punës së një dhjaku: përpjekja për unitetin e kishës. Duke u kujdesur për vejushat, dishepujt ndihmuan në shpërndarjen e ushqimit në mënyrë më të paanshme mes këtyre grave. Kjo ishte e rëndë-

sishme, për shkak se shpërfillja *fizike* po shkaktonte një përçarje *frymërore* në kishë (referoju Veprat e Apostujve 6:1). Dhjakët u caktuan që të përballeshin me përçarjen në kishë. Puna e tyre ishte të vepronin si zbutës të goditjeve në trupin e Krishtit.

Si aspekt i tretë, dhjakët u caktuan të mbështesnin shërbesën e apostujve. Përmes shërbesës së tyre ndaj vejuhave, dhjakët mbështetën mësuesit e Fjalës në shërbesën e tyre. Në këtë kuptim, dhjakët në thelb janë inkurajues dhe mbështetës të shërbesës së pleqve. Cili ishte rezultati? “Ndërkaq fjala e Perëndisë po përhapej, dhe numri i dishepujve shtoej fort në Jerusalem” (Veprat 6:7).

Nëse çdo i krishterë është thirrur të shërbejë dhe të punojë për ta ruajtur unitetin e kishës, pse të bëjmë dallimin formal të ofiqit të dhjakut? Për shkak se kjo i kujton kishës se sa ngushtë është lidhur ky shërbim me zemrën e ungjillit dhe me Zotin tonë Jezu Krisht. Ai nuk erdhi që t’i shërbejnë, por për të shërbyer, thotë ai. Fjala që ai përdor për “të shërbyer” është fjala që përkthejmë si “dhjak” (Marku 10:45). Jezusi erdhi për “të shërbyer si dhjak”. Ashtu sikurse pleqtë sigurojnë një shembull për t’u ndjekur përmes doktrinës së krishterë, po kështu edhe dhjakët sigurojnë një shembull jete në shërbim.

Lavdi Perëndisë si për dhuratat e pleqve ashtu dhe për ato të dhjakëve. Teksa rizbulon kishën, shpresojmë që kjo fjalë të të ngulitet në mendje—*dhurata*. Perëndia të do dhe të ka dhënë këto dhurata: pleqtë dhe dhjakët. A i sheh ata si dhurata? A e falënderon Perëndinë për ata si dhurata? Ti mund ta bësh këtë. Ajo që ata bëjnë është për të mirën tënde dhe për përparimin e ungjillit. Perëndia u ka dhënë atyre një përgjegjësi serioze:

“ata rrinë syhapur mbi shpirtrat tuaj, si ata që duhet të japin llogari” (Hebrenjve 13:17). Ne mund t’u besojmë atyre që ta bëjnë këtë punë—dhe t’u bindemi—kur besojmë se Perëndia që di dhe sheh gjithçka do t’u kërkojë llogari.

Rekomandim për lexim

Rinne, Jeramie. *Church Elders: How to Shepherd God’s People Like Jesus*. Wheaton, IL: Crossway, 2014.

Smethurst, Matt. *Deacons: How They Serve and Strengthen the Church*. Wheaton, IL: Crossway, 2021.

Përfundimi

Nuk merr kishën që do,
por diçka më të mirë

DËSHIROJMË TA PËRMBYLLIM KËTË libër me dy histori. Së pari, njihiu me Todin dhe Alesian. Këta nuk janë emrat e tyre realë, dhe disa nga hollësitë i kemi ndryshuar, por ata janë njerëz realë. Todi dhe Alesia shërbyen disa vite si misionarë në një qytet të madh në Azi me pak bashkësi në kishë. Tani ata jetojnë në një qytet plot me kisha në jug të Shteteve të Bashkuara dhe marrin pjesë çdo javë në kishë.

Fatkeqësisht koha e tyre në fushën e misionit ishte e vështirë për martesën e tyre, dhe sot ata kanë zhvilluar një grindje të pandalshme. Nëse pyet Todin, ai do të thotë që Alesia e kritikon pa pushim. E vërteta është që ai ka nisur të vrasë mendjen nëse mund ta përballojë dot martesën me këtë grua për pjesën tjetër të jetës. Alesia ndihet njëlloj. Magjepsja gazmore e Todit, gjë e cila i bënte të gjithë të tjerët të buzëqeshnin, e trazonte Alesian. Ku është ajo magjepsje, kur ai kthehet i grindur në shtëpi, kur

nevrikoset me fëmijët, dhe e pyet se çfarë ka bërë gjithë ditën? Ajo vret mendjen, pse u martua me të.

Gjithsesi, ka një problem tjetër këtu: ata s'kanë vërtet një marrëdhënie me njerëzit në kishën e tyre. Ata jetojnë në periferi. Shfaqen ditën e dielë për një takim që zgjat një orë e një çerek, dhe kaq. Askush nuk e di që ky çift po përjeton vështirësi, dhe ata nuk flasin kurrë rreth përleshjeve të tyre.

Është ironike, por Todi dhe Alesia e mendojnë veten si të krishterë të pjekur. Të dy kanë udhëhequr studime Bible që kur ishin udhëheqës të grupeve të krishtera në universitet. Ata e dinë si të përdorin fjalorin e duhur, kur luten para njerëzve të tjerë. Sidoqoftë, ata janë më tepër krenarë nga sa e kuptojnë. Todi dhe Alesia nuk e dallojnë sa shumë kanë nevojë për kishën, dhe se si Jezusi ka për qëllim të kujdeset për ta përmes kishës së tyre. Prandaj ata qëndrojnë në periferi, dhe e lënë kishën të pavetëdijshme për përleshjet e tyre dhe e kufizojnë kishën në dobinë që mund t'u sjellë atyre.

Çfarë dëshirojmë për Todin dhe Alesian? Dëshirojmë që ata të përrulën veten dhe të përfshihen edhe më thellë në kishë, edhe nëse kjo do të thotë që do të bëjnë sakrifica. Ata mund të shohin për mënyra përshtatjeje të orareve të tyre javore për hir të ndërtimit të marrëdhënieve. Ata mund t'i riplanifikojnë sërish pushimet, dhe të shohin si mund t'i përfshijnë anëtarët e kishës në ato plane. Sinqerisht, ata madje mund të mendojnë të zhvendosen më afër kishës, në mënyrë që kontaktet e shpeshta të jenë më të lehta. Blerja e ushqimeve dhe dërgimi te shtëpia e një anëtari të kishës fare lehtë bëhet një bisedë tridhjetë minutëshe, gjë që ndodh rrallë kur ti jeton tridhjetë minuta larg. Bisedat e

paplanifikuara s'janë të mira për orarin tënd, por ato mund të jenë të mira për shpirtin tënd.

Ja ku është historia e dytë, dhe kjo është historia e Jasminës. Jasmina u rrit nga njerku, i cili e abuzoi fizikisht dhe seksualisht, pastaj shkoi në një familje përkujdesëse ku i ndodhi e njëjta gjë. Me hirin e Perëndisë, ajo u bë e krishterë që e re dhe u martua me një burrë të krishterë. Sidoqoftë, vitet e para të martesës ishin të vështirë, për shkak të të gjitha vurratave, frikërave, zemërimit dhe thyerjes, që i mbante ende përbrenda.

Mrekullisht, Perëndia i dha Jasminës një bashkëshort të durueshëm si dhe një kishë të dashur. Gjatë viteve të para të martesës, çifti kaloi shumë kohë në këshillim pastoral. Jasmina gjithashtu kaloi shumë kohë me gratë e tjera në kishë. Çdo javë çifti u ul për të dëgjuar predikimin e Fjalës së Perëndisë dhe mori pjesë në studimin e Biblës.

Pak e nga pak, Jasmina nisi të hapej, si një lule e ndrojtur, e cila ndien ngrohtësinë e diellit. Ajo mësoi të besonte. Jasmina fitoi kontroll mbi temperamentin e saj të dhunshëm. Nuk shihte më njerëzit në jetën e saj si kërcënim. Nuk shihte më çdo minutë të ditëve të saj si një betejë për kontroll dhe vetëmbrojtje. Për më tepër, ajo nisi të hapej dhe të mësonte si t'i donte dhe si të përqendrohej te njerëzit e tjerë. Ku u dhimbte? Çfarë barrësh ishin duke mbartur? Si mund të jepte veten e saj për t'u treguar dashuri? Miqtë dhe anëtarët jo të krishterë të familjes, të cilët e njihnin që fëmijë, mbetën të mrekulluar.

Çfarë dëshirojmë për Jasminën? Dëshirojmë që ajo të vazhdojë. Dëshirojmë që ajo të investojë veten tek të tjerët, ashtu sikurse ajo pret që të tjerët të investojnë tek ajo.

Nuk ka pse të jemi tipa ekstrovert për të qenë anëtar besnik të kishës. Disa njerëz kanë shumë energji emocionale për të shpenzuar, kurse disa të tjerë kanë fare pak. Ne thjesht po themi, shpenzo atë që ke. Tregohu besnik me çfarëdo burimesh që Perëndia të ka dhënë për të dashur dhe për t'u dashur nga kisha jote.

Mos shko për pazar

Sikurse e thamë në fillim të librit, ke shumë arsye për të mos shkuar në kishë. Ja pse e shohim këtë çast në histori si një mundësi për të rizbuluar kishën. Largimi nga kisha nuk filloi me një pandemi apo për shkak të politikës. Bota kultivon instinkte në të gjithë ne, të cilat shkojnë kundër vizionit të kishës, me të cilin je ballafaquar në këtë libër. Nëse kishat do të lulëzojnë gjatë çfarëdo të panjohure që mund të ketë në të ardhmen, ato duhet të rizbulohen.

Vetë gjuha që njerëzit përdorin sot për të përshkruar kërkimin për një kishë, sugjeron problemin themelor. Njerëzit flasin për të bërit “pazar” për një kishë. Kur je duke bërë pazar për një kishë, po pyet se çfarë mund të bëjë kisha për ty, jo çfarë mund të bësh ti për kishën. Të bërit pazar gjithashtu sugjeron që kisha është thjesht një çështje parapëlqimesh, si puna e të zgjedhurit mes prodhuesve të salcës së domates. Në këtë rast klienti ka gjithmonë të drejtë. Besnikëria zgjat vetëm për aq kohë sa kisha vazhdon të plotësojë nevojat e tua.

Konsidero rolin që luan teknologjia. Tashmë kemi diskutuar se si kisha online përmes videos dhe podkasteve të lë përshtypjen se nuk kemi nevojë për të krishterët e tjerë të zakonshëm për

rritjen tonë frymërore. Nëse mund të gjejmë muzikën tonë të parapëlqyer të adhurimit në Youtube dhe predikuesin tonë të parapëlqyer në Spotify, atëherë mund të krijojmë një përjetim të personalizuar frymëror, i cili ia tejkalon çdo përpjekje gjysmake përgjatë rrugës, teksa konkurrojmë për të gjetur vend që të ulemi me familje të tjera të zhurmshme, të cilat nuk na intereson t'i njohim.

Por sfida me të cilën teknologjia e re e ballafaqon kishën, nuk filloi thjesht dje. Nuk jemi të parët që kemi vënë re se automobili i dha fund disiplinës kishtarë në shumë kisha. Krejt papritur, dikush mund ta ndajë bashkëshorten e tij pa shkak dhe thjesht të shkojë me makinë në një kishë në lagje apo qytet tjetër. Atij nuk i duhet kurrë të përballet me këmbënguljen për t'u penduar para udhëheqësve të kishës, të cilët janë thirrur të mbrojnë dhe të kujdesen për ish-bashkëshorten dhe fëmijët e tij. Ideja nuk është që teknologjia e re është domosdoshmërisht e keqe. Por ajo krijon sfida të reja, të cilat shpesh i shpërfillim.

Ja pse, sërish është e nevojshme që kisha të rizbulohet. Jemi larguar shumë nga ajo që Bibla u urdhëron të krishterëve. Apostulli Pal u tha Filipianëve: “Mos bëni asgjë për rivalitet as për lavdi të kotë, por me përulësi, secili ta çmojë tjetrin më shumë se vetveten. Të mos shikojë secili interesin e vet, por edhe atë të tjerëve.” Këtu Pali tregoi drejt shembullit të Jezusit: “i cili, edhe pse ishte në trajtë Perëndie, nuk e çmoi si një gjë ku të mbahej fort për të qenë barabar me Perëndinë, por e zbraz veten e tij, duke marrë trajtë shërbëtori, e u bë i ngjashëm me njerëzit” (Filipianëve 2:3–4, 6–7). Jezusi e përluli veten për të vdekur në kryq, në mënyrë që ai të mund të lartësohej nga Perëndia. Nëse

dëshirojmë unitet të dashur në kishë, atëherë duhet të ndjekim të njëjtin shteg të vetëmohimit. Asnjë udhë tjetër nuk ka për ta arritur majën, vendin ku gjejmë aprovimin e Perëndisë: “Të lumtë, shërbëtor i mirë dhe besnik” (Mateu 25:21).

Njohim një pastor, i cili shpesh thotë se askush nuk merr kishën që do. Por të gjithë marrin kishën që u nevojitet. Nuk ka se si të mos biem dakord. Kemi nevojë për kisha, të cilat na bëjnë thirrje të kërkojmë diçka më të madhe se vetja. Kemi nevojë për kisha që në fund të fundit na thërrasin te Perëndia. Kur ndjekim shembullin e Jezusit, marrim kishën për të cilën kemi nevojë.

Institucion formues

Në ditët e sotme të gjithë jemi trajnuar t'i shfrytëzojmë institucionet si familja, puna dhe shkolla për të arritur synimet tona personale për vëmendje dhe pranim. Sapo marrim atë që duam, apo nëse institucioni na kërkon diçka që nuk duam ta japim, e hedhim tej dhe mund të shkojmë drejt synimit tjetër. Të zëmë një punë të re. Të bëjmë një familje të re. Të gjejmë një shkollë të re.

Por rritja personale zakonisht nuk funksionon në atë mënyrë. Përgjithësisht marrëdhëniet nuk të ndryshojnë për mirë, nëse nuk të sfidojnë në pikat më të dobëta. Konsidero: Cilët janë njerëzit më të rëndësishëm në jetën tënde? A të afirmojnë ty dhe çdo vendim që merr? Apo ke besim që do të të duan pavarësisht çdo gjëje, që do të të duan mjaft sa të të thonë të vërtetën? Marrëdhëniet me anëtarët e familjes dhe miqtë kaliten në të mirë dhe të keq. Ata do të të qëndrojnë pas në gjendjen tënde

më të mirë, përkrah teje në rastin më të keq, dhe përpara teje kur të jesh më i cenuar.

Ky është lloji i kishës që duhet të rizbulojmë. Kisha nuk është thjesht një institucion tjetër, të cilin e përdorim për të formuar përmbledhjen dhe për të përmirësuar identitetin tonë. Kisha na formon në burra dhe gra të Perëndisë. Ne bëhemi më të fortë së bashku. Në të njëjtën kohë, ne mësojmë se cilët na synoi Perëndia të ishim si individë—të zbulojmë pasionet dhe aftësitë tona unike. Kisha nuk i fshin personalitetet tona. Ajo i përforcon ato duke na lidhur me Krijuesin, që na bëri siç jemi dhe me të tjerët, të cilët na nxitin të tregojmë dashuri dhe forcë, që s'i dinim se i kishim. Mund të mos marrësh kishën që dëshiron. Por do të marrësh kishën, të cilën nuk e dije kurrë se të nevojitej.

Nuk është se nuk e dimë pse shumë kisha nuk e arrijnë këtë vizion. Mund të mendosh se i nënvlerësojmë sfidat. Përkundrazi, për shkak të pozitës, dimë më tepër se shumë të tjerë për anën e errët të kishave. E kemi përjetuar vetë. E kemi dëgjuar nga të tjerët. E kemi parë me miqtë dhe anëtarët e familjes. S'po të kërkojmë të tolerosh abuzimin apo teologjinë heretike. S'po japim një miratim të përgjithshëm për kishat apo të mbështesim keqpërdorimin e pushtetit dhe autoritetit, e zakonshme mes kishave, në të shkuarën dhe në të tashmen.

Sidoqoftë, ne besojmë që duhet të jetë e pritshme për ty që në kishë ndodhin fërkime. S'duhet të presësh që do të merresh vesh kollaj me të gjithë. S'duhet të presësh të kesh të njëjtin vizion, të njëjtat përparësi, të njëjtat strategji. Ato momente fërkimi na sprovonjë të gjithëve. Na bëjnë të vrasim mendjen,

nëse një kishë tjetër pak më tutje do të jetë më e lehtë. Mundet, për njëfarë kohe, edhe pse jo përgjithmonë, sepse në atë kishë do të gjesh mëkatarë të shpenguar nga hiri. Edhe vetë do të jesh ende një mëkatar i shpenguar nga hiri. Do të gjesh të mirën dhe të keqen, ndoshta në një shkallë më të ulët. Por asnjë kishë nuk mund ta evitojë dot çdo mosmarrëveshje dhe zhgënjim para kthimit të Jezusit.

Mendoje kishën si puna e valëve që përplasen mbi gurët. Valët janë kisha. Ti dhe anëtarët e tjerë të kishës jeni gurët. Ditë pas dite, vit pas viti, valët përplasen pa pushim. Ato vërshtojnë mbi çdo gur dhe i shtyjnë shkëmbinjtë ndaj njëri-tjetrit. Muaj pas muaji ndoshta nuk dallon shumë ndryshim. Por me kalimin e viteve e dekadave do ta vësh re ndryshimin. Teksa valët përplasen dhe gurët rrokullisen mbi njëri-tjetrin, cepat e tyre të ashpër bëhen më të lëmuar. Ata marrin një shkëlqim të lëmuar nën diell. Nga ky proces nuk dalin dy gurë të njëjtë në formë dhe madhësi. Por secili bëhet i bukur në mënyrën e vet.

Nuk duhet të habitemi që Pjetri, vetë “shkëmbi”, e merr këtë imazh të gurëve për të përshkruar kishën. Së pari, Pjetri dëshiron që ne të shohim që kisha është e ndërtuar mbi themelin e Jezusit. Isaian 28:16 ai e zbaton për Jezusin: “Ja, po vë në Sion një gur, një gur qosheje, të zgjedhur, të çmuar, dhe ai që beson në të nuk do të turpërohet aspak” (1 e Pjetrit 2:6).

Së dyti, ai dëshiron që të kuptojmë se Perëndia nuk priste që të gjithë ta shihnin Jezusin si të çmuar. Pjetri citon Psalmin 118:22 për ta (“guri që u hodh tej nga ndëtesit, ai u bë guri i qoshes”) dhe Isaia 8:14 (“gur pengese dhe shkëmb skandali”) te 1 e Pjetrit 2:7-8.

Së treti, ai dëshiron që ne të shohim që Jezusi ka ndërtuar diçka të bukur—ne, kishën: “Duke iu afruar atij, gurit të gjallë, i hedhur tej nga njerëzit, por i zgjedhur, i çmuar përpara Perëndisë, edhe ju, si gurë të gjallë, ndërtoheni për të qenë një shtëpi frymërore, një priftëri e shenjtë, për të ofruar flijime frymërore, që i pëlqejnë Perëndisë me anë të Jezu Krishtit” (1 e Pjetrit 2:4-5).

Nuk ke nevojë të kuptosh çdo referim nga Dhiata e Vjetër që të mahnitësh me atë që Perëndia ka bërë në kishë. Teksa besojmë në Jezusin, jemi shpëtuar nga mëkati ynë prej Perëndisë dhe për Perëndinë. Nuk jemi shpëtuar prej vetes dhe për veten tonë. Perëndia është duke ndërtuar diçka shumë më të madhe se çdonjëri prej nesh. Pjetri e ka të vështirë ta përmbajë ngazëllimin e tij:

“Por ju jeni fis i zgjedhur, priftëri mbretërore, komb i shenjtë, popull i fituar nga Perëndia, që të shpallni lavdinë e atij, që ju thirri nga terri në dritën e tij të mrekullueshme; ju, që dikur nuk ishit një popull, kurse tani populli i Perëndisë; dikur të pamëshiruar, por tani të mëshiruar” (1 e Pjetrit 2:9-10).

Në kishën tënnde ndodhin shumë gjëra kur nuk punon sistemi i zërit, kur po takoheni në një mjedis të hapur, sepse brenda nuk jeni të sigurt nga virusi, kur fëmijët po ankohen se duan të hanë, kur motër Bela gërhet gjatë bekimit përmbyllës, teksa vëlla Xhimi poston diçka të pamend në Facebook, dhe pastori nuk ka pasur mjaft kohë për të përgatitur predikimin, për shkak se kishte një funeral dhe tre vizita të paplanifikuara në spital.

Kur të rizbulosh kishën, do të shohësh bukuri, atje ku pjesa më e madhe e botës sheh vetëm gurë.

Thjesht ji i pranishëm

E shkruajtëm këtë libër për të të ndihmuar të rizbulosh kishën, në mënyrë që të shohësh pse trupi i Krishtit është thelbësor. Po tani? Cili është hapi tjetër? Kemi një lajm të mirë. Është më e lehtë nga sa mund ta përfytyrosh. Thjesht ji i pranishëm dhe pyet se si mund të ndihmohesh.

Kështu pra, ky është mësimi më i madh që mund të marrësh nga ky libër. Kur unë (Collin) flas me anëtarët e rinj të kishës, u bëj një premtim të madh. Deri tani, askush nuk është kthyer të më ankohet që i kam mashtruar. U premtoj që, nëse ata janë vazhdimisht të pranishëm (në kishën tonë kjo do të thotë takimi i përbashkët i adhurimit ditën e dielë dhe grupi i shtëpisë ditën e mërkurë) dhe përipiqen të kujdesen për të tjerët, do të marrin gjithçka që dëshirojnë nga kisha. Mund të jetë rritje frymërore, miqësi, njohuri biblike, apo ndihmë praktike. Ata do të marrin çfarëdo që dëshirojnë nga kisha duke përmbushur ato dy detyra të thjeshta.

Nëse nuk merr pjesë rregullisht, nuk do ta kesh përjetimin formues të kishës. Nuk do të rritesh në njohuri biblike përmes mësimimit apo në thellësi marrëdhëniesh përmes lutjes me të tjerët. Nëse nuk kërkon të mirën e të tjerëve, e gjykon kishën për dështim të plotësimimit të nevojave të tua dhe se si të tjerët dështojnë për të të arritur. S'kemi parë ndonjëherë njerëz që e rizbulojnë kishën dhe që marrin atë që duan nga komuniteti,

nëse ata vetë nuk janë të pranishëm vazhdimisht dhe t'i pyesin të tjerët se si mund të ndihmojnë.

Mbaj mend, ti je trupi i Krishtit. Mund të jesh një dorë, një vesh, apo një sy. Cilado gjymtyrë qofsh, ti je thelbësor. Trupi nuk funksionon si duhet pa ty. Ti ke nevojë për trupin e Krishtit. Prandaj ji i pranishëm dhe pyeti të tjerët. Të krishterët e tjerë kanë nevojë për ty, më tepër nga sa mund ta kuptosh. Një ditë do ta kuptosh edhe ti sa shumë kishe nevojë për ta.

Mirënjohje

COLLIN DËSHIRON TË FALËNDEROJË David Byers për mbështetjen e tij praktike dhe në lutje gjatë shkrimit të këtij libri. Gjithashtu, me mirënjohje pranojmë që pjesë të vogla nga artikujt dhe librat e mëposhtëm janë përshtatur me leje për këtë libër: *Kapitulli 2*: Jonathan Leeman, “The Corporate Component of Conversion,” 29 Shkurt 2012, 9Marks.org; *Kapitulli 3*: Jonathan Leeman, “Do Virtual Churches Actually Exist?” 9 Nëntor 2020, 9Marks.org; “Churches: The Embassies and Geography of Heaven,” 20 Dhjetor 2020, 9Marks.org; *Kapitulli 5*: Jonathan Leeman, “Church Membership Is an Office and a Job,” 7 Maj 2019, 9Marks.org; *Kapitulli 6*: Jonathan Leeman, *Is It Loving to Practice Church Discipline?* (Wheaton, IL: Crossway, 2021); “The Great American Heartache: Why Romantic Love Collapses on Us,” 21 Nëntor 2018, DesiringGod.org; *Kapitulli 9*: Jonathan Leeman, “Church Membership Is an Office and a Job,” 7 Maj 2019, 9Marks.org; *Understanding the Congregation’s Authority* (Nashville: B&H, 2016).

THE GOSPEL COALITION

The Gospel Coalition (TGC) mbështet kishën për të bërë dishepuj nga të gjitha kombet, duke siguruar materiale të besueshme dhe në kohën e duhur, tërheqëse dhe me urtësi.

Drejtuar nga një këshill prej më shumë se 40 pastorë në traditën e Reformuar, TGC kërkon të çojë përpara shërbesën me ungjillin në qendër për brezin e ardhshëm duke prodhuar përmbajtje (ku përfshihen artikuj, podcaste, video, kurse dhe libra) dhe duke i mbledhur bashkë udhëheqësit (ku përfshihen konferenca, evente virtuale, trajnime dhe takime rajonale).

Në gjithë këtë përpjekje ne duam t'i ndihmojmë të krishterët përreth botës që ta kuptojnë më mirë ungjillin e Jezu Krishtit dhe ta zbatojnë atë në çdo sferë të jetës në shekullin e 21. Ne duam të ofrojmë të vërtetën biblike në një epokë konfuzioni të madh. Ne duam të ofrojmë shpresën me ungjillin në qendër për ata që po kërkojnë shpresë.

Bashkohuni me ne duke vizituar faqen tonë në internet koalicioniungjillit.org që të mund të pajiseni për ta dashur Perëndinë me gjithë zemrën, shpirtin, mendjen dhe forcën tuaj, si dhe për ta dashur të afërmin tuaj porsì vetveten.

TGC.org

IX 9Marks

Si të ndërtojmë kisha të shëndetshme

9 Shenjat, ekziston për t'i pajisur udhëheqësit e kishave me një vizion biblik dhe me burime praktike, për ta shfaqur lavdinë e Perëndisë ndër kombe, përmes kishave të shëndetshme.

Për këtë qëllim, ne duam të shohim kishat të karakterizuara nga këto nëntë shenja shëndeti:

- 1. Predikimi ekspozues**
- 2. Doktrina e Ungjillit**
- 3. Një i kuptuar biblik i konvertimit dhe ungjillëzimit**
- 4. Anëtarësia biblike e kishës**
- 5. Disiplina biblike e kishës**
- 6. Një shqetësim biblik për dishepullimin dhe rritjen**
- 7. Udhëheqësia biblike e kishës**
- 8. Një i kuptuar biblik i praktikës së lutjes**
- 9. Një i kuptuar biblik i praktikës së misionit**

**Gjeni të gjithë titujt dhe
burimet tona të Crossway në
www.9Marks.org**

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Hansen, Collin

Rizbulo Kishën: pse është thelbësor trupi i Krishtit / Collin Hansen, Jonathan Leeman; përkth. Asim Hamza ; red. Vilma Dina.

– Tiranë: Vision printing, 2021

178 f. ; 13 x 20 cm.

Tit. origj.: Rediscover Church:
Why the Body of Christ Is Essential

ISBN 978-9928-295-91-0

I. Leeman, Jonathan

1.Feja kristiane 2.Kisha